

ekoYapı

Mimarlık & Yapılı Çevre

GÖRÜNMEYEN PERFORMANSIN MİMARİSİ

MAPEİ'NİN MALZEME
TEKNOLOJİLERİ, İSTANBUL
HAVALİMANI'NIN UZUN
VADELİ PERFORMANSINI
DESTEKLİYOR.

Mapei iş birliğiyle

HAFIZANIN YÜZEYİ OLARAK AHŞAP

AHEC VE ANDU MASEBO, V&A EAST'TE
NO.1 COMMON SINIFI AHŞABI KAMUSAL
TASARIM ARACILIĞIYLA YENİDEN
YORUMLUYOR.

American Hardwood Export Council

YIL 16 / S.65
Haziran 2026

ekoYarı

65

Amerikan sert ağaçlarında ormansızlaşmadan arındırılmış, yasal mevzuata tam uyumlu tedarik güvenceniz

- ✓ En güncel uydu görüntüleri
- ✓ Yasal uygunluk risk değerlendirmesi
- ✓ Bağımsız uzman analizi
- ✓ Akıllı coğrafi konumlandırma
- ✓ Tüm Amerikan sert ağaç ürünleri
- ✓ Artık tamamen aktif ve ücretsiz

Tüm Amerikan sert ağaç tedarikçilerinizden, her sevkiyatla birlikte bir AHA Beyanı sunmalarını isteyin.

AHA e-posta listesine kaydolmak ve en güncel gelişmeleri takip etmek için hardwood.us adresini ziyaret edin.

American Hardwood Assured

AHA ID: 1234-1234-5678-0910

Creation date: 01/10/2026

Woodstate: Timbetyrd10
Castleville
Perrysylvania

ApexFoodsPLC
8199HarborTerrace
Unig23
Franklin
Mombasa
AWPOLF
Kenya

Container number: 12082

Product/inshipment

AmericanCherry	Prunusserotina	100Kg
Harvested	2025	
HSCodes	INT/4407.94.0000/EU/4407.94.10	US/4407.94.00.00
Producttype	Sawnwood,Planned,orend-jointed,whetheronplannedorsanded	
Harvestestate	Missouri	

Wayne

OriginGeoData [DownloadGeoJSONfile](#)

Importantnotesonthegeodatafile

1. Click herefordetailedinformationonEUDRconfitanceofAHAcountryrelocations
2. ThedatafileisGeoJSONformatusingtheWGS84coordinate system(EPSG:4326)asrequiredbyEUDR.To view,useonlythosereadersetupcorrectlyinterpretthesaffles(e.g. www.geojson.org). Otherreaderssuchasgooglemapalexpectedifferentfileformatandmaygiveinaccurteresults.

İÇİNDEKİLER

6

VENEDİK MİMARLIK BİENALİ 2027, UIA DÜNYA MİMARLAR KONGRESİ,
GLOBAL DESIGN FORUM İSTANBUL, CLERKENWELL DESIGN WEEK

GÜNDEM

18

LTAA GÖZÜNDEN CDW 2026'NİN
ÖNE ÇIKAN MALZEMELERİ

SEÇKİ

20

HAFIZANIN YÜZEYİ OLARAK AHŞAP
ANDU MASEBO'DAN V&A EAST MUSEUM İÇİN BANK TASARIMI

DİZAYN

24

İSTİLAYA BAŞKALDIRAN MİMARİ
ARANYANI PAVILION

KAPAK PROJESİ

30

PETER BARBER
PALLAVI DEAN
ATILLA KUZU
CEM SORGUÇ

MİMARİ BAKIŞ

54

CEPHE TASARIMLARI BAUMIT İLE ŞEKİLLENİYOR

ADVERTORIAL

56

İSTANBUL HAVALİMANI:
GÖRÜNMEYEN PERFORMANSIN MİMARİSİ

ÖZEL PROJE

62

EGGER DEKORATİF KOLEKSİYONU
26+ PAZARA BAŞARILI BİR GİRİŞ YAPTI

ÜRÜN LANSMAN HABER

64

ÖLÇEKLER ARASINDA SORUMLULUK:
YAPIDAN KENTE **RETROFITTING**

KAVRAM

72

ALPER DERİNBOĞAZ
BEGÜM YAZGAN
SERTER KARATABAN

MİMARLIKTA SORUMLULUK
MİMAR GÖRÜŞLERİ

78

SCHÜCO GRID2SHELL
SERBEST FORMLU CEPHE VE ÇATI TASARIMLARI
İÇİN YENİ NESİL BİR MÜHENDİSLİK ÇÖZÜMÜ

ADVERTORIAL

80

KNAUF
MİMARİ ÖZGÜRLEŞTİREN ÜRÜNLER

MERCEK

88

BİR SORUMLULUK BİÇİMİ OLARAK IŞIK:
İNŞA ETTİĞİMİZ ATMOSFER
BY XANDER CADISCH

MİMARLIKTA SORUMLULUK
MALZEME SEÇİMİ

92

FARKOON LIGHTING
STONELINE UK

ADVERTORIAL

98

PETER BARBER ARCHITECTS
KONUT, SOKAK VE KENT
YAŞAMI ÜZERİNE BİR SEÇKİ

MİMARLIĞI OKUMAK

KÜNYE

ISSN NO: 2146 - 9636

Kurucu & İmtiyaz Sahibi
Sevda YAYLA

UK Partner & Genel Yayın Yönetmeni
Neşe JONES
nese@ekoyapidergisi.org

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Eren CERCİZ

Reklam Direktörü
Neslihan UZUNER
neslihan@ekoyapidergisi.org

Editör
Ezgi BEYAZIT

UK Editör
Steev JONES

Kreatif Direktör
Ege Baran ALTINOK

Grafik Tasarım
Alara DERDERYAN

REKLAM REZERVASYON
bilgi@ekoyapidergisi.org
0216 2912520

YAYINCI ,TASARIM VE YAYINA HAZIRLIK
EKO YAYIN Grubu İletişim ve
Medya Ltd. Şti.
Archerson Köşkü, Zühtüpaşa,
Şefik Bey Sk. No: 3, 34724 Kadıköy/
İstanbul
0216 291 2520
www.ekoyapidergisi.org

BASKI
Şan Matbaa
Anadolu Cad. No:5/3
Kağıthane/İstanbul Tel: 0212 2890787

YAYIN TÜRÜ
Yerel Süreli - İki ayda bir yayınlanır.

Dergide yayınlanan yazı ve fotoğrafların yayınlanmasından ve onaylanmadan veya tamamı alınamaz. Dergide yayınlanan yazılardan yazarlar, reklamlardaki kampanya kampanyaları ve yayıncı unsurlar reklam verenlerden sorumludur.

EDİTÖR'DEN

Sevgili okurlarımız,

Mimarlık üzerine konuşurken çoğu zaman yapıların biçimlerinden, teknolojilerinden ya da performanslarından söz ediyoruz. Oysa son dönemde katıldığımız etkinliklerde, yaptığımız röportajlarda ve karşılaştığımız projelerde tekrar tekrar aynı soruya döndüğümüzü fark ediyorum: Bir yapı kimin için vardır?

Bu yıl Clerkenwell Design Week boyunca showrooms arasında dolaşırken, konuşmaları dinlerken ve tasarımcılarla bir araya gelirken dikkatimi çeken ortak bir yönelim vardı. Herkes farklı şeylerden söz ediyor gibiydi.

Kimi yapay zekâdan bahsediyordu.

Kimi sürdürülebilirlikten.

Kimi yeni malzemelerden, çalışma modellerinden ya da üretim teknolojilerinden.

Ama bütün bu tartışmaların merkezinde aslında aynı konu vardı: İnsan.

Mekânları nasıl deneyimlediğimiz, nasıl çalıştığımız, nasıl bir araya geldiğimiz, nasıl odaklandığımız ve nasıl yaşadığımız...

Belki de bu nedenle son yıllarda mimarlık tartışmaları yeniden insan ölçeğine dönüyor. Çünkü bir yapının başarısı artık yalnızca ne kadar büyük olduğu ya da ne kadar dikkat çektiğiyle ölçülüyor. İnsanları nasıl karşıladığı, nasıl koruduğu, nasıl bir araya getirdiği ve nasıl bir aidiyet hissi oluşturduğu da giderek daha önemli hâle geliyor.

Bu nedenle çalışma yaşamının dönüşümü, yeni nesil çalışma alanları ve çalışan refahını odağına alan tasarım yaklaşımlarının önümüzdeki dönemin önemli mimarlık tartışmaları arasında yer alacağını düşünüyorum. Biz de gelecek sayımızda bu konuları mercek altına alacağız.

Bu sayı boyunca yer verdiğimiz içeriklerin ortak noktası da tam olarak burada ortaya çıkıyor. Peter Barber'ın konut üzerine geliştirdiği yaklaşım, mimarlığın yalnızca barınma sağlayan bir araç olmadığını hatırlatıyor. Konut aynı zamanda komşulukları, karşılaşmaları ve topluluk duygusunu şekillendiren sosyal bir altyapı.

Pallavi Dean ise iç mekânların davranışlarımız üzerindeki etkisini anlatırken tasarımın estetikten çok daha fazlası olduğunu gösteriyor. Mekânların yalnızca nasıl görüldüğü değil, insanları nasıl hissettirdiği ve nasıl yönlendirdiği de tasarımın ayrılmaz bir parçası hâline geliyor.

Devam eden Mimarlıkta Sorumluluk sayfalarımızda yer alan "Ölçekler Arasında Sorumluluk: Yapıdan Kente Retrofitting" dosyasında ise farklı ölçeklerde çalışan mimarlar ortak bir soruya odaklanıyor: Her zaman yeniden inşa etmek mi gerekiyor, yoksa elimizde olanı dönüştürmenin daha sorumlu yolları var mı? Bu tartışmalar, sürdürülebilirliğin yalnızca yeni teknolojiler geliştirmekle değil, mevcut olanı yeniden değerlendirmek ve daha uzun ömürlü kılmakla da ilgili olduğunu gösteriyor.

Kapak projemiz Aranyanı Pavilion da benzer bir soruyu farklı bir bağlamda ele alıyor. Yapı ile doğa, insan ile çevre ve deneyim ile malzeme arasındaki ilişkiyi yeniden düşünmeye davet ediyor.

Sayı boyunca sürdürülebilirlikten, dönüşümden, malzemeden ve teknolojiden söz ediyoruz. Ancak bütün bu başlıkların altında daha temel bir mesele yatıyor: Tasarladığımız çevre insanların yaşamını gerçekten nasıl etkiliyor? Belki de geleceğin mimarlığı yalnızca daha akıllı ya da daha verimli yapılar üretmekle ilgili olmayacak. Belki de mesele, insanlar, kentler ve gezegen arasında daha dikkatli ilişkiler kurabilmek.

Çünkü bugün mimarlık yalnızca ne inşa ettiğimizle değil, nasıl bir yaşamı mümkün kıldığımızla ilgili.

Keyifle okumanız dileğiyle...

ÇİMSA

Türkiye'nin Markası, Dünyanın Çimsa'sı

ÇİMSA | MANNOK · ÇİMSA | AMERICAS · ÇİMSA | CEMENTOS

8 Üretim
tesisi

6 Uluslararası
terminal

80'e yakın
ülke

www.cimsa.com.tr [in /company/cimsa](https://www.linkedin.com/company/cimsa) [f /cimsacement](https://www.facebook.com/cimsacement) [X /cimsacement](https://twitter.com/cimsacement) [ig /cimsacement](https://www.instagram.com/cimsacement)

ÇİMSA

SA

VENEDİK MİMARLIK BİENALİ 2027: TÜRKİYE PAVİLYONU İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR VİZYON ARAYIŞI

8 Mayıs - 21 Kasım 2027 tarihleri arasında düzenlenecek Venedik Bienali 20. Uluslararası Mimarlık Sergisi Türkiye Pavilyonu'nda yer alacak projeyi belirlemek üzere İKSV tarafından başlatılan açık çağrının ilk aşaması tamamlandı. Küresel krizlere karşı basit ve doğru mimarlık temasına odaklanan süreç, Türkiye mimarlık ortamının ekolojik vizyonunu uluslararası arenaya taşımaya hazırlanıyor. Dünya mimarlık camiasının en önemli buluşma noktası olan Venedik Bienali Uluslararası Mimarlık Sergisi için Türkiye pavilyonundaki hazırlıklar resmi olarak başladı. İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) koordinasyonunda, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı katkılarıyla ve T.C. Dışişleri Bakanlığı himayesinde yürütülen süreçte, Türkiye Pavilyonu'nda sergilenen kuramsal ve mekânsal projeyi belirleyecek iki aşamalı açık çağrının ilk başvuru dönemi Haziran 2026 itibarıyla tamamlandı.

8 Mayıs'ta kapılarını açarak 21 Kasım 2027'ye kadar dünya çapından milyonlarca profesyoneli ağırlayacak olan 20. Uluslararası Mimarlık Sergisi'nin bu dönemki küratörleri Wang Shu ve Lu Wenyu'nun küresel krizler karşısında yalın, sürdürülebilir ve doğru mimarlık yöntemlerine odaklanan yaklaşımı, Türkiye Pavilyonu'nun da ana felsefi eksenini oluşturuyor. Hülya Ertaş, Bilge Kalfa, Cem Sorguç, Melis Varkal ve Prof. Dr. Şebnem Yücel'den oluşan seçici kurul, Türkiye'nin köklü yapı kültürünü çevre dostu, döngüsel ve dirençli tasarım teorileriyle harmanlayan vizyoner projeleri değerlendirmeye aldı. Ağustos 2026'da netleşmesi beklenen kazanan proje, sürdürülebilir mimarlık anlayışının küresel ve yerel katmanlarını Venedik'teki tarihi Arsenale binasından dünyaya aktaracak.

YTONG'UN RENGİ YTONG'UN KALİTESİ

Yenilikçi, enerji verimli ve sürdürülebilir bina çözümleri için doğal ham maddelerle ürettiğimiz yapı ve yalıtım malzemelerimiz ile sektörümüze liderlik ediyoruz.

YTONG

UIA DÜNYA MİMARLAR KONGRESİ 2026'DA MİMARLIK ÖDÜLLERİ YENİDEN TARTIŞMAYA AÇILIYOR

28 Haziran - 2 Temmuz 2026 tarihleri arasında, UNESCO-UIA Dünya Mimarlık Başkenti unvanını taşıyan Barcelona, dünyanın en kapsamlı mimarlık buluşmalarından biri olan UIA Dünya Mimarlar Kongresi'ne ev sahipliği yapacak. Kongrenin dikkat çeken oturumlarından **"Beyond Recognition: Exploring the Role of Architectural Awards"**, mimarlık ödüllerinin değişen mesleki ve toplumsal beklentiler karşısındaki rolünü yeniden değerlendirmeyi amaçlıyor.

Dünyanın önde gelen mimarlık ödül programlarının temsilcilerini bir araya getirecek oturum, yalnızca hangi projelerin ödüllendirildiğini değil, bugün mimari başarının hangi ölçütlerle tanımlandığını da sorgulayacak. Çünkü mimarlık pratiği, iklim krizi, kaynakların verimli kullanımı, toplumsal kapsayıcılık ve teknolojik dönüşüm gibi küresel sorunlarla birlikte yeni bir sorumluluk alanına taşınmış durumda.

Bu değişim, ödül programlarını da farklı sorularla karşı karşıya bırakıyor. Tasarım kalitesi ve teknik başarı hâlâ önemini korurken, adaptif yeniden kullanım, döngüsel tasarım, malzeme sorumluluğu ve toplumsal etki gibi ölçütler de giderek

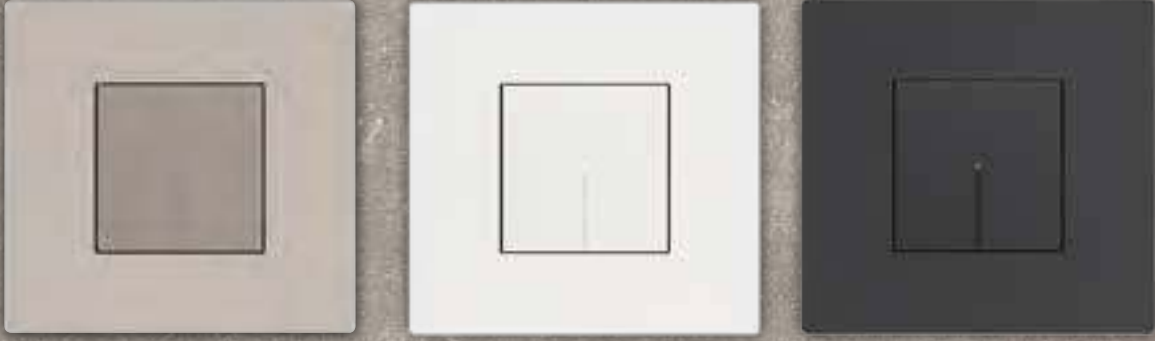
daha belirleyici hâle geliyor. Tartışmanın merkezindeki temel soru ise oldukça açık: Mimarlık dünyası gelecekte nasıl bir üretimi görünür kılmalı ve teşvik etmeli?

Oturum, mimarlığın yalnızca ortaya çıkan yapılar üzerinden değil, mevcut çevreyi dönüştürme kapasitesi, doğal kaynaklara yaklaşımı ve kullanıcılarla kurduğu ilişki üzerinden değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Bu yaklaşım, ödüllerin yalnızca başarıyı tescilleyen platformlar olmanın ötesinde, mesleğin önceliklerini ve yönelimlerini şekillendiren araçlar olarak da önemli bir sorumluluk üstlendiğini ortaya koyuyor.

"Becoming: Architectures for a Planet in Transition" temasıyla düzenlenecek UIA Dünya Mimarlar Kongresi 2026, mimarlığın geleceğine ilişkin en önemli tartışmalardan birine ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor. Mimarlık ödülleri üzerine yürütülen bu oturumda da mimarlık disiplininin odağının giderek ikonik yapılar üretmekten; dönüşüm, sorumluluk ve uzun vadeli toplumsal değer yaratmaya doğru kaydığını gösteriyor. Bu yönüyle tartışma, yalnızca ödül sistemlerini değil, mimarlığın geleceğini tanımlayan ölçütleri de yeniden düşünmeye davet ediyor.

Dünyanızı aydınlatın. **Şimdi**

Zamansız tasarım, **akıllı** teknoloji ve **sürdürülebilir** yaklaşım **Light Now**'da buluşuyor. Mekanlarınızı estetik, konfor ve kontrole yeniden tanımlayın. **Şimdi.**

LIGHT now
Yeşil vizyon ve çevre dostu malzemeler

KARIŞIM

35% VİSKOZ
65% ORGANİK
BOYA-GERİ
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ-ABS

KARIŞIM

ORGANİK
BOYA-GERİ
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ-ABS

Sosyal medya hesaplarımıza QR kodu taratarak ulaşabilirsiniz

bticino

Bir grup markasıdır | **legrand**

GLOBAL DESIGN FORUM İSTANBUL: TASARIMIN GELECEĞİNE DAİR YENİ SORULAR

İstanbul, Mayıs ayında ilk kez düzenlenen Global Design Forum İstanbul ile uluslararası tasarım ve mimarlık dünyasını buluşturan yeni bir foruma ev sahipliği yaptı. Dört gün süren etkinlik, konuşmalar, enstalasyonlar ve kamusal programlarla tasarımın çevresel, teknolojik ve toplumsal dönüşümler karşısındaki rolünü tartışmaya açtı. Londra Tasarım Festivali'nin düşünce platformu Global Design Forum'un İstanbul edisyonu olarak gerçekleştirilen etkinlik, People Places Ideas (PPI) iş birliğiyle ve Melek Zeynep Bulut'un sanat yönetmenliğinde hayata geçirildi.

Beatrice Galilee tarafından geliştirilen "Worlds in Contact" teması etrafında şekillenen program, tasarımın iklim krizi, yapay zekâ, kültürel temsil ve sosyal eşitsizlikler gibi günümüzün temel meselelerinden bağımsız düşünemeyeceğini ortaya koydu.

Forumun en güçlü yönlerinden biri, uluslararası isimlerle Türkiye'den mimar ve tasarımcıları aynı platformda buluşturmasıydı. Fernando Laposse, Lina Ghotmeh, Tom Dixon, Marina Tabassum ve Lesley Lokko'nun yanı sıra Melike Altınışık, Han Tümertekin, Alper Derinboğaz, Ömer Selçuk Baz, Selva Gürdoğan ve Defne Koz gibi isimler mimarlığın geleceğini farklı perspektiflerden ele aldı. Forum, küresel eğilimlerin aktarıldığı bir platform olmanın ötesine geçerek yerel deneyimlerin ve bölgesel bakış açılarının da görünür olduğu bir tartışma zemini oluşturdu.

Ana program, Topkapı Sarayı yerleşkesindeki Aya İrini'de gerçekleştirildi. Tarihi mekân içinde kurulan The Red Room enstalasyonu ile kentin farklı noktalarına yayılan kamusal yerleştirmeler, mimarlığın yalnızca kalıcı yapılar üzerinden de-

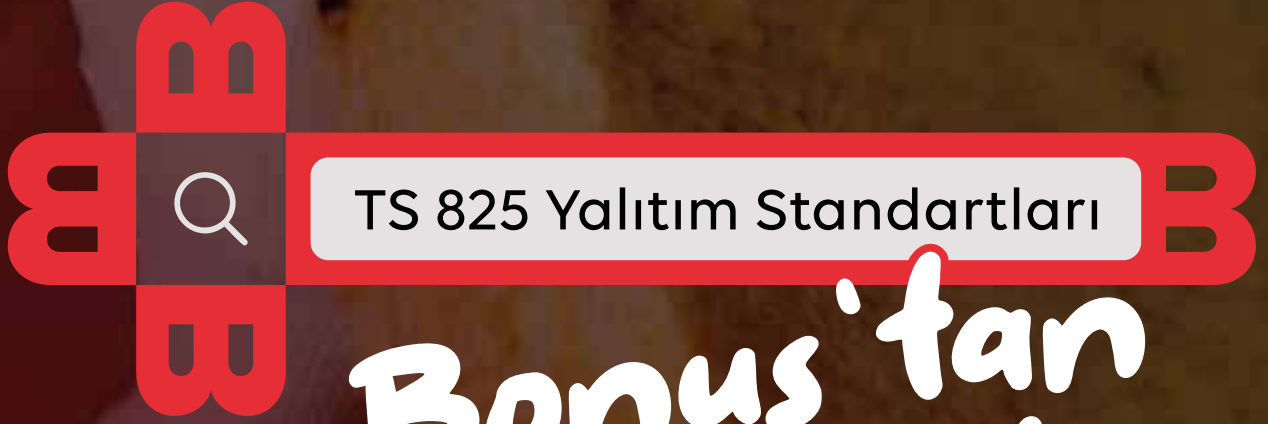
ğil; geçicilik, dönüşüm ve kamusal katılım kavramları üzerinden de okunabileceğini gösterdi.

Sürdürülebilirlik, adaptif yeniden kullanım, malzeme kültürü ve yapay zekâ forumun öne çıkan başlıkları arasındaydı. Andrew Waugh, Han Tümertekin, Ma Yansong ve Olaf Grawert'in katıldığı oturumlarda, mevcut yapı stokunun dönüştürülmesi, yeniden kullanım stratejileri ve kaynakların sorumlu yönetimi ele alındı. Mimarlığın karbon ayak izi üzerindeki etkisi bağlamında, yeni yapılar üretmek kadar mevcut olanı korumanın ve dönüştürmenin de tasarımın temel sorumluluklarından biri olduğu vurgulandı.

Dijital teknolojiler ve yapay zekâ üzerine gerçekleştirilen oturumlarda ise asıl sorunun teknolojinin ne yapabileceğinden çok, bu araçların hangi etik çerçevede ve kim tarafından yönlendirileceği olduğu ifade edildi.

Forum boyunca öne çıkan tartışmalar, mimarlığın geleceğinin yalnızca yeni yapılar tasarlamakla değil; mevcut olanı dönüştürmek, kaynakları sorumlu kullanmak ve toplumla daha güçlü ilişkiler kurmakla şekilleneceğini ortaya koydu. Marina Tabassum'un kapanışta yönelttiği "Aslında ne için tasarlıyoruz?" sorusu ise forumun ortak mesajını özetleyen en güçlü cümle olarak hafızalarda yer etti.

TS 825 Yalıtım Standartları

Bonus'tan Sorular

Türkiye, TS 825 yenilikleriyle tanışıyor,
aradıklarını Bonus'a danışıyor.

CLERKENWELL DESIGN WEEK 15. YILINDA TASARIM GÜNDEMİNİ YENİDEN DÜŞÜNÜYOR

CLERKENWELL DESIGN WEEK, BU YIL YALNIZCA YENİ ÜRÜNLERİN SERGİLENDİĞİ BİR PLATFORM OLMaktan ÇIKARAK MALZEME KÜLTÜRÜ, ÇALIŞMA BİÇİMLERİ VE İNSAN DENEYİMİ ÜZERİNE ÇOK KATMANLI BİR TARTIŞMA ZEMİNİNE DÖNÜŞTÜ.

Her yıl Mayıs ayında Londra'nın EC1 bölgesini tasarımın odağına taşıyan ve bu sene 15. yılını geride bırakan Clerkenwell Design Week'te, bu yıl da ürün sergilemenin çok ötesine geçen bir yapıya adım attım. Üç gün boyunca yüzlerce markayı, 200'ü aşkın showroom'u, enstalasyonları ve konuşma programlarını yerinde incelerken, Clerkenwell'in geçici bir etkinlik alanından ziyade, adeta yaşayan bir tasarım ekosistemine dönüştüğünü gördüm. Konuşmaların yoğunluğu ve farklı disiplinlerin kesişmesi, festival boyunca bölgede soluduğum kentsel enerjiye kendine özgü bir dinamizm kazandırıyor.

CDW
CLERKENWELL
DESIGN WEEK
19-21 MAY 2026

Etkinlikte en çok dikkatimi çeken ve belirginleşen özelliklerden biri, markaların kendilerini geçici sergileme alanları yerine, yıl boyunca faaliyet gösteren kalıcı showroomları aracılığıyla ifade etmesi oldu. Bu durum, benim için etkinliği yalnızca ürün odaklı bir sunum platformu olmaktan tamamen çıkardı; atmosfer, malzeme ve kullanıcı deneyimi üzerinden okuduğum çok daha bütüncül bir tasarım ortamını bizzat deneyimlememi sağladı.

Bu yıl sürdürülebilirlik, döngüsel üretim, biyofilik tasarım, akustik konfor ve nöroçeşitlilik gibi başlıklarla festivalin hemen her noktasında karşılaştım. Ancak orada bir gözlemci olarak beni asıl etkileyen şey, bu kavramların artık yalnızca birer trend ya da pazarlama dili olarak kalmamasıydı. Showroom kurgularından malzeme seçimlerine, incelediğim enstalasyonlardan dinlediğim konuşma programlarına kadar her şey, etkinliğin omurgasına doğrudan entegre edilmişti.

Konuşma Programı: Hangi Sorular Öne Çıktı?

Clerkenwell genelindeki konuşma programlarını yakından takip ederken, birçok tartışmanın benzer sorular etrafında şekillendiğini hissettim. Nöroçeşitlilik, workplace wellbeing, bilişsel performans ve iklim dayanıklılığı gibi temalar farklı başlıklar altında tekrar tekrar karşıma çıkarken; tasarımın giderek daha geniş sosyal ve çevresel sorumluluklarla harmanlandığını çok net gördüm.

“Beyond Biophilia” oturumlarında Oliver Heath, doğa temelli tasarımın artık yalnızca dekoratif bir referans olarak ele alınamayacağını; nöromimarlık, sağlık ve iklim dayanıklılığı başlıklarıyla birlikte yeniden düşünülmesi gerektiğini vurguladı.

Kohn Pedersen Fox’tan John Bushell ile SpaceInvader’dan Sarah Dabbs’ın katıldığı workplace tartışmalarında ise ortak soru oldukça açıktı: ofis, yalnızca çalışılan bir yer olarak mı görülmeli, yoksa bilişsel yükü yöneten ve zihinsel dayanıklılığı destekleyen bir ortam olarak mı tasarlanmalı?

Nöroçeşitlilik ve kapsayıcı tasarım odaklı oturumlar bu tartışmayı daha da ileri taşıdı. Dr. Katie Gaudion’un yer aldığı konuşmalarda öne çıkan soru ise şuydu: farklı bilişsel deneyimlere sahip kullanıcılar tasarım süreçlerinin dışında bırakıldığında, kapsayıcı olduğu düşünülen mekânlar aslında kimi dışarıda bırakıyor?

Programın mimarlık odağındaki önemli anlarından biri ise 20 Mayıs’ta St Bartholomew the Great’te gerçekleşen Niall McLaughlin söyleşisiydi. 2026 RIBA Royal Gold Medal sahibi McLaughlin, otuz yılı aşkın pratiğini aktarırken Clerkenwell’in mimarlık kültürüne yaptığı katkının ürün lansmanlarının çok ötesine geçtiğini bir kez daha hatırlattı.

ACOUSTIC POD'LAR VE DAHA SAKİN ÇALIŞMA ORTAMLARI

Markalar, konuşmalar ve enstalasyonlar arasında dolaşırken gözden kaçırmak neredeyse imkânsızdı: Acoustic pod sistemleri bu yıl Clerkenwell'in en görünür tipolojilerinden biri hâline gelmişti. Sessiz çalışma odaları, odaklanma kabinleri ve akustik kontrollü toplantı alanları; hibrit çalışma, nöroçeşitlilik ve bilişsel konfor etrafında şekillenen tartışmaların mekânsal karşılığı olarak birçok markanın sunumunda yer alıyordu.

Clerkenwell Design Week boyunca dikkatimi çeken gelişmelerden biri de Calma by Nurus'un Londra'daki ilk Deneyim Merkezi'nin açılışı oldu. Açık ofislerde odaklanma, akustik konfor ve kullanıcı esenliği üzerine yürütülen tartışmaların yoğunluğu düşünüldüğünde, bu yatırımın yalnızca fiziksel bir showroom açılışından ibaret olmadığını düşünüyorum.

Festival boyunca farklı markaların sunduğu acoustic pod ve focus booth çözümlerini incelerken, çalışma ortamlarının giderek daha fazla mahremiyet, konsantrasyon ve zihinsel dayanıklılık ekseninde yeniden ele alındığını gözlemledim. ISO 23351-1 Class A akustik performans sertifikasına sahip Calma'nın Londra'daki yeni merkezi de bu dönüşümün Avrupa pazarındaki yansımalarından biri olarak öne çıkıyordu.

Yaklaşık bir asırlık tasarım ve üretim deneyimine sahip Nurus'un, Calma markasıyla İngiltere pazarında daha görünür hâle gelmesi; Türk markalarının uluslararası workplace tasarımı söylemindeki etkisinin giderek arttığını gösteren önemli adımlardan biri olarak değerlendirilebilir. Bana göre bu açılım, yalnızca Calma'nın büyüme stratejisinin değil, aynı zamanda Türk tasarım ve üretim markalarının Londra üzerinden Avrupa tasarım eko-

Calma by Nurus

sistemine daha güçlü şekilde entegre olma isteğinin de önemli bir göstergesiydi.

Bu dönüşüm yalnızca ürünlerde değil, markaların yarattığı mekânsal deneyimlerde de hissediliyordu. Birçok marka geleneksel kurumsal sunum anlayışından uzaklaşarak lounge alanları, hospitality referansları ve akustik konfor üzerinden şekillenen daha sakin ortamlar kurmayı tercih etmişti. Özellikle workplace odaklı mekânlarda bu yavaşlatılmış atmosfer, Clerkenwell'in belirleyici özelliklerinden biri hâline gelmişti.

LOOM LIGHT MIM Studio
Fotoğraf: Teoman Ayas

IŞIK: MALZEME VE ATMOSFER

Aydınlatma, Clerkenwell'de karşıma çıkan en güçlü kategorilerden biri oldu. House of Detention'ın o büyüleyici, atmosferik tuğla tonozları içerisinde sergilenen; Loom Light, MIMStudios, AI Build ve SEAM Design iş birliğiyle geliştirilen enstalasyon, festivalde beni en çok etkileyen çalışmalarından biriydi. Malzeme, teknoloji ve algı arasındaki ilişkiyi araştıran bu çalışmayı incelerken, ışık ve formu kullanım biçimlerinin bende neredeyse mimari bir etki yarattığını hissettim.

Konuşma programında ise Michael Anastassiades'i dinleme şansını buldum; tasarımcı, Conversations at Clerkenwell serisinin açılışını en bilinen aydınlatma projeleri üzerine gerçekleştirdiği söyleşiyle yaptı. Sınırlı üretim koleksiyonlarından uluslararası sergilere uzanan kendi pratiğine dair önümde oldukça dikkat çekici bir perspektif açtı.

Showroom Kültürü ve Küratöryel Deneyim

Gezdiğim alanlarda Interface, Tarkett, Muuto, String Furniture ve Bene gibi markaların bu yıl yalnızca ürün sergilemekle kalmadıklarına tanık oldum; gerçekleştirdikleri söyleşiler, buluşmalar ve malzeme deneyimleri aracılığıyla her biri

yaşayan birer tasarım platformu oluşturmuştu.

St John's Square çevresinde Herman Miller, HAY ve Muuto markalarını bir araya getiren MillerKnoll ekosistemini incelerken, bu dinamik yaklaşımın en güçlü örneklerinden birini bizzat deneyimledim. Bound Sit-Stand Booth'tan Palissade Cantilever koleksiyonuna uzanan lansmanları incelerken, ürün sunumu ile mekânsal deneyimin benim için neredeyse birbirinden ayrılmaz hâle geldiğini gördüm.

Festivalde küratöryel yaklaşım olarak en çok ilgimi çeken çözümlerden biri de Suggested Journeys uygulaması oldu. Malzeme, yüzey, aydınlatma, çalışma mekânları ve akustik tasarım gibi temalar etrafında kurgulanan bu rotaları takip etmek, benim gibi tüm ziyaretçilerin de etkinliği kendi ilgi alanları doğrultusunda özgürce deneyimlemesine olanak tanıyordu.

Üç günlük yoğun turun sonunda Londra'dan ayrılırken geriye kalan en güçlü izlenimim şu oldu: Clerkenwell, markaların showroomlarının ardı ardına sıralandığı bir ürün vitrini olmaktan çok; mimarlığın, tasarımın, malzeme kültürünün ve gündelik yaşamın aynı anlatı içerisinde başarıyla buluştuğu canlı bir platform olarak çalışıyordu.

ULUSLARARASI TASARIM SÖYLEMİNDE TÜRK MARKALARI

Bu yıl Clerkenwell'de Türk markalarının farklı kategorilerde giderek daha görünür hâle geldiği dikkat çekiyordu. VitrA Bathrooms, banyoyu wellbeing ve duysal konfor ekseninde yeniden yorumlayan yaklaşımıyla öne çıkarken; Calma by Nurus ve B&T Design yalnızca üretim güçleriyle değil, çalışma mekânı kültürü, akustik konfor ve çağdaş hospitality deneyimi üzerine yürütülen tartışmalara yaptıkları katkılarla dikkat çekiyordu.

Ortak noktaları ise ürünün ötesine geçen, araştırma ve deneyim odaklı bir tasarım yaklaşımı ortaya koymalarıydı. Bu durum, Türk markalarının artık yalnızca üretici kimlikleriyle değil; kullanıcı deneyimi, malzeme sorumluluğu ve değişen çalışma kültürü üzerine geliştirdikleri perspektiflerle de uluslararası tasarım söylemi içinde daha görünür hâle geldiğini gösteriyordu.

CDW AWARDS: MALZEME, ÜRETİM VE TASARIM KÜLTÜRÜ

2025 yılında başlatılan CDW Awards programı, bu yıl genişleyen kapsamı ve yeni mekânıyla festivalin kurumsal olgunlaşmasının önemli göstergelerinden biri olarak öne çıkmıştı. Tören, Haberdashers' Hall'da, The Luxury Edit kapsamında ve Design Milk iş birliğiyle gerçekleştirildi.

Ürün kategorilerinin yanı sıra tasarım dünyasındaki bireysel katkıları görünür kılan yeni ödül başlıklarının eklenmesi, festivalin yalnızca ürünleri değil; tasarım kültürünü şekillendiren insanları, stüdyoları ve fikirleri de kutlamaya başladığını gösteriyordu.

AHEC iş birliğiyle düzenlenen açık çağrı kapsamında İngiliz tasarım öğrencileri ve yeni mezunlardan American cherry kullanarak özgün bir ödül tasarımları istendi. Henry Marks'ın kazanan tasarımı, malzemenin doğal potansiyelini iş birliğinin sembolik değeriyle bir araya getiriyordu.

Söylemden Pratiğe

Bugün Clerkenwell artık yalnızca yeni ürünlerin tanıtıldığı bir tasarım haftası değil. Malzeme kültürü, değişen çalışma modelleri, nöroçeşitlilik, akustik konfor ve döngüsel üretim gibi başlıkların aynı anda tartışıldığı çok katmanlı bir platforma dönüşmüş durumda. Ancak asıl soru belki de başka bir yerde yatıyor: Bu tartışmalar showroom sınırlarının ötesine ne kadar taşınabiliyor? Clerkenwell'de konuşulan fikirlerin ofislere, okullara,

konut projelerine ve kamusal mekânlara ne kadar hızlı yansıdığı, tasarım gündeminin bir sonraki aşamasını belirleyecek.

Festivalin sonunda EC1 sokaklarından ayrılırken hissettiğim şey ise oldukça netti: Tasarım dünyası artık bu dönüşümleri yalnızca konuşmuyor. Giderek daha fazla, onları mekân üzerinden test ediyor.

Şimdi aklım önümüzdeki yılda. CDW 2027 için beklentilerim çok daha net: Bu yıl omurgasını bizzat soluduğumuz nöroçeşitlilik, yapay zekâ destekli mekânsal algı ve sürdürülebilir malzeme mimarisi, 2027'de artık bir tartışma konusu olmaktan çıkıp tasarımın temel yapı taşı hâline gelecek gibi görünüyor. Özellikle Türk markalarımızın bu küresel söylemde üstlendiği vizyoner rolün, önümüzdeki yıl çok daha büyük ölçekli ve küratöryel enstalasyonlarla daha görünür hâle geleceğine inanıyorum. Tasarımı sadece estetik bir arayış değil; esenlik, kapsayıcılık ve çevre sorumluluğu üzerinden yaşayan bir manifesto olarak ele alan Clerkenwell'den, seneye çok daha cesur ve bütüncül mekânsal deneyimler bekliyorum. Gelecek yıl da bu dönüşüme tam yerinde, Londra'da tanıklık etmek için şimdiden sabırsızlanıyorum.

CDW Cherry Ödülü:
Henry Marks, Moe
Reddish

Fotoğraf:
Sam Frost

Fotoğraf: Nathan Piccio

VitrA

VitrA QuantumFlush Her akıřta maksimum hijyen

Güçlü
temizlik

Sıçratmaz

Sessiz

LTAA GÖZÜNDEN CDW 2026'NİN ÖNE ÇIKAN MALZEMELERİ

DR EGEMEN KIZILCAN'IN SEÇİMİ

Ultra Mega Omega Kurucusu / Mimar,
Software Developer

TreeAzzo by HAVWOODS

Kategori: Yüzey Malzemesi

Kullanım Alanı: Zemin Kaplama
İnovasyonu

Teknik Özellikler

TreeAzzo, yüksek kaliteli reçine ile farklı ahşap türlerinden elde edilen parçacıkların bir araya getirilmesiyle oluşturulan yenilikçi bir yüzey malzemesidir. İstenilen RAL renginde üretilen ürün; kontrplak ve fibre-cement tabanlı seçenekleri sayesinde farklı kullanım senaryolarına uyum sağlayabiliyor. Fırçalanmış veya düz zımparalanmış yüzey alternatifleri ile çeşitli kenar detayların da tasarım esnekliğini artırıyor.

Dikkat Edilmesi Gerekenler

TreeAzzo'nun seçiminde dikkate alınması gereken temel konu maliyettir. FSC sertifikalı ve özel üretim bir malzeme olması nedeniyle özellikle büyük ölçekli projelerde bütçe üzerinde belirleyici olabilir. Buna karşın, mutfak, banyo ve vurgu yüzeylerinde sunduğu karakterli görünüm, malzemeyi güçlü bir tasarım aracı haline getirecektir.

Neden Heyecan Verici?

TreeAzzo, ahşap yüzeylerin tasarım dilini genişleten, dokunsal ve görsel olarak güçlü bir malzeme inovasyonudur. Geleneksel terrazzo yüzeylere alternatif oluşturan görünümü, geri dönüştürülmüş ahşap parçacıklarının kullanılmasıyla elde edilmekte ve atık malzemeyi karakter sahibi mimari bir yüzeye dönüştürmektedir.

MALZEME VE YÜZEY İNOVASYONLARI, CLERKENWELL DESIGN WEEK 2026'NİN EN GÖRÜNÜR BAŞLIKLARI ARASINDAYDI. EKOYAPI DERGİSİ VE LONDON TURKISH ARCHITECTS ASSOCIATION (LTAA) İŞ BİRLİĞİYLE HAZIRLANAN BU SEÇKİDE LTAA ÜYELERİ, FESTİVAL BOYUNCA DİKKATLERİNİ ÇEKEN ÜÇ ÇÖZÜMÜ DEĞERLENDİRDİ.

KAAN ÖNCÜOĞLU'NUN SEÇİMİ

Öncüoğlu Mimarlık Ortağı, Mimar

iQ Surface by Tarkett

Kategori: Homojen Vinil

Kullanım Alanı: Döngüsel Zemin ve Yüzey İnovasyonu

Teknik Özellikler

iQ Surface, ince, hafif ve son derece dayanıklı, 2mm kalınlığında homojen bir vinil zemin kaplamasıdır. Ağır ticari ve

endüstriyel kullanıma uygun sınıflandırmaları sayesinde yüksek performans sunarken, terrazzo esintili estetik diliyle uzun süreli görünüm kalitesi sağlamaktadır.

Dikkat Edilmesi Gerekenler

Doğru spesifikasyon, alt zemin hazırlığı ve uygulama gerektirir. Derz yerleşimleri, kaynak çubuğu seçimleri, desen hizalamaları ve zemin-duvar birleşim detayları uzun ömürlü ve kontrollü sonuçlar elde etmek için dikkatle planlanmalıdır.

Neden Heyecan Verici?

iQ Surface, vinili yaratıcı bir mimari yüzey olarak yeniden konumlandırıyor. Hafifliği, uygulama kolaylığı ve performansını

terrazzo estetiğiyle bir araya getiriyor. Beş farklı renk ailesiyle hem rulo hem karo formatlarında sunulan ürün; duvarlarda, zeminlerde ve mobilyalarda birlikte kullanılabilir.

Hafifliği ve esnekliği sayesinde özellikle yeniden kullanım ve dönüşüm projelerinde, kısa ve orta vadeli kamusal, ticari ve perakende mekânlarda güçlü bir alternatif oluşturuyor. Kullanım sonrası geri dönüşümü destekleyen yapısı sayesinde sürdürülebilirlik açısından da güncel bir karşılık sunuyor.

MERVE SARIKAYA'NIN SEÇİMİ

Pavé Studio Kurucusu, İçmimar

Grande Lume by MARAZZI

Kategori: Yüzey Malzemesi

Kullanım Alanı: Büyük Ebatlı Porselen Stoneware

Grande Lume, iç mekân duvar ve zemin kaplamalarından özel tasarım mobilya ve tezgâhlara kadar geniş bir kullanım alanına sahip. Özellikle duvar, zemin ve mobilya yüzeylerinin tek bir malzeme dili etrafında bütünleştiği sürekli yüzey uygulamalarında a özellikle güçlü sonuçlar veriyor.

Teknik Özellikler

El işçiliği hissi veren sırlı seramiklerin görsel zenginliğini çağdaş slab teknolojisiyle bir araya getiren Grande Lume, büyük ebatlı porselen stoneware koleksiyonudur. Colorbody ince porselen stoneware teknolojisiyle üretilen koleksiyon, 160x320cm ölçülerine kadar ulaşabilmektedir. 6mm ve 12mm kalınlıklarda sunulan ürün; yüksek dayanıklılık, derin aşınma direnci, dona karşı dayanım ve yoğun kullanımlı konut ile ticari projeler için uygun performans sunmaktadır. Koleksiyon, parlak yüzeyiyle öne çıkan mine-

ral esintili renk seçeneklerine sahiptir.

Dikkat Edilmesi Gerekenler

Parlak ve yansıtıcı yüzeyi, malzemenin derinliğini ve renk etkisini ortaya çıkaracak doğru bir aydınlatma kurgusu gerektiriyor. Büyük ebatlı plakalar ise hassas uygulama, deneyimli ekipler ve atığı azaltmaya yönelik detay çözümleriyle birlikte düşünülmeli.

Neden Heyecan Verici?

Grande Lume, el işçiliği hissi taşıyan sırlı seramiklerin görsel zenginliğini çağdaş porselen teknolojisinin sunduğu performans ve ölçekle bir araya getiriyor. Geleneksel bir seramik koleksiyonunun ötesine geçerek, duvarlardan zeminlere, mobilyalardan özel tasarım elemanlara kadar uzanan bütüncül bir yüzey sistemi sunuyor.

Renk derinliği, parlak sır yüzeyi ve el işçiliğini çağrıştıran karakteri; özellikle hospitality konaklama, perakende ve deneyim odaklı mekânlarda güçlü bir atmosfer yaratırken mekâna belirgin bir görsel zenginlik de katıyor.

HAFIZANIN YÜZEYİ OLARAK AHŞAP ANDU MASEBO'DAN V&A EAST MUSEUM İÇİN BANK TASARIMI

Fotoğrafçı: Thom Atkinson

ANDU MASEBO'NUN V&A EAST İÇİN TASARLADIĞI OTURMA ELEMANLARI, DOĞU LONDRA'NIN GÜNDELİK İZLERİNİ VE KOLEKTİF HAFIZASINI AHŞAP YÜZEYLER ÜZERİNDEN KAMUSAL MEKÂNA TAŞIYOR.

Kamusal mobilya çoğu zaman gündelik kullanımın anonim parçaları olarak görülüyor. Ancak bazı tasarımlar, bulunduğu yerin hafızasını taşıyan mekânsal anlatılara dönüşebiliyor. Londra merkezli tasarımcı Andu Masebo'nun V&A East için geliştirdiği oturma elemanları da malzeme, yüzey ve yerel hikâyeler üzerinden tam olarak böyle bir ilişki kuruyor.

Andu Masebo tarafından V&A East için tasarlanan banklar, kamusal iç mekânda kullanılan mobilyayı yalnızca bir oturma elemanı olarak değil; bulunduğu yere ait izleri taşıyan bir anlatı yüzeyi olarak yeniden düşünüyor. Müzenin giriş alanı ve galerileri çevresinde konumlanan tasarımlar, doğal malzemenin sıcaklığını güçlü bir mekânsal hafıza fikriyle bir araya getiriyor.

Tamamı masif Amerikan kırmızı meşesinden üretilen banklarda kullanılan ahşap, "No.1 Common" olarak sınıflandırılan ve genellikle ikincil kullanım alanlarına yönlendirilen bir malzeme grubundan seçiliyor. Renk farklılıkları, budaklar, çatlaklar ve düzensiz damar geçişleri gibi yüzey varyasyonları nedeniyle çoğu zaman geri planda kalan bu ahşap

İş birliğiyle

sınıfı, Masebo'nun yaklaşımında tasarımın temel karakterine dönüşüyor.

Tasarımcı için bu yüzey izleri kusur olarak değil; malzemenin geçmişini görünür kılan doğal katmanlar olarak değerlendiriliyor. Ahşabın değişken dokusu, bankların görsel kimliğini belirlerken; onları standart üretim mobilyalardan ayıran güçlü bir mekânsal anlatıya dönüşüyor.

Masebo'nun bu malzemeye yaklaşımı, Amerikan Hardwood Export Council (AHEC) tarafından sürdürülebilir ahşap kullanımına dikkat çekmek amacıyla geliştirilen No.1 Common araştırma projesine dayanıyor. 2025 yılında Kopenhag'daki 3daysofdesign kapsamında gerçekleştirilen sergi, çoğunlukla göz ardı edilen ahşap sınıflarının tasarım potansiyelini yeniden değerlendirmeyi amaçlıyordu. Masebo'nun geliştirdiği Around Table isimli çalışma da No.1 Common sınıfı Amerikan kırmızı meşesinin dayanıklılığını ve yüzey karakterini görünür kılan tasarımlar arasında yer aldı.

V&A East için geliştirilen oturma elemanların-

da ise malzemenin fiziksel özellikleri, doğrudan Doğu Londra'nın yerel hafızasıyla ilişkilendiriliyor. Tasarım süreci boyunca kültürel küratör Nate Agbetu ve onun sosyal pratiği Freeform ile birlikte çalışan Masebo, bölgedeki mahallelerde yürüyüşler, gözlemler ve katılımcı araştırmalar gerçekleştirdi. Ortaya çıkan semboller, gündelik detaylar ve kişisel hikâyeler daha sonra bankların yüzeylerine aktarıldı.

Bazı detaylar doğrudan bölgenin fiziksel çevresine referans veriyor; kamusal heykeller, yön tabelaları, yerel bitki örtüsü ve nehir konturları bunlar arasında yer alıyor. Bazıları ise daha kişisel izlerden oluşuyor: el şekilleri, evcil hayvan figürleri ya da beton yüzeylerde kalan yaprak lekeleri gibi gündelik detaylar tasarımın bir parçasına dönüşüyor. Böylece banklar, yalnızca kullanıcıyı taşıyan nesnelere değil; bulunduğu çevrenin izlerini taşıyan kamusal yüzeylere dönüşüyor.

Araştırma sürecinin önemli aşamalarından biri de Newham'daki Carpenters Estate sakinleriyle gerçekleştirilen katılımcı atölyeler

oldu. Bölge sakinlerinin gündelik yaşam deneyimleri, görsel yorumları ve ortak hafızaya dair aktarımları tasarımın parçası hâline getirilerek kamusal mobilyanın kolektif üretim fikriyle ilişkisi güçlendirildi.

American Hardwood Export Council'in uzun süredir odağına aldığı konulardan biri de, düşük kullanım oranına sahip ahşap sınıflarının tasarım süreçlerine yeniden kazandırılması. Projede tercih edilen No.1 Common sınıfı Amerikan kırmızı meşesi de sürdürülebilirliği yalnızca yeni malzeme üretimi üzerinden değil; mevcut kaynakların daha kapsayıcı biçimde değerlendirilmesi üzerinden ele alan bu yaklaşımın bir parçası olarak öne çıkıyor.

Bu yaklaşım, yeni ve kusursuz yüzeyler üretmek yerine mevcut malzemenin doğal çeşitliliğini görünür kılarak daha kapsayıcı bir üretim anlayışı öneriyor. Böylece düşük kullanım oranına sahip ahşap sınıfları yalnızca ekonomik bir alternatif değil; tasarım açısından yeni ifade alanları sunan yaratıcı malzemeler olarak yeniden değerlendiriliyor.

Andu Masebo'nun V&A East için geliştirdiği bu oturma elemanları, kamusal tasarımın bugün yalnızca işlev, dayanıklılık ya da estetik üzerinden değil; aidiyet, katılım ve yerel hafıza üzerinden de yeniden düşünölmeye başladığını gösteriyor. Malzeme burada yalnızca yapısal bir araç değil; bulunduğu yere ait hikâyeleri, izleri ve kolektif hafızayı taşıyan aktif bir yüzeye dönüşüyor.

KAMUSAL MOBİLYA BURADA YALNIZCA İŞLEVSEL BİR NESNE DEĞİL; YER, HAFIZA VE TOPLULUK ARASINDA İLİŞKİ KURAN MEKÂNSAL BİR ARAÇ OLARAK YENİDEN ELE ALINIYOR.

NO.1 COMMON
SINIFI AMERİKAN
KIRMIZI MEŞESİ,
YÜZEY KARAKTERİ
VE DOĞAL
VARYASYONLARIYLA
TASARIMIN ANLATI
DİLİNİN PARÇASINA
DÖNÜŞÜYOR.

**NO.1 COMMON:
GÖZ ARDI EDİLEN AHŞABIN TASARIM
POTANSİYELİ**

American Hardwood Export Council (AHEC) tarafından yürütülen No.1 Common araştırması, çoğunlukla geri planda kalan ahşap sınıflarının tasarım potansiyelini görünür kılmayı amaçlıyor. Budaklar, renk geçişleri, düzensiz damar yapıları ve doğal yüzey farklılıklarıyla tanımlanan bu ahşap sınıfı, standart üretim süreçlerinde çoğu zaman ikinci planda değerlendiriliyor.

Andu Masebo'nun V&A East için geliştirdiği oturma elemanlarında ise bu yüzey varyasyonları gizlenmek yerine görünür bırakılıyor ve tasarımın görsel karakterinin bir parçasına dönüştürülüyor. Böylece malzemenin doğal çeşitliliği estetik bir kusur değil; anlatı ve kimlik üreten bir yüzey niteliği kazanıyor.

Proje aynı zamanda sürdürülebilir üretim anlayışına alternatif bir yaklaşım sunuyor. Daha düşük kullanım oranına sahip ahşap sınıflarının tasarım süreçlerine dahil edilmesi, mevcut doğal kaynakların daha kapsayıcı ve verimli biçimde değerlendirilmesine katkı sağlıyor.

Teknik Bilgiler

Proje: V&A East, Londra

Tasarım: Andu Masebo

Malzeme İş Birliği: American Hardwood Export Council (AHEC)

Üretim: Benchmark

Ahşap Türü: Amerikan kırmızı meşesi - No.1 Common sınıfı

Araştırma Süreci: Nate Agbetu / Free-form

Konum: Queen Elizabeth Olympic Park, Londra

İSTİLAYA BAŞKALDIRAN MİMARİ ARANYANI PAVILION

KORUMA BİLİMCİSİ VE KREATİF
DİREKTÖR TARA LAL TARAFINDAN
HAYATA GEÇİRİLEN ARANYANI,
İNSAN İLE DOĞA ARASINDAKİ KOPAN
BAĞLARI YARATICI SANATLAR VE
KORUMA KAPSAMINDA YENİDEN İNŞA
ETMEYİ AMAÇLAYAN BİR KOLEKTİF
BİLİNCİN ÜRÜNÜ.

PAVILION, MİMARİ KURGUSU ÜZERİNDEN DOĞAYA VE BİYOÇEŞİTLİLİĞE YÖNELİK SÖMÜRGEÇİ YAKLAŞIMLARI MASAYA YATIRAN BİR DİYALOG ZEMİNİ AÇIYOR.

Adını antik Hindistan'ın kutsal metinlerinden Rigveda'da yer alan orman tanrıçasından alan **Aranyani Pavilion**, toplumun doğayla kurduğu bağı derinleştirmeyi ve ekolojik farkındalık odaklı güncel tartışmaları merkezine almayı hedefliyor. Bölgenin en iddialı ekolojik sanat ve mimarlık Pavilionlarından biri olarak öne çıkan strüktür, 4 Şubat 2026'da Yeni Delhi'deki Sunder Nursery'de kapılarını açtı.

Koruma bilimcisi ve kreatif direktör Tara Lal tarafından hayata geçirilen Aranyani, insan ile doğa arasındaki kopan bağları yaratıcı sanatlar ve koruma kapsamında yeniden inşa etmeyi amaçlayan bir kolektif bilincin ürünü.

Kuruluş, her yıl düzenli olarak tekrarlayacağı bu program kapsamında ekolojik araştırmaları mekânsallaştırıyor; mimariyi bir araç olarak kullanarak restorasyon bilimini somut bir ifadeye dönüştürüyor ve kentsel alanda ekolojik tartışmalara zemin hazırlıyor.

Sacred Nature (Kutsal Doğa) başlığını taşıyan bu ilk edisyon, Aranyani'nin kurucusu Tara Lal tarafından kavramsallaştırıldı. Tasarım sürecini ise ekolojik düşünce ile yerel malzemeleri harmanlayan, hafif ve dijital zanaat ürünü strüktürleriyle tanınan Tanil Raif ve Mario Serrano Puche liderliğindeki **T__M.space** üstlendi. Yeni Delhi'nin merkezindeki Sunder Nursery bahçelerinde konumlanan ve içine doğru sarmal bir yürüyüş rotası sunan enstalasyon, ilhamını Hindistan'ın kutsal korularından (sacred groves) alıyor.

Modern koruma yasalarından çok önce, yerel toplulukların koruması altında erken dönem biyolojik rezerv işlevi gören bu antik alanlar, inançlar ve toplumsal gelenekler sayesinde biyolojik çeşitliliği ve su kaynaklarını güvence altına almıştır. Söz konusu korular, günümüzde alt kıtadaki topluluk odaklı koruma çalışmalarının ilk modelleri ve en önemli biyoçeşitlilik merkezleri arasında kabul ediliyor. Kutsal geometri ve hareket ilkelerinden beslenen Pavilion, ziyaretçilerini sürekli değişen ışık, gölge, doku ve ses katmanlarından oluşan kesintisiz bir rota boyunca yönlendiriyor. Yapı, adeta yaşayan bir ormanın ritmini taklit eden, içe dönük bir keşif yolculuğunun mimari yansımasını sunuyor. Bu mekânsal deneyim; yer ve göğün sembolik buluşmasını simgeleyen taş monolitlerin geleneksel ritüel merkezlerini anımsatacak şekilde, merkezdeki bir kutsal alanla zirveye ulaşıyor.

Projenin teknik uygulaması Guillaume Lecacheux yönetimindeki **The Works** tarafından hayata geçirilirken, ses tasarımları ise Gaurav Raina ve Komorebi imzası taşıyor.

Malzeme Üzerinden Mimariyi Sömürgecilikten Arındırmak

Pavilion, mimari kurgusu üzerinden doğaya ve biyoçeşitliliğe yönelik sömürgeci

yaklaşımları masaya yatıran bir diyalog zemini açıyor. Sarmal strüktür, 18. yüzyılda Portekiz ve İngiliz sömürge ticaretiyle Hindistan'a getirilen, günümüzde 13 milyon hektardan fazla alanı istila ederek ülke ormanlarının neredeyse yarısını tehdit eden Lantana camara (Ağaç minesi) çalılarının ileri dönüştürülmesiyle inşa edildi. Doğal malzeme inşaatında uzmanlaşan **Ekarth Studio**, bu istilacı bitkiyi kafes formunda işleyerek yapısal bir mimari elemana dönüştürdü. Bu iskeletin üzerinde ise yenilebilir, tıbbi ve kültürel açıdan önem taşıyan 40'tan fazla yerli bitki türünün bir araya geldiği, yaşayan bir üst örtü (kanopi) mikro-habitat oluşturuyor. Alt katmanda istilacı lantana, üst katmanda ise yerli türleri katmanlaştıran Pavilion; Hindistan'ın sömürgeci ekolojik geçmişiyle yüzleşirken bir yandan da yenilenmeye işaret ederek restorasyon kavramını doğrudan yapısal kimliğine entegre ediyor.

Aranyani Kurucusu Tara Lal, projeyi şu sözlerle özetliyor: "İnsan ile doğa arasındaki mesafenin hiç olmadığı kadar açıldığı bir dönemdeyiz. Ekolojik krizlerin kökeninde, bizi topraktan, yerel ve kadim bilgilerden ve dolayısıyla birbirimizden koparan sömürgeci geçmişler ve sistemler yatıyor. Aranyani Pavilyonu, bu kopuşu onarmak; ekolojiyi soyut bir kavram olarak değil, içinden geçtiğimiz, hissettiğimiz ve ait olduğumuz bir deneyim olarak yaşatmak adına bir davettir. İstilacı ve yerli türleri bir arada kurgulayarak, yalnızca ekosistemleri değil, onları var eden ilişkileri de nasıl yeniden inşa edebileceğimize dair küresel ve yerel bir diyalog alanı yaratmayı hedefliyoruz."

Tanıl Raif, Londra merkezli mimari araştırma ve tasarım stüdyosu **T__M.space**'in kurucu ortaklarından olan Kıbrıslı Türk mimardır. Özellikle sürdürülebilir mimarlık, ekolojik düşünce, yerel malzemelerin kullanımı ve dijital zanaat metodolojilerini bir araya getiren yenilikçi projeleriyle tanınmaktadır. London Turkish Architects Association (LTAA) Onur Üyeleri arasında yer alan Raif, tasarımlarında mimarinin çevreyle kurduğu bağları sorgulayan ve derinleştiren çağdaş strüktürler üzerine odaklanmaktadır.

PROJE VERİLERİ

Proje Adı: Aranyani Pavillion: Sacred Nature

Tip: Mimari Pavilyon

Konum: Sunder Nursery, Yeni Delhi, Hindistan

Tamamlanma Yılı: 2026

Toplam İnşaat Alanı: 260 m²

Müşteri: Aranyani

Mimarlık Ofisi: T__M.space

Ofis Konumu: Londra

Sorumlu Mimarlar: Tanil Raif ve Mario Serrano Puche

İnşaat: The Works

Bambu Danışmanı: Ekarth Studio

Fotoğraf: Lokesh Dang

LTAA, Onur Üyesi Tanil Raif'in "Aranyani Pavilion" Projesini Sunuyor

London Turkish Architects Association'ın (LTAA) temel misyonlarından biri, mimarları temsil etmek ve hem genç hem de tanınmış yeteneklerin uluslararası görünürlüğünü artırmaktır. Bu doğrultuda, LTAA'nın en yeni onur üyelerinden Tanil Raif'in kurucusu olduğu T__M.space'in tasarladığı, dikkat çekici bir proje olan Aranyani Pavilion'u paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz.

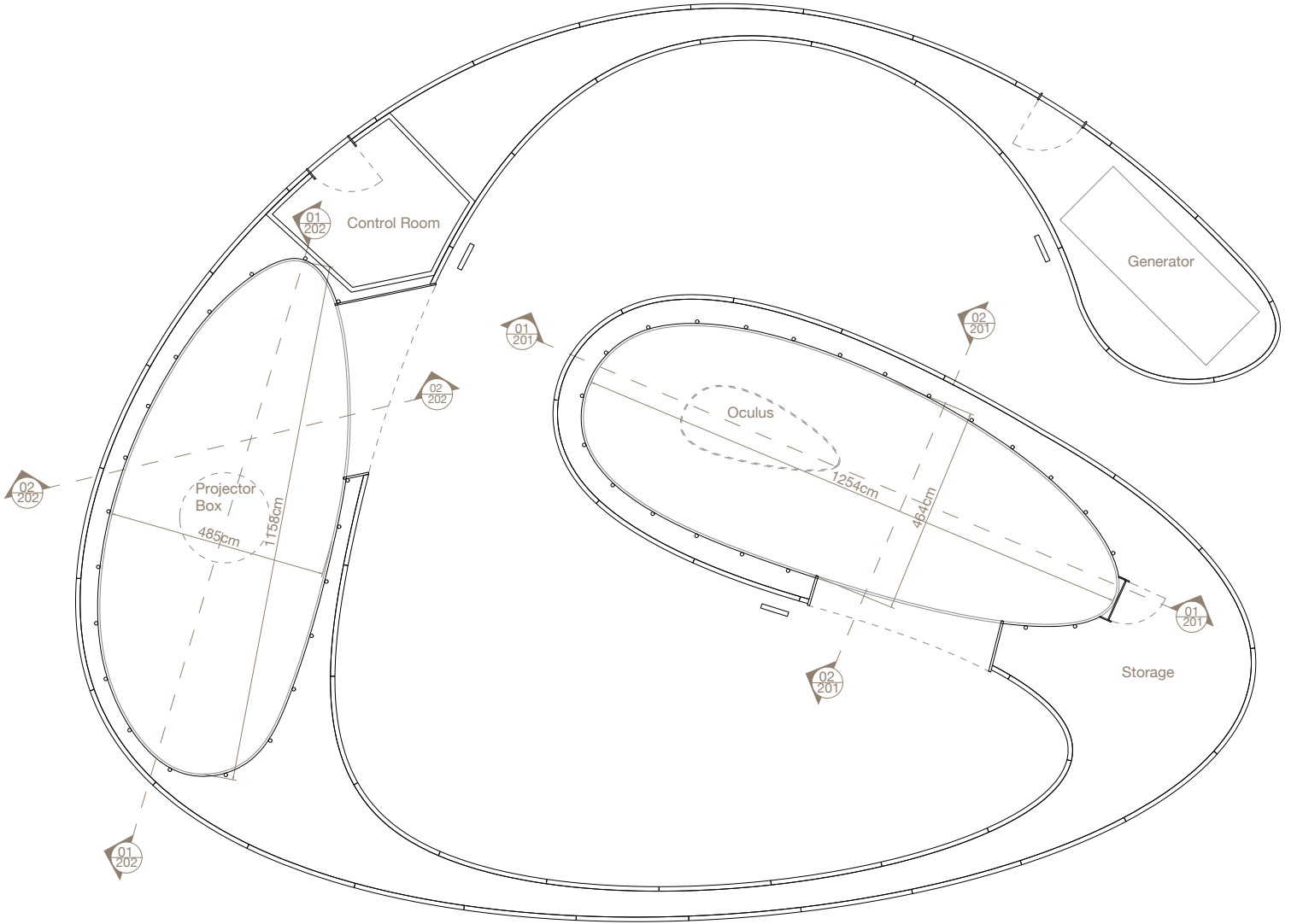
Ekoloji ve yapının geleceği üzerine diyaloglara ev sahipliği yapmak amacıyla tasarlanan Pavilion; sanat, mimarlık ve çevresel düşüncenin güçlü bir kesişim noktasında konumlanıyor. Geçici bir enstalasyonun ötesine geçen proje, teorik söylemi somut bir mekânsal deneyime dönüştürerek ekolojik anlatıları mimari dili, malzemesi ve etkileyici formu aracılığıyla görünür kılıyor.

Aranyani Pavilion, geleceğin yapılı çevresine dair daha duyarlı, katılımcı ve çevresel farkındalığı yüksek tasarım yaklaşımlarının önemini ortaya koyuyor. Bu yaklaşımın yakın gelecekte daha geniş ölçekte benimsenmesini ve daha sık uygulanmasını umut ediyoruz.

Proje hakkında daha fazlasını makalede keşfedebilirsiniz; Eylül 2026'da gerçekleşecek LTAA Ambassadors of Design'ın 2. edisyonunda Tanil Raif'ten projeyi daha kapsamlı dinleyebilirsiniz.

Kaan Öncüoğlu - LTAA

BU MEKÂNSAL DENEYİM; YER VE GÖĞÜN SEMBOLİK BULUŞMASINI SİMGELEYEN TAŞ MONOLİTLERİN GELENEKSEL RİTÜEL MERKEZLERİNİ ANIMSATACAK ŞEKİLDE, MERKEZDEKİ BİR KUTSAL ALANLA ZİRVEYE ULAŞIYOR.

KUTSAL GEOMETRİ VE HAREKET İLKELERİNDEN
BESLENEN PAVILION, ZİYARETÇİLERİNİ
SÜREKLİ DEĞİŞEN IŞIK, GÖLGE, DOKU VE SES
KATMANLARINDAN OLUŞAN KESİNTİSİZ BİR ROTA
BOYUNCA YÖNLENDİRİYOR.

Geleceğin Mutfaklarında Sürdürülebilir İnovasyon

Gösterilen ve bahsi geçen tüm dekorlarımız reproduksiyondur.

H1708 ST17

F199 PA

Çevreye duyarlı yaklaşımıyla sektöre öncülük eden EGGER, **Dekoratif Koleksiyon 26+** kapsamında geliştirdiği **PerfectSense Ambiance Tezgâhlar** ile sürdürülebilir tasarım anlayışını ileri taşıyor. Yüksek dayanıklılık, yenilikçi yüzey teknolojisi ve doğal malzeme görünümünü bir araya getiren seri; parmak izi bırakmayan mat yüzeyi sayesinde yoğun kimyasal temizleyicilere duyulan ihtiyacı azaltıyor. Uzun ömürlü kullanım ve estetiği buluşturan PerfectSense Ambiance, çevreye duyarlı mutfak projeleri için ideal bir çözüm sunuyor.

» Mimari projeleriniz için
inovatif yüzeylerimizi keşfedin!

E EGGER

MORE FROM WOOD.

PETER BARBER ARCHITECTS

KONUTUN GİDEREK FİNANSAL DİNAMİKLER VE STANDARTLAŞMIŞ ÜRETİM MODELLERİ TARAFINDAN ŞEKİLLENDİRİLDİĞİ BİR ORTAMDA, PETER BARBER; SOKAKLAR, TİPOLOJİLER VE PAYLAŞILAN MEKÂNSAL KOŞULLAR ÜZERİNDEN DAHA SOSYAL VE DAHA ONURLU BİR KENTSEL YAŞAMIN NASIL KURULABİLECEĞİNİ DEĞERLENDİRİYOR.

Peter Barber'ın çalışmaları, konut, politika ve kentsel yaşamın kesişiminde konumlanıyor. Konutun giderek bir finansal varlık olarak ele alındığı günümüzde, pratiği sokağa, eşiğe ve gündelik kentsel yaşamın kurulduğu kamusal mekânlara taşıyor.

Barber ile Londra'daki King's Cross ofisinde bir araya gelerek, günümüz konut üretimini şekillendiren koşulları; yeniden kullanım ve retrofit yaklaşımlarından mevzuatın ve malzeme seçimlerinin yarattığı kısıtlara kadar uzanan geniş bir çerçevede ve mimarlığın bu koşullar içinde hâlâ nasıl bir rol oynayabileceğini konuştuk.

PETER BARBER
Peter Barber Architects Kurucusu

Fotoğraf: Von Sternberg

KONUTU BİR ALTYAPI OLARAK DÜŞÜNMEK: SOKAKLAR, YOĞUNLUK VE SOSYAL KENT

Konut krizinin, konutun kamusal bir altyapı olmaktan çıkıp finansal bir varlığa dönüşmesi gibi uzun vadeli politik ve ekonomik kararların sonucu olduğu düşünüldüğünde, mimarlık bu duruma ne ölçüde anlamlı bir şekilde yanıt verebilir?

Konut krizinin, konutun kamusal bir altyapı olmaktan çıkıp finansal bir varlığa dönüşmesi gibi uzun vadeli politik ve ekonomik kararların sonucu olduğu düşünüldüğünde, mimarlık bu duruma ne ölçüde anlamlı bir şekilde yanıt verebilir?

Bence sizin de söylediğiniz gibi bu öncelikle politik aynı zamanda da ekonomik bir mesele. Bu yüzden mimarlar olarak aynı zamanda vatandaş olduğumuzu hatırlamalıyız. Ve vatandaşlar olarak siyasi bir güce sahibiz.

Bu nedenle mimarlığın tek başına bu sorunu çözebileceğinden emin değilim. Ama mimarlar olarak sesimizi yükseltebiliriz. Mevcut durumun kabul edilebilir olmadığını söyleyebiliriz. Ve işlerin nasıl iyileşebileceğine dair fikirler ortaya koyabiliriz.

Günümüzde konut üretimi hâlâ büyük ölçüde standartlaşmış modeller üzerinden gerçekleşiyor. Özellikle back-to-back konutlar gibi tartışmalı tipolojiler söz konusu olduğunda mimarlar bu duruma nasıl yaklaşmalı?

Ben alternatif finansman modelleriyle oldukça ilgileniyorum, çünkü bunlar bizi yeniden mimarlığın politik ve ekonomik boyutuna götürüyor. Konut üretiminin daha az yukarıdan aşağıya işleyen, daha çok bireyleri ya da birey gruplarını güçlendiren modeller üzerinden gerçekleşmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Geçmişte insanların kendi konutlarını ürettiği ve kimi zaman da devlet tarafından desteklenen başarılı kooperatif evleri vardı. Bu ülkede çok yaygın değiller ama varlar ve bana kalırsa oldukça güçlü bir model sunuyorlar.

Back-to-back (arka arkaya yerleşen) konutlara gelirsek, biz her zaman alternatif konut tipolojileriyle ilgileniyoruz. Ama bütün bu tipolojilerin ortak bir noktası var: Sokak. Sokakla ilişki kuran konutları ve Teras evleri (terraced housing) seviyoruz. Avlulu konutları, hibrit modelleri seviyoruz. Zamanla tanınır hâle gelen, basamaklanan yerleşimlerimizi seviyoruz. Aslında uzun zamandır teras ev tipolojisini yeniden düşünmenin yollarını arıyorum ve bunu yaparken çoğu

**MİMAR
OLDUĞUMUZ
KADAR YURTTAŞ
OLDUĞUMUZU DA
HATIRLAMALIYIZ.
VE YURTTAŞ
OLARAK SİYASİ
GÜCE SAHİBİZ.**

Asif Salman

zaman geçmişe dönüyorum. Çünkü teras evler bu ülkede yüzyıllardır var ve bence o tarihin içinde hâlâ öğrenebileceğimiz çok şey bulunuyor.

Projelerinizin önemli bir bölümü sokak yaşamı ve sosyal etkileşim üzerine kurulu. Sizce yoğunluğu yaşam kalitesinden ödün vermeden tasarlamak nasıl mümkün olabilir?

Konut birlikleriyle, yerel yönetimlerle, gayrimenkul geliştiricileriyle çalışıyoruz ve açıkçası bunların hepsiyle iyi sonuçlar elde etmenin mümkün olduğuna inanıyorum. Geliştiricilere karşı eleştirel olmak kolay ve çoğu zaman haklı nedenlerimiz var. Aslında onları harekete geçiren şey çoğu zaman kârdır. Hatta kötü örneklerinde açgözlülükle de karşı karşıya kalabiliriz. Ama ilginç olan şu ki, yoğunluk aslında geliştiricilerin de ilgisini çeken bir şeydir. Çünkü aynı arsaya daha fazla konut yerleştir-

melerine, dolayısıyla o arsadan daha fazla değer üretmelerine imkân verir.

Biz de yoğunluğu seviyoruz. Ama farklı bir nedenle... Çünkü insanların birbirine yakın yaşamasının, gündelik hayatta karşılaşmasının ve aynı sokakları paylaşmasının toplumsal faydalar üretebileceğine inanıyoruz. Yoğunluğun daha bağlantılı ve daha bütünleşmiş bir toplumun oluşmasına katkı sağlayabileceğini düşünüyoruz. Dolayısıyla aynı noktada buluşabiliyoruz. Bunu tam tersinden düşündüğünüzde daha net görebiliyorsunuz. Sokak temelli yoğun yerleşimlerin karşısında, kapalı ve izole konut alanları var. Ve bence aradaki fark oldukça açık. Sokak temelli mahalleler insanların karşılaşmasına, birbirini görmesine ve gündelik hayatı paylaşmasına olanak tanırken, izole yerleşimler bunu çok daha sınırlı ölçüde yapabiliyor. Meselenin son derece pratik bir tarafı var. Sokak temelli konutlarda dolaşım sokakta gerçekleşir. Koridorlarda, asansörlerde ya da merdiven hollerinde değil. Oysa bunların tamamı geliştiricilerin inşa etmek ve sonrasında bakımını üstlenmek zorunda olduğu alanlardır. Tipik bir apartman yapısında toplam alanın yaklaşık yüzde 20 ila 25'i dolaşım alanıdır. Yani satılamayan ama inşa edilmesi gereken alanlar. Dolayısıyla bu alanları azaltabiliyor ya da tamamen ortadan kaldırılabiliyorsanız, bu geliştiriciler için oldukça cazip hale gelir. Bu nedenle burada yalnızca sosyal değil, aynı zamanda güçlü bir ekonomik mantık da var. Müşterilerimizle konuşurken çoğu zaman bunu anlatıyoruz. Ve genellikle onlar da bunun mantığını görebiliyorlar.

Bugün mimarlıkta sorumluluk kavramını teknik performansın ötesinde nasıl tanımlıyorsunuz? Sosyal yaşamın ortaya çıkmasına imkân veren mekânsal kararlar sizce nelerdir?

Mimarın rolünü tanımlayan pek çok resmî belge var. Bunların çoğunu RIBA'nın yayımladığı oldukça yetersiz dokümanlarda bulabilirsiniz. Ama bana kalırsa sorumluluğumuz bunların çok ötesine geçiyor. Özellikle de konut söz konusu olduğunda. Çünkü aslında kenti şekillendiriyoruz. Bu nedenle daha büyük düşünmek zorundayız. Aldığımız kararlar ve tavsiyelerimiz,

insanların yaşayacağı dünyayı doğrudan etkiliyor. Bazı konut türleri insanları birbirinden ayırıyor. İnsanları ekonomik durumlarına, toplumsal konumlarına ya da ait oldukları gruplara göre ayrıştırıyor. Kendi içine kapanan yerleşimler ya da kapalı siteler üretiyor.

Buna karşılık başka tür yerleşimler de var. Özellikle birbirine bağlanan sokaklar üzerinden kurulan mahalleler insanların hareket etmesine, karşılaşmasına ve birbirlerinin dünyalarına temas etmesine imkân tanıyor. Bence bu önemli çünkü bu tür mekânsal kararlar daha bütünleşmiş bir toplumun ortaya çıkma ihtimalini artırıyor. Sonuçta mesele basit. Bazı konut türleri insanları birbirinden uzaklaştırıyor, bazıları ise insanları bir araya getiriyor. Bence mesele bundan ibaret.

Birleşik Krallık'ta "retrofit-first" yaklaşımı ve yeniden kullanım stratejileri hem politika hem de mimarlık pratiği açısından giderek daha önemli hale geliyor. Sizce mimarlar bu dönüşüme nasıl yaklaşmalı? Mevcut yapı stokunun değerini yalnızca teknik açıdan değil, sosyal ve kültürel açıdan da nasıl yeniden değerlendirebiliriz? Bu çok önemli bir konu; hem ekolojik hem de sosyal ve kültürel açıdan. Londra'nın dışına çıktığınızda, özellikle kıyı kentlerinde ya da ülkenin kuzeyindeki şehirlerde, mülk değerlerinin düşüklüğü nedeniyle terk edilmiş bitişik nizam konutlardan oluşan mahallelerle karşılaşıyorsunuz. Ve bence burada muazzam bir potansiyel var. Bu yerleri yeniden hayata döndürmek için büyük bir fırsat söz konusu.

Mevcut yapılarla çalışmayı gerçekten seviyorum. Çoğu zaman boş bir arsada çalışmaktan daha fazla. Çünkü mevcut yapılarda tarihin katmanları var. O katmanları ortaya çıkarmak, yeniden yorumlamak ve yeni olanı onların içine yerleştirmek bana ilginç geliyor. Bize bir binayı yıkmak isteyen müşteriler geldiğinde ilk tepkim şu oluyor: "Bir dakika, önce bu yapı ile neler yapabileceğimizi düşünelim."

Bu yaklaşımı evsizler için tasarladığımız bazı barınak projelerinde uyguladık. 120-130 yıllık yapılarla çalıştık. Bakımları yapıl-

mamış, yıllar içinde defalarca müdahale görmüş yapıları bunlar. Bir asma tavan yapılmış, tesisat geçmiş, ardından bir diğeri eklenmiş...

Bir zamanlar yüksek tavanlı ve ferah olan mekânlar giderek karanlık, sıkışık ve basık alanlara dönüşmüş. Ama bütün bunların ötesine bakabildiğinizde, kurtarılmaya değer bir şey görüyorsunuz. Bizim için en keyifli işlerden biri de bu: Gizlenmiş detayları ortaya çıkarmak, kapatılmış mekânları yeniden açmak ve binanın niteliklerini görünür kılmak. Gerçekten büyük bir keyif.

Bu işin sosyal bir boyutu da var. Jane Jacobs'un Büyük Amerikan Kentlerinin Ölümü ve Yaşamı kitabında eski yapıların değerine ilişkin çok güzel bir bölüm vardır. Jacobs, eski yapıların yalnızca düşük kiralar ve küçük işletmeler için sundukları imkânlar nedeniyle değil, insanların bu yapılarla ve çevreleriyle kurduğu bağlar nedeniyle de önemli olduğunu söyler. Bence bu çok önemli. Ama aynı zamanda Londra'da bunun tam tersini sürekli görüyoruz. Bir köşeyi dönüyorsunuz ve bütün bir yapı adasının ortadan kaldırıldığını fark ediyorsunuz. Sadece birilerinin daha fazla para kazanabileceğine inancısı nedeniyle...

Geçenlerde Stoke-on-Trent'teydim, uzun zamandır gitmek istediğim bir yerdi. Seramik üretimine, madencilikle ve sanayisiyle son derece güçlü, Viktorya dönemi

MİMARLAR OLARAK YAPMAK İSTEDİKLERİMİZ İLE SİSTEMİN YAPMAMIZA İZİN VERDİKLERİ ARASINDA BİR BOŞLUK VAR. BİZİM GÖREVİMİZ DE O SINIRLARI SÜREKLİ ZORLAMAK.

geçmişine sahip bir şehir. Orada olağüstü güzellikte Viktorya dönemi yapıları var ama şehir ekonomik olarak çok zor durumda. Bu yüzden ne yapılacağı bilinmeyen çok değerli yapılarla karşılaşyorsunuz. Onları koruyacak kaynak olmadığı için yavaş yavaş çöküyorlar. Dolayısıyla mesele yalnızca mimarlık değil. Aynı zamanda ekonomiyle ve kaynakların ülke genelinde nasıl dağıtıldığıyla ilgili. Aslında elimizin altında muazzam bir potansiyel bulunuyor.

Evsizler için geliştirdiğiniz projelerden spekülasyon çalışmalarınıza kadar uzanan pratiğinizde, mimarlık insanların yaşamları üzerinde daha fazla söz sahibi olmasını nasıl destekleyebilir?

Yaptığımız bütün işlerde beni en çok ilgilendiren şeylerden biri, insanların binalara nasıl tepki verdiği. Bu yüzden projelerimizi yıllar sonra yeniden ziyaret etmeyi seviyorum. Geri dönüp neler olduğunu görmek çok öğretici oluyor. Kırk yıla yaklaşan meslek hayatım boyunca şunu fark ettim: İnsanları güçlendiren bazı mekânsal özellikler var. Benim için bunların başında ev ile sokak arasındaki ilişki geliyor. Bu bazen bir ön bahçe oluyor. Bazen de insanların sahiplenebileceği ve zamanla kendilerine ait kılabileceği bir eşik alanı. Projelerimizin çoğunda çatı terasları ya da avlular özellikle programlanmamış alanlar olarak bırakılıyor. Yani onların ne amaçla kullanılacağını biz belirlemiyoruz. Önceden tanımlanmış herhangi bir işlevleri yok. İnsanlar o alanlara kendi hayatlarını taşıyorlar. Alışkanlıklarını, hikâyelerini ve anlamlarını yüklüyorlar. Bence asıl önemli olan da bu.

Elbette konut tasarımında oldukça kuralcı taraflar var. Ulusal mekân standartları var. Yatak odasının ve oturma odasının büyüklüğü belirlenmiş. Dairenin toplam alanı belirlenmiş. Ve açıkçası bunların çoğu bana oldukça sıkıcı geliyor. Çünkü bütün bu standartlar sanki "ideal hane" varmış ve biz de onun için tasarım yapıyoruz gibi davranıyor. Oysa böyle insanlar yok. Yine de o kuralların içinde çalışmak zorundayız. Ama sokaklar, avlular ve te-

raslar gibi alanlar bize biraz daha fazla özgürlük tanıyor. Bazılarının "slack space" dediği şey tam da bu. Ne olduğu önceden tanımlanmamış, nasıl kullanılacağı belirlenmemiş alanlar ve belki de insanların mekânla en güçlü ilişkiyi kurduğu yerler de tam olarak bunlar.

Günümüzde malzeme seçimleri mevzuat, maliyet ve çevresel sorumluluklar nedeniyle giderek daha karmaşık hale geliyor. Siz projelerinizde malzeme kararlarını nasıl ele alıyorsunuz?

Açıkçası hem mevzuat hem de kurumsal yapı tarafından ciddi biçimde kısıtlanıyoruz. Örneğin bugün, Avrupa'nın büyük bölümünde ahşap hem taşıyıcı sistem olarak hem de cephe malzemesi olarak giderek daha fazla kullanılıyor. İskandinav ülkelerinde on katlı ahşap yapılar inşa ediyorlar ve bunlar doğru detaylandırıldığında gayet güvenli yapılar. Ama Birleşik Krallık'ta, özellikle de Londra'da, mevzuat henüz bu dönüşümü yakalayabilmiş değil. Bu yüzden konut projelerinde ahşap kullanımına yönelik sınırlamalar var.

Ben çok daha deneysel çalışabilmeyi isterdim. Çalışmalarını ilgiyle takip ettiğim David Adjaye var. Özellikle Afrika'daki geleneksel yapı tekniklerine ilişkin araştırmaları ilgimi çekiyor. Toprak yapı teknolojileri üzerine çalışmaları da öyle. Oysa toprak yapı bu ülkede de yaygındı. Yüzlerce yıllık örnekleri hâlâ ayakta. Mal-

zemeyi doğrudan bulunduğu yerden alıp yapı üretmek...

Bir projemizde ekonomik olarak daha mantıklı olduğu için tuğlayı başka bir ülkeden ithal etmek zorunda kaldık. Bu da küresel sistemin ne kadar tuhaf işlediğini gösteriyor. Üstelik pişmiş tuğla çevresel açıdan çok akıllıca bir çözüm değil. Ama bugün konut üretirken çoğu zaman elimizde kalan seçenekler oldukça sınırlı. Tuğla ya da sıva. Gerçeklik çoğu zaman bundan ibaret.

Ahşabı çok daha özgür kullanabilmeyi isterdim. Sadece ahşap değil; toprakla ve samanla da çalışmak isterdim. Çok daha geniş bir malzeme paletiyle çalışmak isterdim. Fakat işin gerçeği şu ki malzeme kararları her zaman bize ait değil. Mevzuat, sigorta koşulları ve sektör standartları da seçeneklerinizi ciddi ölçüde daraltıyor. Sonunda dönüp dolaşıp aynı malzemele-

re geliyorsunuz. Biz de çoğu zaman tuğlaya dönüyoruz. Çünkü güvenilir, erişilebilir ve ekonomik.

Ama bütün bunların ötesinde, bu durum bana daha büyük bir şeyi hatırlatıyor. Mimar olarak yapmak istediklerimiz ile sistemin bize izin verdikleri arasında her zaman bir mesafe var ve bence bizim görevimiz de tam olarak burada başlıyor; o sınırları zorlamak, onları sorgulamak, test etmek ve bazen biraz ileriye itmek... Çünkü bunu yapmazsak, aynı koşulları tekrar tekrar üretmekten başka bir şey yapmış olmayız.

**BİZ TOPLULUK
TASARLAMİYORUZ.
TOPLULUKLARIN
ORTAYA
ÇIKABİLECEĞİ
KOŞULLARI
YARATIYORUZ.**

KNAUF

**SİZ HAYAL EDİN,
KNAUF GERÇEKLEŞTİRSİN**

www.knauf.com

Build on us.

PALLAVI DEAN

PALLAVI DEAN, İÇ MİMARLIĞIN YALNIZCA ESTETİKLE İLGİLİ OLMADIĞINI; DAVRANIŞLARI ŞEKİLLENDİREN, PERFORMANSI ETKİLEYEN VE İNSANLARIN MEKÂNLARLA KURDUĞU İLİŞKİYİ DÖNÜŞTÜREN BİR DİSİPLİN OLDUĞUNU SAVUNUYOR.

MEKÂNIN ÖTESİNDE DAVRANIŞI, PERFORMANSI VE DENEYİMİ TASARLAMAK

ROAR kişisel bir girişim olarak başladı ve bugün uluslararası ölçekte tanınan bir pratiğe dönüştü. İlk dönemini şekillendiren temel unsurlar nelerdi ve bu yaklaşım zaman içinde nasıl evrildi?

ROAR tek bir dönüm noktasının sonucu değil. Zaman içinde büyüdü, kendi yönünü buldu ve doğal olarak gelişti. Geriye dönüp bakıldığında pek çok stüdyonun anlattığı o kusursuz kuruluş hikâyelerinden biri değil. En önemli değişimler de çoğunlukla kendiliğinden gerçekleşti; doğru insanların ekibe katılmasıyla ya da doğru projelerin yeni fırsatlar yaratmasıyla.

Bu konuda her zaman bilinçli davrandım. Hiçbir zaman sadece büyümek için büyümeyi hedeflemedim. Kendi pratiğimi kurmamın temel nedenlerinden biri bağımsızlıktı. Zamanım üzerinde söz sahibi olmak, yaratıcı yönümü belirleyebilmek ve ismimi hangi işlerin altında görmek istediğime kendim karar vermek istiyordum. Ticari pratik çoğu zaman yaratıcı süreci istediğiniz noktadan önce sonlandırmanızı gerektirir. Ben ise yaratıcı araştırmanın ticari baskının kurbanı olmadığı bir stüdyo kurmak istedim. Bugün dönüp baktığımda, ROAR'ın gelişimindeki en tutarlı çizginin de bu olduğunu düşünüyorum.

PALLAVI DEAN
Kurucu ve Kreatif Direktör, Roar

İş birliği ile.

Çalışmalarınız biçim ve işlevin ötesine geçerek davranış ve deneyime odaklanıyor. Mekân, davranışı ne zaman şekillendirmeye başlar ve bu yaklaşım iç mimarlığı nasıl yeniden tanımlar?

Aslında mekân, davranışlarımızı her zaman şekillendirdi. Biz sadece bunu anlatacak dile sahip değildik. Yürüyen merdiven gibi son derece sıradan bir şeyi düşünün. Fark etmeden hızınızı, yönünüzü ve çevrenizle kurduğunuz ilişkiyi belirler. İyi mekânsal tasarım da iyi bir film gibi çalışır. Hikâyenin kahramanını yönlendirirsiniz ama onun yönlendirildiğini hissetmesine izin vermezsiniz.

Çocukluk dönemine ait mekânsal hafızalarımızı düşünün. Belirli bir ışık kalitesini, açılan bir mekândan önce alçalan bir tavanı ya da ayağımızın altında hissettiğimiz doğal bir malzemenin dokusunu hatırlarız. Bunların çoğu önce bilinçaltına kaydolar, sonra bilinçli olarak algılanır.

Mekânsal daralma ve genişleme ile parasempatik sinir sistemi arasındaki ilişki uzun yıllardır üzerinde çalıştığım konulardan biri. Çevresel psikoloji alanındaki ilk yüksek lisans eğitimim bu araştırmayı daha sistematik biçimde sürdürmemi sağladı. Nörobilim ise büyük tasarımcıla-

Bukhash Villa

Bukhash Villa

**İŞ BİRLİĞİ
YARATMANIN
YOLU DUVARLARI
KALDIRMAK
DEĞİLDİR.
ÖNCELİKLE
İNSANLARI
ANLAMANIZ
GEREKİR.**

rın uzun zamandır sezgisel olarak bildiği şeyleri artık bilimsel verilerle doğrulamaya başladı.

Hayatımızın büyük bölümünü iç mekânlarda geçiriyoruz. Bunun tasarımı üzerindeki sorumluluğunu ve sınırlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hayatımızın yaklaşık yüzde 90'ını iç mekânlarda geçiriyoruz. Bu sadece dikkat çekici bir istatistik değil; modern yaşamın gerçekliği ve bu durum tasarım disiplinine düşündüğümüzden çok daha büyük bir sorumluluk yüklüyor.

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisini düşünün. Barınmanın temel ihtiyaçlar arasında yer almasının bir nedeni var. Ancak tasarımın sorumluluğu yalnızca bizi dış etkenlerden koruyan bir kabuk üretmekle sınırlı değil.

Mekân zamanla hafızamızın bir parçası haline geliyor. Hayatımızdaki önemli anları çoğu zaman onları yaşadığımız mekânlarla birlikte hatırlıyoruz. Bunun ötesinde mekân; iyi oluş hâlimizi, verimliliğimizi, ilişkilerimizi ve bilişsel performansımızı etkiliyor.

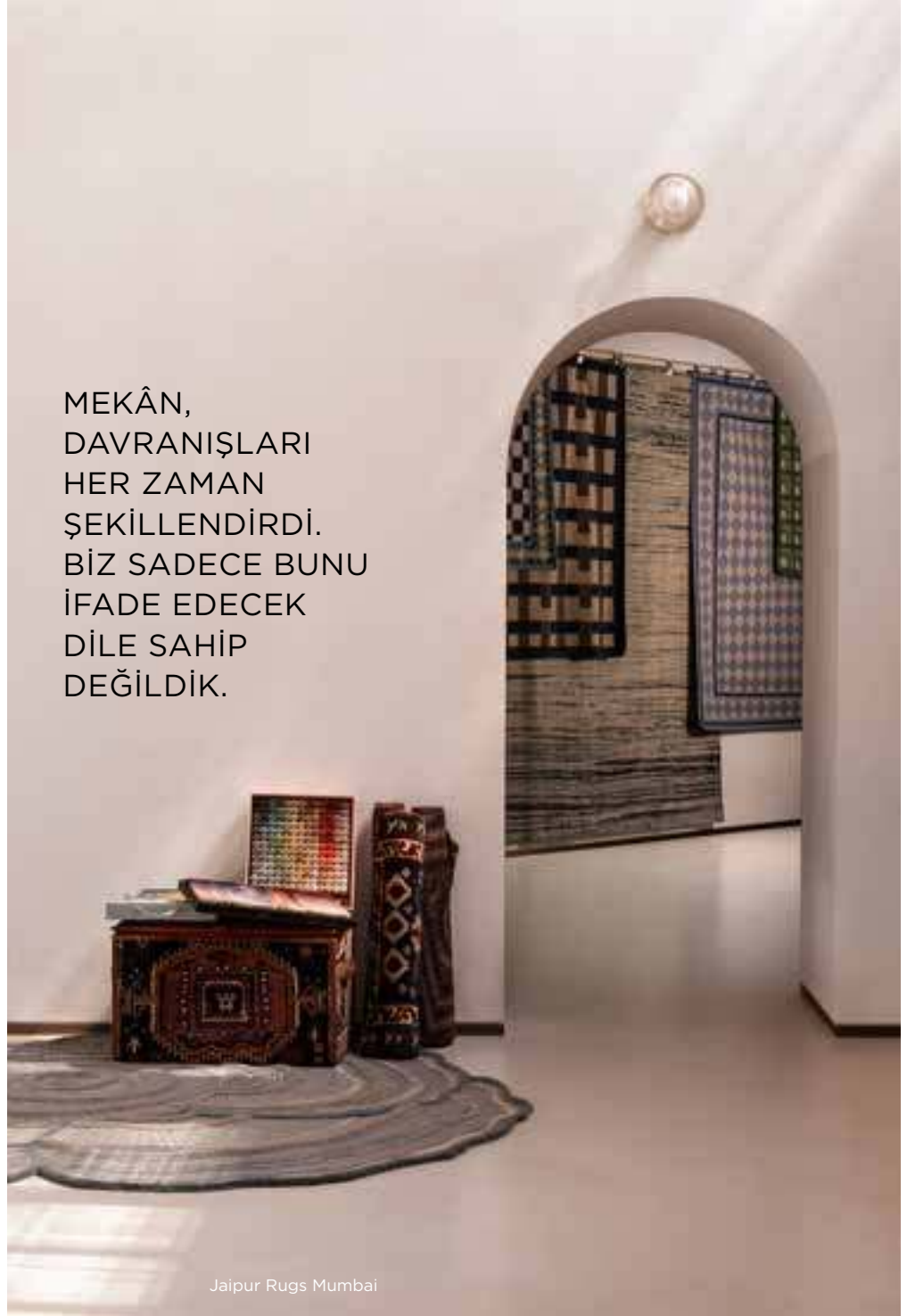
Tasarımcının elinde kullanabileceği pek çok araç var ve asıl sorumluluk bunları bilinçli şekilde kullanmakta yatıyor.

Elbette tasarım her şeyi çözemez. İyi tasarlanmış bir çalışma ortamı sorunlu bir kurum kültürünü düzeltemez. Mekân, insan iradesinin, sosyal eşitliğin ya da organizasyonel yapının yerini alamaz. Tasarımın nerede etkili olabileceğini bilmek kadar, nerede etkisinin sona erdiğini bilmek de önemlidir.

Günümüz ofisleri artık karmaşık bir sosyal sistem. Sizce çalışma mekânları hangi davranışları ve ilişkileri desteklemeli ya da sorgulamalı?

Son yirmi yıldır ofis tasarımını tek bir kavram yönlendirdi: iş birliği. Açık plan ofisler, aktivite temelli çalışma modelleri

MEKÂN,
DAVRANIŞLARI
HER ZAMAN
ŞEKİLLENDİRDİ.
BİZ SADECE BUNU
İFADE EDECEK
DİLE SAHİP
DEĞİLDİK.

Jaipur Rugs Mumbai

ve özel ofislerin ortadan kaldırılması. Teoride kulağa oldukça iyi geliyor ve görsellerde de etkileyici görünüyor ancak uygulamada sonuçlar her zaman beklendiği gibi olmuyor.

Araştırmalar oldukça net. Bernstein ve Turban'ın 2018 yılında yayımlanan Harvard araştırması, açık plan çalışma ortamlarının yüz yüze iletişimi yaklaşık yüzde 70 oranında azalttığını ortaya koy-

PERFORMANS
ÜRETMEYEN
GÜZELLİK YALNIZCA
DEKORASYONDUR.
GÜZELLİKTEN
YOKSUN
PERFORMANS İSE
YALNIZCA TEKNİK
BİR ÇÖZÜMDÜR.

Jaipur Rugs Mumbai

du. Kim ve de Dear'ın 42 binden fazla çalışan üzerinde yaptığı çalışma ise açık plan ofis kullanıcılarının gürültü, mahremiyet ve odaklanma konularında belirgin şekilde daha düşük memnuniyet bildirdiğini gösterdi. Buna karşılık iş birliğinin kalitesinde anlamlı bir artış da görülmedi. İş birliği yaratmanın yolu duvarları kaldırmak değildir. Öncelikle insanları anlamamız gerekir: Kişiliklerini, iş tanımlarını ve çalışma biçimlerini.

ROAR'da tasarladığımız en başarılı çalışma ortamları bilişsel zonlama üzerine kuruluyor. Akustik olarak ayrılmış ve düşük görsel uyaranlara sahip odaklanma alanları, doğal etkileşimi destekleyen sosyal alanlar ve sinir sisteminin toparlanmasına yardımcı olan dinlenme mekânları bu yaklaşımın temelini oluşturuyor.

Bunları günün ritmine göre ayarlanmış sirkadiyen aydınlatma, konuşma anlaşılabilirliğini destekleyen akustik çözümler ve duyuusal yükü azaltan malzeme seçimleri tamamlıyor.

Asıl soru insanların daha fazla iş birliği yapmasını nasıl sağlarız değil; belirli bir grubun en iyi şekilde çalışabilmesi ve bunu gün boyunca sürdürebilmesi için neye ihtiyaç duyduğudur.

Ajman Ruler's Court gibi projelerde kurumsal mekânları hizmet ve erişilebilirlik üzerinden yeniden yorumluyorsunuz. Tasarım güc algısını nasıl dönüştürebilir ve malzemelerin bu süreçteki rolü nedir? Ajman Ruler's Court projesinde temel bir varsayımı sorguladık: Kamu yapılarının öncelikle otoriteyi temsil etmesi gerektiği fikrini. Biz farklı bir yerden başladık. Devletin halka hizmet etmek için var olduğu düşüncesini merkeze aldık ve tasarım kararlarını bunun üzerinden geliştirdik.

En önemli adımlardan biri yerel sanatçıların, tasarımcıların ve zanaatkarların işlerine yer veren bir galeri programını

yapıya entegre etmek oldu. Tek bir karar bile yapının karakterini değiştirmeye yetti. Yapıyı yalnızca idari bir kurum olmaktan çıkarıp kültürel bir diyalogun parçası hâline getirdi.

Bir kamu yapısında yerel bir üreticinin ya da zanaatkârın işini görmek, kullanıcı ile kurum arasındaki ilişkiyi yeniden tanımlıyor. Mekân otoriteyi temsil etmekten çıkıp aidiyet duygusu üretmeye başlıyor.

Planlama yaklaşımında da geleneksel kapalı ofis hiyerarşisini sorguladık. Bunu, insanların hem çevreyle ilişki kurabildiği hem de gerektiğinde kendilerine ait bir alan bulabildiği "prospect and refuge" yaklaşımı üzerinden ele aldık. Açıklık ve görünürlüğü destekleyen alanlarla, mahremiyet ve odaklanmaya imkân veren mekânları aynı sistem içinde dengelemeye çalıştık.

Malzeme stratejisi de bunu destekledi. Yerel üretim bizim için sadece bir sürdürülebilirlik kriteri değildi. Binanın hangi zanaati, hangi kültürel hafızayı ve hangi üretim kültürünü görünür kılmayı tercih ettiğine dair bilinçli bir karardı. Malzeme seçiminin yapıcı anlamda politik hâle geldiği nokta da tam olarak burası.

Çalışmalarınız deneyim ile ölçülebilir performans arasında bir köprü kuruyor. Bu iki yaklaşım zaman zaman çatışabilir mi?

Tasarım hem sanat hem bilimdir ve ben bu iki alanın birbirleriyle çeliştiği fikrine hiçbir zaman inanmadım. Bir mekân öncelikle işlevini yerine getirmelidir. Biçimden önce işlev yaklaşımının modasının geçtiğini düşünmüyorum. Hâlâ doğru

başlangıç noktası olduğuna inanıyorum ve ROAR'da tasarım süreçlerimizi de bu anlayış üzerine kuruyoruz.

İnsanların sözünü ettiği gerilim çoğu zaman yanlış bir bakış açısından kaynaklanıyor. Ölçülebilir hedefler yaratıcılığı sınırlayan unsurlar olarak görülüyor. Oysa yaratıcılık tam da bu gerekliliklere cevap vermek için vardır.

Bugüne kadar içinde çalıştığım en katı çerçeveler aynı zamanda en yenilikçi

White and Case Saudi

sonuçları üretti. En yaratıcı fikirler çoğu zaman belirli sınırlar içinde ortaya çıkar.

Gerçek bir çatışma varsa çözüm sıralamadadır. Önce performans kriterlerini çözmeniz gerekir. Akustik hedefleri, aydınlatma seviyelerini, yön bulmayı ve bilişsel zonlamayı. Estetik kararlar daha sonra bunun üzerine inşa edilir.

Fotoğraflarda etkileyici görünen ama kullanıcılarını rahatsız eden bir mekân başarısızdır. Performans üretmeyen bir güzellik yalnızca dekorasyondur. Güzelliği olmayan bir performans ise sadece teknik bir çözümdür. Tasarımın asıl gücü bu ikisini birbirinden ayırmamaktadır.

ROAR, araştırma, davranış bilimleri ve UXD gibi sistematik süreçleri tasarım metodolojisine entegre ediyor. Tasarımın sistematikleşmesi sezgiyi sınırlar mı yoksa yaratıcılığı mı derinleştirir?

Her yaratıcı insanın belirli sınırlara ihtiyacı vardır. Sezgilerin en iyi şekilde tamamen özgür ortamlarda geliştiği düşüncesine katılmıyorum. Benim deneyimime göre sınırsız özgürlük çoğu zaman yaratıcılıktan çok kişisel tatmin üretir.

Araştırma ve davranış bilimleri, tarihsel olarak fazlasıyla öznel kararlar üzerine kurulu bir alana nesnel bir zemin kazandırıyor.

Belirli bir ışık sıcaklığının nörolojik etkilerini, açık plan çalışma düzenlerinin bilişsel sonuçlarını ya da konuşma anlaşılabilirliğine ilişkin performans verilerini ortaya koyabildiğinizde tasarım kararlarınız çok daha güçlü bir temele oturuyor. Böylece müşterilerden yalnızca zevkinize güvenmelerini istemiyorsunuz, onları tasarımın arkasındaki düşüncüyü anlamaya davet ediyorsunuz. Ancak

asıl risk başka bir yerde ortaya çıkıyor: Sistemlerin düşünmenin yerini almaya başlamasında.

Araştırma ve veriler yaratıcı düşüncenin yerine geçmemeli, onu desteklemeli ve güçlendirmeli. Araştırma bulguları ile mekânsal fikirlerin keşittiği noktada yaratıcılık hâlâ varlığını sürdürüyor. Sadece daha sağlam temellere dayanıyor ve sonuçta daha iyi yapılar ortaya çıkıyor.

Teknoloji, yapay zekâ ve değişen yaşam biçimleri yapılı çevreyi dönüştürürken, iç mimarlık hangi konularda daha fazla sorumluluk üstlenmeli ve nelere karşı direnç göstermelidir?

White and Case KSA

İç mimarlığın sorumluluk alanını estetiğin ötesine taşıması gerekiyor. Tasarladığımız mekânların çevresel, sosyal ve ticari etkilerini bütünüyle sahiplenmemiz gerekiyor.

Bu sorumluluğun en önemli ayağını malzeme seçimleri oluşturuyor. Kullandığımız malzemeler, bu malzemelerin yaydığı emisyonlar ve insanların gün boyunca soluduğu hava tasarım kararlarının merkezinde yer almalı. İç mekân hava kalitesini ikincil bir mesele olarak göremeyiz. Bu doğrudan sağlıkla ilgili bir konu.

ABD Çevre Koruma Ajansı'nın verilerine göre iç mekân havası dış ortam havasından iki ila beş kat daha kirli olabiliyor. Hayatımızın yüzde 90'ını iç mekânlarda geçirdiğimizi düşünürsek bunun sağlık

üzerindeki etkileri son derece ciddi.

Bunun yanında sosyal sürdürülebilirlik, yerel üretim, sorumlu tedarik zincirleri ve malzeme seçimlerimizin içerdiği karbon miktarı da aynı derecede önemli.

Ayrıca tasarımın yalnızca yaratıcı hedeflere değil, ticari gerçekliğe de cevap vermesi gerekiyor. Ne kadar güzel olursa olsun; işlevsel, ekonomik ya da çevresel hedeflerini karşılamayan bir proje eksik kalır.

İç mimarlık bugün sahip çıktığından çok daha geniş bir sorumluluk alanına sahip. Bu çerçeveyi genişletmek bir yük değil. Tam tersine, iç mimarlığı gerçek anlamda güçlü ve etkili bir disiplin hâline getiren şey de bu.

ZOOM / TPU MİMARLIK

■ GEBERIT

İş birliğiyle.

ATILLA KUZU, SAĞLIK YAPILARINDA İYİLEŞTİRİCİ MEKÂN KAVRAMINI; MALZEME, IŞIK, HACİM VE KULLANICI PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEN YENİDEN ELE ALIRKEN, DENEYSEL ÜRETİMLERDEN YAPAY ZEKÂYA UZANAN TASARIM YAKLAŞIMINI VE MİMARLIKTA SORUMLULUK ANLAYIŞINI ANLATIYOR.

BİR HASTANE SADECE STERİL BİR KUTU OLAMAZ

1994 yılında kurulan Zoom / TPU Mimarlık, özellikle sağlık yapıları alanında geliştirdiği deneysel ve insan odaklı yaklaşımıyla Türkiye’de kendine özgü bir tasarım dili oluşturdu. Atilla Kuzu ile İstanbul ofisinde gerçekleştirdiğimiz bu söyleşide; mimarlıkta sorumluluk kavramından iyileştirici mekân kurgusuna, malzeme deneylerinden ışığın psikolojik etkisine ve yapay zekânın tasarım süreçlerine kadar uzanan geniş bir çerçevede mimarlığın bugününü konuştuk.

ZOOM / TPU MİMARLIK TASARIM Atilla Kuzu, Levent Çırpıcı
Kurucu Ortaklar

1994'ten bugüne Zoom / TPU Mimarlık'ı ve tasarım yaklaşımınızı nasıl tanımlarsınız? Sizi özellikle malzeme ve detay üzerinden farklılaştıran temel yaklaşım nedir?

O günden bugüne tabii çok şey değişti. Özellikle 2004'ten sonra sağlık yapılarıyla başlayan süreç bugün hâlâ devam ediyor. Yaklaşık 22 yıldır birçok sağlık yapısının tasarımını yaptık. Başka işlerimiz de var elbette ama proje yoğunluğu açısından baktığımızda işlerimizin yaklaşık yüzde yetmişini sağlık yapıları oluşturuyor.

Zoom olarak deneysel çalışmayı seviyoruz. İlk başladığımız yıllarda, çok denenmemiş malzemeleri deneyerek büyük riskler aldığımız zamanlar ve çok zorlandığımız işler de oldu ama neticeleri kötü olmadı. O dönem malzeme seçimlerinde deneysel diyebileceğimiz işler yapmamız bize farklılık olarak geri döndü. Deneysel süreç ve farklılık yaratma isteği, projelerimizde başka noktalarda da bize güçlü referanslar sağladı.

Bugün, sağlık yapıları ağırlıklı çalışıyoruz ama bu alanda bir mağaza, alışveriş merkezi ya da konferans salonunda olduğunuz kadar rahat değilsiniz. Çünkü ciddi kurallar var. Sağlık Bakanlığı'nın yönetmelikleri, hijyen koşulları ve işlevsel zorunluluklar var. Çok fazla şova dönük hareket yapamazsınız. Ama kendi tasarım dilinizi aktarabileceğiniz alanlar da var ama yine de sınırlar daha belirgindir. Örneğin Bursa'da yaptığımız bir hastane projesinde oldukça deneysel bir malzeme kullandık. Bu proje Dünya Mimarlık Festivali'nde sağlık yapıları kategorisinde finale kaldı. Orada hep arzu ettiğimiz şeyi denedik: tek bir malzemeyle tavanı, duvarı, kolonu, zemini hatta mümkünse mobilyaları yapabilmek. Bu fikirden yola çıkarak parametrik bir yapısı olan bir konsept ortaya koyduk. Uygulaması hiç kolay değildi ama projenin bağlamını

Doruk Hastanesi

ve altındaki felsefeyi anlatan güçlü bir dile dönüştü.

Lobi alanındaki organik formlar, aydınlatma elemanları, havalandırmalar, tavanlar, kolonlar, bankolar ve oturma ünitelerinin birçoğunu fiber katkılı betonla yaptık. Çünkü çok ince detaylar vardı ve bizim üç boyutlu olarak hazırladığımız çizimlerin birebir uygulanabilmesi gerekiyordu. Akriilik ya da farklı kompozit malzemelerle de yapılabilirdi ama fibro betonun detay hassasiyetini ileri taşıyınca iyi bir sonuç çıktı. Çizgilerimizi birebir uygulayabildiğimiz, hassasiyeti yüksek bir proje oldu.

Fiber katkılı beton ağır da değildi ve içine farklı kimyasal bileşikler kondu ama sağlık açısından sorun yaratmayacak şekilde geliştirildi. En kalın yeri yaklaşık iki santim olan, kalından inceye giden yapılar oluşturduk. Sonuçta bizim içimize sinen, deneysel tarafı güçlü bir iş çıktı.

Mimarlıkta Sorumluluk “Stewardship in Architecture” kavramını tartışıyoruz. Sizce bu kavram neyi ifade ediyor? Bunu tasarım kararlarınıza ve iyileştirici mekân kurgusuna nasıl yansıtıyorsunuz? Türkiye’de çok fazla kötü örnek görüyoruz. Bir şeyi yıkıp yeniden yapmak, kentsel hafızayı yok etmek gibi çok büyük so-

runlarla karşı karşıyayız. Kentsel hafıza çok önemli. Bunların yok edilip yerine yenisinin yapılması sanki iyi niyet göstergesiymiş gibi sunuluyor ama çoğu zaman ortaya çok niteliksiz işler çıkıyor.

Mimari sorumluluk dediğimizde bunun tüm sorumluluğunu yalnızca mimarlara yüklemek de doğru değil. Çoğu zaman esas sorumluluk karar vericilerde. Bir işi nitelikli bir mimara vermek yerine, liyakat dışı ilişkilerle hareket edildiğinde ortaya gerçekten niteliksiz işler çıkıyor.

Biz kendimizi bu noktada özellikle sağlık yapılarında iyileştirici çevre etkisi üzerinden konumluyoruz. Bir hastanın binaya ilk adımını attığı andan itibaren psikolojik olarak rahatlaması, bence iyileşmenin ilk adımlarından biridir.

Sağlıklı ve ekolojik mekân üretmek de çok kolay değil. Kullanılan malzemeler açısından ciddi sorunlar var. Tamamen doğal ve tamamen sağlıklı bir mekân olgusu yaratmak hâlâ zor.

BİR HASTANE YAPISI SADECE FONKSİYONU ÇÖZEN STERİL BİR KUTU OLMAMALI. PSİKOLOJİK OLARAK İNSANI RAHATLATMAYAN BİR MEKÂN, HASTA İÇİN TRAVMADAN BAŞKA BİR ŞEY YARATMAZ.

İyileştirici çevre etkisi bazen çok basit şeylerle de sağlanabilir. Bir antropoloğun çalışmasında, "Bir hasta odasında hastayı tek bir mobilyayla nasıl iyi hissettirirsiniz?" diye soruluyordu. Cevap bir tabureydi. Doktor taburesi.

Hasta odasında doktorun hastayla aynı göz hizasında oturmasını sağlayan bir tabure. Bu hissiyatı yaratacak bir mobilyanın varlığı gerçekten çok önemli.

Biz yaptığımız projelerin çoğunda bu tabureyi koyuyoruz. Doktor otursun, hastasıyla konuşsun, onunla ilgilensin istiyoruz. Hasta açısından da o taburenin varlığı psikolojik olarak iyileştirici bir etki yaratıyor. Buna inanıyoruz ve çok güzel geri dönüşler aldığımız için hâlâ devam ediyoruz.

İç mekân, detay ve mobilya arasında nasıl bir ilişki kuruyorsunuz? Mobilya sizin için mekânı tamamlayan bir unsur mu, yoksa tanımlayan bir bileşen mi?

Bence tanımlayan bir bileşen demek daha doğru. Mekân sadece mobilyadan oluşmaz; boşluk, hacim, tavan yüksekliği, genişlik çok önemlidir. Mobilya da bu hacimle birlikte çalışan önemli bir bileşen. Az önce bahsettiğim gibi tek bir kabuk oluşturmak, her şeyi tek bir malzeme ya da görsel bütünlük içinde ele almak

bizim iç mimari anlayışımızı tanımlıyor. Oturma ünitesi, banko ya da mekânda gerekliliği sağlayan herhangi bir mobilya; tavan, duvar ve zeminden doğmuş gibi bir yapının parçası olduğunda bizim için anlamlı oluyor.

Dolayısıyla mobilya önemli bir bileşendir ama hacim, boşluk ve mekânsal kurgu çok daha belirleyici bir etkiye sahiptir.

Işık, özellikle sağlık yapılarında artık sadece görsel değil, iyileştirici bir bileşen olarak ele alınıyor. Siz projelerinizde doğal ve yapay ışığı nasıl kurguluyorsunuz?

Geçmişten gelen travmatik mekân anlayışlarından bahsetmiştim. Bu yüzden beyaz ışıktan çok kaçınıyoruz. Biz genellikle 2700 Kelvin civarında, gün ışığına yakın sarı ışık kullanıyoruz. Sarı ışığın ve gün ışığına yakın tonların verdiği psikolojik etki çok başka.

Doğal ışık elbette çok önemli. Özellikle kendi yaptığımız binalarda bunu önemsiyoruz. Tabii her mekânın ihtiyacı farklı ama sağlık yapılarında, özellikle hasta ve çalışan psikolojisi açısından ışık çok belirleyici.

Bizim en büyük sorunlarımızdan biri de eksi katlar. Sağlık yapılarında görüntüleme merkezleri genellikle eksi bir, eksi

**İNSAN VÜCUDU
ORGANİK BİR
YAPIYSA, MEKÂNIN
DA BUNA KARŞILIK
VERMESİ GEREKİYOR.**

iki gibi doğal ışıktan yoksun alanlara yerleştiriliyor. Oysa görüntüleme süreci hasta için zaten stresli bir süreçtir. “Ne çıkacak, ne olacak?” duygusuyla girilen bir mekânın ihmal edilmemesi gerekir.

Sağlık yapılarında teknoloji ve esnek mekânlar giderek daha önemli hale geliyor. Siz bu dönüşümde kullanıcı deneyimiyle mekânsal kalite arasında nasıl bir denge kuruyorsunuz?

Sağlık yapılarında teknolojik gelişmeleri takip etmek zorundasınız. Özellikle görüntüleme merkezlerinde kullanılan cihazlar sürekli değişiyor. En çok zorlandığımız konulardan biri MR cihazlarının mekâna yerleştirilmesidir. Çoğu zaman proje bitiyor, cihaz sonradan seçiliyor, duvarlar kırılıyor, tonlarca ağırlığındaki cihaz içeri alınıyor, sonra tekrar duvar yapılıyor. Şimdi cihazlar daha küçük ve daha nitelikli hale gelmeye başladı. Bu gelişmeleri takip edip mekân kurgusunu buna göre oluşturmak gerekiyor.

Bize bazen “Neden organik formlar kullanıyorsunuz, daha düz ve minimalist olamaz mı?” diyorlar. Elbette olabilir, bu da bir anlayıştır. Ama tıbbi cihazlara baktığınızda çoğunun zaten yuvarlak, sivri köşeleri olmayan, organik formlarda üretildiğini görüyorsunuz. İnsan vücudu da organik bir yapı. Biz birçok projemizde insan vücudunun iç yapısına, bağışıklık sistemine ve onun hijyenik yapısına atıfta bulunduk.

Medicana Ataköy Hastanesi

Yeni üretim teknolojileri ve yapay zekâ tasarım süreçlerinizi nasıl değiştiriyor? Bu araçlar tasarımın niteliğini gerçekten geliştiriyor mu, yoksa yeni riskler de barındırıyor mu?

Yapay zekâyla son zamanlarda oldukça iç içeyiz. Artık ona bir insan gibi davranıyoruz; bazen yapamayınca kızıyoruz bile. Ama iyi kullanırsanız yapay zekâ müthiş bir araç. Yalnızca prompt yazarak değil; çizim yeteneği olan, ne yapmak istediğini iyi anlatabilen kişiler için ciddi bir imkân. Sadece “şöyle olsun, burası böyle olsun” diye yazıp sonuç beklerseniz ortaya çıkan ürün çok şey ifade etmez. O zaman gerçekten yapay olur. Ama siz eskizinizi yaparsanız, ne istediğinizi tarif ederseniz, yapay zekâ onu geliştiren bir araca dönüşür.

Bundan uzak kalmak doğru değil. Okullarda “yapay zekâ yasaktır” demek bana doğru gelmiyor. Kötü kullanımını zaten

MALZEME SEÇİMLERİNDE DENEYSEL DAVRANMAK BİZE ZAMAN İÇİNDE FARKLILIK DEĞİL, KENDİ TASARIM DİLİMİZİ OLUŞTURACAK CESARETİ KAZANDIRDI.

değerlendirirsiniz. Sadece prompt yazarak yapılan işle, çizime ve fikre dayalı kullanım arasında büyük fark var.

Geberit ürünlerini projelerinizde nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özellikle Doruk Nilüfer Hastanesi gibi sağlık yapılarında ürün seçimi yalnızca estetik bir karar değil; hijyen, dayanıklılık, kullanım yoğunluğu ve uzun vadeli performans gibi birçok kriteri birlikte düşünmek gerekiyor. Projeyi geliştirirken de bu bütünsel yaklaşım üzerinden hareket ettik.

Geberit'in bu tür projelerde öne çıkan tarafı, görünmeyen detaylarda sunduğu güven duygusu. Kullanıcı bunu her zaman fark etmese de, mekânın sorunsuz işlenmesini sağlayan sistemler projenin kalitesinde önemli bir rol oynuyor. Bizim için de teknik açıdan güvenilir, uzun ömürlü ve bakım süreçlerini kolaylaştıran çözümler önemli. Bu nedenle Geberit'i, projelerin kalitesine katkı sağlayan güçlü bir çözüm ortağı olarak görüyorum.

GEBERIT ICON TURBOFLUSH

10 KATA KADAR DAHA İYİ YIKAMA PERFORMANSI

DESIGN
MEETS
FUNCTION

Yeni nesil asimetrik ve kanalsız iç yapısı, spiral akış teknolojisiyle sessiz, güçlü ve hijyenik temizlik deneyimi. Geberit rezervuarlarıyla kusursuz uyum sağlayan Geberit iCon TurboFlush, Avrupa standartlarının 10 katına varan performansı ile dikkat çekiyor. Kolay montaj avantajı sayesinde hem yeni projeler hem de renovasyonlar için ideal çözüm.

www.geberit.com.tr

CEM SORGUÇ

CEM SORGUÇ, MİMARLIĞI SABİT BİR TANIM ÜZERİNDEN DEĞİL; ZAMAN İÇİNDE ÖĞRENEN, DÖNÜŞEN VE KENDİ VAKALARI ÜZERİNDEN İLERLEYEN CANLI BİR SÜREÇ OLARAK ELE ALIYOR. KENT, MALZEME, HAFIZA VE MEVCUT YAPILAR ÜZERİNDEN, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ YENİDEN DÜŞÜNMEYE ÇAĞIRIYOR.

Cem Sorguç, mimarlığı yalnızca yeni yapılar üretmek üzerinden değil; mevcut olanla nasıl bir ilişki kurduğumuz üzerinden düşünmeye davet ediyor. CM Mimarlık'ın yaklaşık 25 yıla yayılan pratiği, kentle kurulan ilişkinin proje aşamasında başladığını savunurken; malzeme, hafıza, dönüşüm ve süreklilik kavramlarını da yeniden ele alıyor. İstanbul'daki ofisinde gerçekleştirdiğimiz bu söyleşide Sorguç ile mimarlıkta sorumluluk, mevcut yapıların geleceği, sürdürülebilirlik kavramının çelişkileri ve yapay zekânın mimarlık pratiğine etkileri üzerine konuştuk.

CEM SORGUÇ
CM Mimarlık Kurucusu

VAR OLAN HER ŞEYİN YOK OLMASI GEREKMİYOR

CM Mimarlık olarak geliştirdiğiniz tasarım yaklaşımını bugün nasıl tanımlarsınız? Bu yaklaşımı en çok ne yönlendiriyor?

Bir süre sonra yaptığınız şey, onu tarif etmek için kurduğunuz cümlelerle ya çelişmeye başlıyor ya da onları unutturuyor. Dolayısıyla zaman içinde, ki 25 yıldan bahsediyoruz, CM Mimarlık'ın yapma biçimi biraz kendi vakalarından ilerliyor. Yani yaptığı işlerden; onlardan öğrenerek, oradan çeşitlenerek yürüyor. Bence çoğu mimarlık ofisi için de durum böyle. Çok özel bir şeyden bahsetmiyorum.

Ama mesele, o vakaların ne kadar değerlendirildiğiyle ilgili.

Ben zaman içerisinde bunun bir güzergâh, bir izlek oluşturduğunu düşünüyorum. Hâlâ da onun içinde olduğumuzu hissediyorum. Her işin başka bir değerle, başka bir yönelimle, başka bir bakış açısıyla devam ettiğini düşünüyorum. Canlı bir şey bu.

Yıllardır sürdürülebilirlik konusunu tartışıyoruz. Son dönemde ise "mimarlıkta sorumluluk" kavramı üzerine yoğunlaş-

maya başladık. Siz bu kavramı nasıl tanımlıyorsunuz? Tasarım kararlarınızı ve kentle kurduğunuz ilişkiyi nasıl yönlendiriyor?

Aslında bunun çok yeni bir şey olmaması gerekiyordu. Ama maalesef dünya olarak bazı meseleleri biraz geç idrak ettik galiba. Çok hızlı hareket eden bir modernizmin getirdiği bir yıkım hâli var. Bu hem politik olarak hem de yapma biçimi olarak böyle.

Şimdi geldiğimiz noktada dünya sıkıştı. Burada vicdanın ve hassasiyetin önemli

VAR OLAN HER
ŞEYİN YOK OLMASI
GEREKMİYOR. ARTIK
SADECE 'VASIFLI'
YAPILARI DEĞİL,
ŞEHRİN PARÇASI
OLMUŞ YAPILARI
DA KORUMAMIZ
GEREKTİĞİNİ
DÜŞÜNÜYORUM.

olduğunu düşünüyorum. Sadece mimarların değil, hepimizin böyle düşünmesi gerekiyor.

Bu mesele çok boyutlu bir konu. Zamanla, coğrafyayla, kullanılan malzemelerle ilişkili. Üstelik bunlar birbirine temas ettikçe yeni parametreler açılıyor. Tek cümlede geçebileceğimiz kadar basit değil; son derece karmaşık bir mesele.

Herhangi bir şeyi devreye alıyorsunuz, ekolojik kararlar ya da sürdürülebilirlik gibi, başka sorunlar çıkıyor karşınıza. Bugün sürdürülebilirliği konuşurken bir anda savaştan bahsediyoruz mesela. Dünya hem anlaması hem de baş etmesi zor bir yer.

Sizce sürdürülebilirlik ve sorumluluk kapsamında malzeme seçimlerinde bu yaklaşım nasıl devreye giriyor? Nelere dikkat ediyorsunuz? Malzeme firmalarının çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Açıkçası baştan beri, hem CM Mimarlık olarak hem de şahsen ben, çok “malzeme malzeme malzeme” arayışı içinde olan birisi olmadım. Ofiste de böyle bir yaklaşım hiç olmadı. Yani ilginç bir malzeme bulalım, farklı bir şey olsun, hatta neredeyse Mars’tan getirelim gibi bir moralimiz ya da konsantrasyonumuz hiç olmadı.

BİZ YAPIYI YOK EDİP YENİSİNİ YAPIYOR, SONRA DA ONU SÜRDÜRÜLEBİLİR HÂLE GETİRMEYE ÇALIŞIYORUZ. OYSA MEVCUT YAPIYI KORUSAK, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN YARISINI BAŞTAN SAĞLAMIS OLACAĞIZ.

Ben uzun zamandır indirgeme hâlinin malzemeyi de içerdığını düşünüyorum. Daha az malzeme, daha kolay ulaşılabilir ve daha kolay dönüşebilir malzemeler bana daha doğru geliyor. Bu hem ekonomik açıdan hem de dünyanın hassasiyetleri açısından böyle.

Çünkü artık bize öğretildiği gibi 100 yıllık yapılar yapmıyoruz. Hatta 50 yıllık yapılar bile değil. Geriye dönüp baktığımda, 20-25 yıl önce tasarlanmış ve hâlâ yaşayan binalara bile “Bunun da çok fazla ömrü kalmadı galiba” diye bakmaya başladım.

Bu başka bir hassasiyet doğuruyor. Çünkü var olan her şeyin yok olması gerekiyor.

Bir taraftan artık ilelebet ayakta kalacak yapılar üretme motivasyonu mimarlığın

dışında kaldı. Yapıların geçici olduğunu biliyoruz. Ama diğer taraftan bu geçici olanların nasıl kalıcı hâle gelebileceği üzerine düşünmemiz gerekiyor.

Ben son dönemde daha çok bununla ilgileniyorum. Çünkü artık sadece “vasıflı” yapıları değil, içinde hatıra barındıran, şehrin parçası olmuş yapıları da korumamız gerektiğini düşünüyorum. Bu hem ekonomik hem de gerçek anlamda sürdürülebilir bir yaklaşım.

Bu konuda elimizden geleni yapıyoruz. Fiziksel ve pratik anlamda çeşitli çalışmalarımız var.

Ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Mesela gözden çıkarılmış yapıların yeniden değerlendirilmesi üzerine çalışıyoruz. Yakın zamanda binlerce metrekairelik

BİR YAPININ KENTLE İLİŞKİSİ AYAĞA DİKİLDİĞİ ANDA DEĞİL, DAHA PROJE AŞAMASINDA, KAĞIT ÜZERİNDE BAŞLIYOR.

bir yapıyla ilgili böyle bir süreç içindeydik; hâlâ da devam ediyor.

Aslında dünyanın da artık baktığı yer burası: mevcut yapıların dönüşümü. Bu apartman ölçeğinde de olabilir. Biz yıllardır söylüyoruz; bazı yapıların yıkılmasına gerek yok. Çok rahat güncellenebilirler. Aslında bundan daha güçlü bir sürdürülebilirlik yaklaşımı yok. Biz yapıyı yok edip yerine yeni bir şey yapıyor, sonra da onu sürdürülebilir hâle getirmeye çalışıyoruz. Halbuki mevcut yapıyı korusak, sürdürülebilirliğin yarısını zaten baştan sağlamış olacağız.

Bu tür çelişkilerden bahsediyorum. Bu sadece kentte değil; kırsal da, merkezde de geçerli. Hatta bunu eşyaya kadar indirebilirim. Artık mobilyaları bile çok hızlı elden çıkarıyoruz. Tamir etmek,

onarmak gündelik hayatımızdan çıktı.

Bu da başka bir mesele yaratıyor: El becerilerini kaybetmeye başlıyoruz. Onaracak insanlar da kalmıyor. Sürekli tasfiye edip yenisini alıyoruz. Üstelik yenileri de daha kısa ömürlü ve daha yapay şeyler hâline geliyor.

Bütün bunlar devamlılıkla ilgili. Üstelik ekonomik olarak da sürdürülebilir değil; daha büyük bir çıkmaza sürüklüyor bizi.

Sizce mimarlık kent içinde nasıl bir süreklilik kurmalı? Bir yapının kentle kurduğu ilişki ne zaman başlar?

Bence bir yapının kentle ilişkisi ayağa dikildiği anda değil, daha proje aşamasında başlar. Kağıt üzerinde başlar yani. O ilişki ya orada kuruluyor ya da kopuyor. Masa başında belirleniyor her şey.

Ama bunu söylerken modernist anlamda, her şeyin tepeden tasarlanıp şehre egemen biçimde yerleşmesinden bahsetmiyorum. Daha çok şehre bakarak, onun gündelik hayatını ve projeksiyonunu anlayarak kendine bir yer bulmasından söz ediyorum.

Kendini gösterir ya da göstermez, bu başka bir mesele. Ama etrafına bakmasında fayda var. Dolayısıyla her şey düşüncede başlıyor.

Projelerinizin bir kısmı Beyoğlu'nda, bugün tarihsel katmanlara sahip dokularda yer alıyor. Bu bağlamla çalışmaya nasıl başlıyorsunuz? Tarihi dokuyu projelerinize ve malzeme uygulamalarınıza nasıl yansıtıyorsunuz?

Çalıştığımız yerlerde, Beyoğlu olsun ya da başka bir yer, süreç çok yoğun ilerliyor. O bölgeyi avucumun içi gibi biliyor olsam bile yeniden anlamaya çalışıyorum.

Çünkü anlamamanın katmanları var: tarihsel, sosyolojik, politik, arkeolojik, malzemeye dair katmanlar... Bunların hepsi üst üste biniyor.

Önce orayı anlamaya çalışıyoruz, sonra da umarım oraya biraz ayak uydurabiliyoruzdur. Hatta bazen kavga etmemesi bile benim için iyi bir sonuç olabilir.

Türkiye’de üretim yapan bir mimar olarak yerel bağlam ile uluslararası mimarlık dili arasında nasıl bir ilişki kurulmalı sizce?

Artık bunların birbirinden çok uzak şeyler olup olmadığından emin değilim. Modernizm zaten uluslararası bir üsluptu ve sermayeyle birlikte yayıldı.

Ama bence önemli olan o dili biraz ihlal etmek. Octavio Paz’ın güzel bir sözü vardır: “Meksikalılar hep Batı’ya bakar ama sadece bakmakla kalmaz, onu ihlal eder.” Bu bana çok anlamlı geliyor.

Yapay zekâ ve yeni üretim araçları mimarlık pratiğini nasıl etkiliyor sizce? Yeni imkânlar mı açıyor, yoksa riskler mi barındırıyor?

Açıkkçası bu konuda kesin bir şey söyleyebileceğimi düşünmüyorum. Çünkü

yapay zekânın kendisini de biraz yanlış tarif ediyor olabiliriz.

Ben bunu daha çok bir “data organizasyonu” olarak görüyorum. Mesele, o verinin nasıl organize edildiği ve bizim ondan nasıl yararlandığımız.

AI ile bir şey ürettiğimde, bu bir rapor ya da döküman da olabilir, görsel de, hangi referansların hangi hiyerarşiyle bir araya geldiğini bilmiyorum. Bence kimse tam olarak bilmiyor.

Şu anda bana göre AI çok gelişmiş bir “search” sistemi gibi çalışıyor. İyi bir ansiklopedinin son cildindeki indeks gibi. O indeks size başka türlü ulaşamayacağınız bağlantıları verir. Şu an elimizde öyle bir son cilt var aslında.Ama risk de tam burada başlıyor. Çünkü o veriyi kim organize ediyor? Nasıl manipüle ediyor?

Mesela size on bilgiyle çalışan bir AI sistemi kursam ve o bilgileri kendi tercihlerime göre hiyerarşik biçimde sunsam, siz benim manipüle ettiğim bir sistemin içinde hareket edeceksiniz.

Bu mimarlıkta da geçerli. Özellikle yapı teknolojilerinde, malzeme firmaları veriyi çok iyi manipüle edebilir. Ve siz bunun

farkına bile varmazsınız.

Asıl risk burada: Nasıl kullanıldığına bağlı olarak özgürlüklerin önünde engel oluşturma potansiyeli var. Bugünün tespiti olarak söylüyorum.

Mimarlığın yanı sıra müzik, radyo ve anlatı alanlarında da aktifsiniz. Bu farklı üretim biçimleri mimarlık düşüncenizi nasıl besliyor?

Herhalde dolaylı biçimde besliyor. Kafam bazen hipertext gibi çalışıyor galiba. Bir dipnottan başka bir dipnota atlamak gibi.

Bir de en önemlisi, benim gibi dikkati kolay dağılabilen birini disipline ediyor bunlar. Meraklarım çok kolay çoğalabiliyor. Bu alanlar onları belli bir konsantrasyonda tutmama yardımcı oluyor.

**Siz farklı cepheler
hayal ediyorsunuz.**

**Biz sonsuz tasarım özgürlüğü
sunuyoruz.**

Birlikte daha iyiyiz

**Baumit
DesignLife Cephe Tasarım Ürünleri**

Cepheye özgün karakter kazandıran
sınırsız doku ve tasarım imkânları sunar.
Mimari hayalleri gerçeğe dönüştürerek
projelere özgür ve güçlü bir ifade alanı açar.

Baumit ise Öyle Bir Fark Eder ki

CEPHE TASARIMLARI BAUMIT İLE ŞEKİLLENİYOR

DEKORATİF SIVA VE DIŞ CEPHE BOYASI
UYGULAMASINI TEK BİR ENTEGRE SİSTEMDE
BİRLEŞTİREN BAUMIT ÇÖZÜMLERİYLE
ŞANTİYELERDE ZAMAN VE İŞ GÜCÜ
VERİMLİLİĞİNİ MAKSİMUMA ÇIKARIYOR.

Baumit Türkiye Pazarlama, Projeler
ve İş Geliştirme Müdürü
Selin Tümer Ataoğlu

CEPHE KAPLAMA TEKNOLOJİLERİNDEKİ GELİŞMELER, ŞANTIYE PRATİKLERİNİ DAHA KONTROLLÜ, HIZLI VE ÖNGÖRÜLEBİLİR SİSTEMLERE YÖNLENDİRİYOR.

Yapı sektöründe artık hız, dayanıklılık ve estetik aynı sistem içinde ele alınan temel kriterler arasında yer alıyor. Bu çerçevede Baumit Türkiye, hazır dekoratif kaplamaları ve tasarım odaklı ürün ailesiyle hem uygulama süreçlerini kolaylaştıran hem de uzun ömürlü cephe performansı sunan çözümler geliştiriyor. Baumit Türkiye Pazarlama, Projeler ve İş Geliştirme Müdürü Selin Tümer Ataoğlu da sektörde yaşanan dönüşüme ve bu dönüşümle birlikte doğan ihtiyaçlar karşısında sundukları çözümleri EkoYapı'ya değerlendirdi.

Hazır dekoratif kaplamalarda yeni nesil çözümler

Cephe kaplama teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin yapı sektöründe şantiye pratiklerini yeniden şekillendirdiğine dikkat çeken Selin Tümer Ataoğlu, şunları söylüyor: Kısalan teslim süreleri ve yükselen kalite beklentisi, üretim süreçlerinde daha kontrollü, daha hızlı ve daha öngörülebilir sistemlere yönelimi zorunlu kılıyor. Baumit olarak geliştirdiğimiz hazır dekoratif kaplama ürün ailemiz, bu dönüşümün tam merkezinde konumlanıyor. Geniş renk yelpazesi, yüksek su iticilik özelliği, kir tutmayan yüzey yapısı ve nefes alma kabiliyeti sayesinde cephelerde uzun yıllar boyunca kalıcı bir performans elde ediliyor. Kendinden renkli yapıları sayesinde cephelerin uzun yıllar ilk günkü görünümünü korumasını sağlıyor ve cephe bakım onarım maliyetlerini ertelıyor. Hazır dekoratif kaplamaların hem dekoratif sıva hem de dış cephe boyası imalatını tek ürün ile çözebilme özelliği ise özellikle yoğun şantiye temposunda uygulama süreçlerini hızlandırarak iş planlamasını daha verimli hale getiriyor. Ayrıca proje teslimlerinde ölçülebilir bir zaman avantajı yaratıyor.

DesignLife ile tasarımda bütüncü yaklaşım

Mimarlık üretimi günümüzde çok daha bütüncül bir bakış açısıyla ele alınıyor. Tasarım kararları artık estetik bir cephe oluşturma hedefinin yanı sıra sürdürülebilirlik, kaynak verimliliği ve uygulama sürecinin optimizasyonu gibi çok katmanlı kriterlerle birlikte değerlendiriliyor. DesignLife ürün grubumuz bu yaklaşımın bir sonucu olarak geliştirildi.

Sıva ve boya sistemlerini tek bir entegre yapı içinde birleştirerek tasarımcıya geniş bir yaratım alanı sunarken, uygulama süreçlerinde zaman kaybını azaltan bir yapı kuruyor. Bu sistem sayesinde şantiyelerde farklı ekiplerin koordinasyonu daha düzenli ilerliyor, iş gücü planlaması daha verimli hale geliyor ve toplam proje süresinde anlamlı bir optimizasyonu sağlanıyor. Aynı zamanda kaynak kullanımını azaltan yapısıyla sürdürülebilir yapı üretimine katkı sunuyor ve mimarlara tasarım esnekliği ile teknik verimliliği aynı anda yönetebilecekleri bir altyapı sağlıyor.

Standartlaşan kalite ve uzun ömürlü cephe performansı

Hazır dekoratif kaplama sistemleri şantiye koşullarında kalite standardını yükselten en önemli unsurlardan biri haline geldi. Geleneksel yöntemlerde karşılaşılan değişkenlik ve uygulama farklılıkları, bu sistemlerde yerini daha kontrollü ve tekrarlanabilir bir üretim yapısına bırakıyor.

Baumit olarak geliştirdiğimiz akrilik ve silikon esaslı ürünler, farklı iklim koşullarına uyum sağlayan teknik özellikleri sayesinde hem yeni yapı projelerinde hem de renovasyon uygulamalarında yüksek performans sunuyor. Bu sistemler cephe

yüzeylerinde uzun süreli koruma sağlarken, aynı zamanda nem, yoğuşma ve dış etkenlere karşı dayanım oluşturarak yapı ömrünü uzatıyor.

Yaratıcı cephe tasarımlarını uluslararası arenaya taşıyoruz

Her iki yılda bir düzenlediğimiz ve geleceğe hale gelen Baumit Life Challenge organizasyonu, Avrupa genelinde mimarlık üretimini bir araya getiren ve projeleri uluslararası ölçekte değerlendiren en önemli platformlardan biri olarak öne çıkıyor. Bu yıl Macaristan'da gerçekleştirdiğimiz ve Türkiye'den de yoğun katılımın gerçekleştiği yarışma süreci, farklı ülkelerden mimari ofislerin üretimlerini aynı çatı altında buluşturan güçlü bir değerlendirme zemini sundu.

Başvurular; Çok Katlı Konut, Müstakil Ev, Konut Dışı Yapı, Dış Cephe Isı Yalıtımı Renovasyonu, Tarihi Yapı Restorasyonu ve Dokusuyla Fark Yaratan Yapı olmak üzere altı farklı kategoride incelendi.

Geniş bir yelpazeye yayılan projeler, jüri değerlendirmesine alındı. Uluslararası jüri süreci sonunda finalist projeler belirlendi ve bu projeler Budapeşte'de düzenlenen final gecesinde ödüllere kavuştu. Organizasyon, mimarlık ofisleri için yalnızca bir yarışma deneyimi olmanın ötesinde, uluslararası görünürlük sağlayan, tasarım yaklaşımlarının paylaşılmasına olanak tanıyan ve sektörel etkileşimi güçlendiren önemli bir platform olarak konumlandı.

DIŞ CEPHE SIVA VE BOYA SİSTEMLERİNİ TEK BİR ENTEGRE YAPI İÇİNDE BİRLEŞTİREN BAUMIT DESIGNLIFE, TASARIMCILARA GENİŞ BİR YARATIM ALANI SUNARKEN, UYGULAMA SÜREÇLERİNDE ZAMAN KAYBINI AZALTIYOR.

İSTANBUL HAVALİMANI: GÖRÜNMEYEN PERFORMANSIN MİMARİSİ

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
ULAŞIM YAPILARINDA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
ARTIK YALNIZCA ENERJİ
VERİMLİLİĞİYLE DEĞİL;
YOĞUN KULLANIMA
KARŞI DAYANIKLILIK,
BAKIM SÜREKLİLİĞİ
VE UZUN ÖMÜRLÜ
PERFORMANS
ÜZERİNDEN
DEĞERLENDİRİLİYOR.

İstanbul Havalimanı, günümüz ulaşım yapılarında mimarlık ile operasyonel performans arasındaki ilişkinin nasıl yeniden tanımlandığını gösteren dikkat çekici örneklerden biri olarak öne çıkıyor. Sürekli hareket, yoğun kullanım ve kesintisiz operasyon gerektiren bu ölçekteki yapılarda sürdürülebilirlik artık yalnızca enerji verimliliğiyle değil; uzun ömürlü dayanıklılık, bakım sürekliliği ve görünmeyen teknik sistemlerin performansı üzerinden değerlendiriliyor.

İstanbul Havalimanı, bugün küresel mobilitenin en yoğun altyapılarından biri olarak; mimarlık, mühendislik ve kamusal ölçeği aynı anda yöneten ulaşım yapıları arasında dikkat çekici bir konumda yer alıyor. Nordic Office, Grimshaw ve Haptic tarafından tasarlanan terminal yapısı ile Pininfarina ve AECOM imzalı hava trafik kontrol kulesi, projeyi yalnızca teknik ölçekte değil; mimari kimlik açısından da farklılaştırıyor.

Yaklaşık 76 km²'lik alan üzerine yayılan proje; terminal yapıları, pistler, teknik altyapılar ve kamusal alan organizasyonlarıyla birlikte günümüz ulaşım mimarlığının ölçeğini yeniden tanımlıyor. Tek çatı altında kurgulanan terminal yapısı ise ulaşım yapılarının artık yalnızca işlevsel altyapılar değil; kentlerin kamusal yüzünü temsil eden yeni nesil mekânlar hâline geldiğini gösteriyor.

Terminal boyunca kurulan geniş açıklıklar, doğal ışık kullanımı ve yolcu akışını yönlendiren mekânsal organizasyon, yapının ölçeğini daha okunabilir ve akışkan hâle getiriyor. Farklı dolaşım katmanlarının aynı yapı içerisinde birlikte çalışması, havalimanını yalnızca bir ulaşım altyapısı olmaktan çıkararak çağdaş bir kamusal çevreye dönüştürüyor. Günümüzde büyük ölçekli ulaşım yapılarında mimari kalite, yalnızca form üzerinden değil; milyonlarca insanın aynı anda hareket ettiği bir sistemi ne kadar akıcı, okunabilir ve sürdürülebilir biçimde yönetebildiği üzerinden de değerlendiriliyor.

**İSTANBUL
HAVALİMANI,
ULAŞIM
ALTYAPISINI
ÇAĞDAŞ BİR
KAMUSAL
MEKÂN
DENEYİMİNE
DÖNÜŞTÜRÜYOR.**

Projeye ait hava trafik kontrol kulesi ise mimari kimliği güçlendiren önemli yapılardan biri olarak öne çıkıyor. Uluslararası mimarlık ofisleri arasında gerçekleştirilen yarışma sonucunda seçilen kule, Pininfarina'nın aerodinamik tasarım yaklaşımını Türk kültüründe önemli bir sembol olan lale formuyla bir araya getiriyor. Chicago Athenaeum tarafından verilen International Architecture Award 2016 ödülünü kazanan yapı, altyapı mimarlığının aynı zamanda güçlü bir tasarım dili de üretebileceğini gösteriyor.

Yapının mimari yaklaşımında sürdürülebilirlik fikri belirleyici rol oynuyor. Günün her saati aktif olan bu ölçekteki bir yapıda malzeme seçimleri, yüzey performansları ve teknik altyapılar yalnızca ilk kullanım anı için değil; uzun vadeli operasyonel dayanıklılık için birlikte ele alınıyor. Bu yaklaşım, sürdürülebilirlik kavramının bugün yalnızca enerji verimliliğiyle değil; bakım döngüsü,

kullanım ömrü ve kesintisiz kullanım performansı üzerinden yeniden değerlendirildiğini ortaya koyuyor.

Mapei'nin proje kapsamındaki katkısı da tam olarak bu görünmeyen performans katmanında ortaya çıkıyor. Su yalıtımı, kimyasal ankraj sistemleri ve yüzey koruma uygulamaları; yapının uzun vadeli operasyonel sürekliliğini destekleyen görünmeyen teknik altyapının önemli parçalarını oluşturuyor. Yoğun kullanım altında çalışan bu ölçekteki yapılarda teknik sistemler, kullanıcı deneyimini doğrudan etkileyen görünmeyen mimari katmanlara dönüşüyor.

İstanbul Havalimanı, mimarlık ile görünmeyen teknik performansın birlikte çalıştığı güçlü bir kamusal altyapı modeli olarak öne çıkıyor. Uzun ömürlü performans artık bir yapının tamamlandığı anla değil; yıllar boyunca nasıl çalışmayı sürdürdüğüyle ölçülüyor.

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
ARTIK YALNIZCA
ENERJİ
VERİMLİLİĞİYLE
DEĞİL; DAYANIKLILIK
VE OPERASYONEL
SÜREKLİLİKLE
ÖLÇÜLÜYOR.**

GÖRÜNMEYEN PERFORMANSIN ALTYAPISI

MAPEI Teknik Katkıları

Mapei Türkiye, İstanbul Havalimanı projesine 2016 yılında MAPEFIX VE SF, MAPELASTIC ve MAPEGROUT 430 ürünleriyle dahil olmuş; 2017 yılında ise Terminal 1'in farklı bölümlerindeki menhol uygulamaları, ıslak hacimler, su depoları ve kimyasal ankraj uygulamalarına yönelik ürün ve sistem çözümleri sunarak projedeki kapsamını genişletmiştir. Projede kullanılan bazı yenilikçi sistemler ise Türkiye'de ilk kez bu proje kapsamında uygulanmıştır. MAPEFIX VE SF, proje boyunca yoğun olarak gerçekleştirilen donatı ankraji uygulamalarında tercih edilmiştir. Hızlı kurlenme performansı sayesinde sistem, geleneksel epoksi bazlı ankraj çözümlerine kıyasla şantiye operasyonlarında önemli avantaj sağlamıştır.

Su depolarında kullanılan MAPELASTIC FOUNDATION SYSTEM, beton yüzeylerin hem pozitif hem negatif su basıncına karşı korunmasına katkı sunmuştur.

Uygulama öncesinde aderansı artırmak amacıyla PRIMER 3296 kullanılırken, son

kat koruma için uygulama alanına bağlı olarak MAPECOAT I 24 ve MAPECOAT DW 25 tercih edilmiştir. Boru giriş-çıkış noktalarının su yalıtımında ise MAPEPROOF SWELL sistemi uygulanmıştır.

PININFARINA ve AECOM tarafından tasarlanan hava trafik kontrol kulesinde, su yalıtımı için AQUAFLEX ROOF PREMIUM tercih edilmiştir. Düz ve eğimli yüzeylerde uygulanabilen sistem, düzensiz yüzey koşullarına uyum sağlayabilmesi nedeniyle projede öne çıkan çözümlerden biri olmuştur. MAPECOAT I 600 W aderans artırıcı astar olarak kullanılırken, MAPEFLEX PU 40 ise derz ve birleşim noktalarında uygulanmıştır.

Terminal yapısında kullanılan büyük ebatlı seramiklerde KERACOLOR FF derz dolgusu tercih edilirken, bazı pier alanlarında iki bileşenli ELASTORAPID yapıştırıcı uygulanmıştır.

Yaklaşık 75.000 m² büyüklüğündeki yeşil teras alanlarında kullanılan PURTOP 400 M hibrit poliüre sistemi ise yüksek elastikiyet kapasitesi, kimyasal dayanımı ve kök dayanımı sertifikası sayesinde uzun ömürlü bir su yalıtım çözümü sunmuştur. Uygulama öncesinde PRIMER SN epoxy

astar kullanılırken, UV dayanımı ve renk stabilitesi gereken alanlarda MAPEFLOOR FINISH 55 koruyucu son kat olarak uygulanmıştır.

Mapei'nin sürdürülebilirlik yaklaşımı doğrultusunda geliştirilen "Zero" ürün serisi, Yaşam Döngüsü Analizi (LCA) metodolojisi ve bağımsız EPD belgeleriyle desteklenmektedir. Sistem, ürün yaşam döngüsü boyunca oluşan CO₂ emisyonlarının sertifikalı karbon kredileriyle dengelemesi prensibine dayanmaktadır. Bu yaklaşım, İstanbul Havalimanı gibi büyük ölçekli projelerde yüksek performanslı ve çevresel etkisi azaltılmış yapı çözümlerinin kullanımını desteklemektedir.

TEKNİK UYGULAMA BİLGİLERİ

Proje: İstanbul Havalimanı, İstanbul, Türkiye

Mapei Müdahale Dönemi: 2016-2018

Mimari Tasarım: Nordic Office - Grimshaw - Haptic Architecture

ATC Kulesi: Pininfarina - AECOM

İşveren: IGA - İstanbul Grand Airport

Ana Yüklenici: CMLKK JV - Cengiz Mapa Limak Kolin Kalyon Joint Venture

Uygulama Firması: Umut Yalıtım

Mapei Koordinasyonu: Emrah Karataş - Mapei Yapı Kimyasalları A.Ş.

GÖRÜNMEYEN
TEKNİK SİSTEMLER,
KESİNTİSİZ
OPERASYONUN
VE UZUN ÖMÜRLÜ
PERFORMANSIN
TEMELİNİ
OLUŞTURUYOR.

Sürdürülebilir bir geleceği birlikte inşa ediyoruz

Sürdürülebilir bir geleceği inşa etmek, Mapei'nin temel önceliklerinden biridir. Uzun yıllardır Araştırma ve Geliştirme çalışmalarına yaptığımız yatırımlarla; güvenli, yüksek performanslı ve uzun ömürlü ürünler geliştirirken, çevresel etkileri azaltan çözümler sunuyoruz. Tasarım aşamasından uygulamaya kadar tüm paydaşlarımızın ihtiyaçlarına cevap veren teknolojilerimizle, daha sağlıklı yaşam alanları ve daha sürdürülebilir yapılar için çalışıyoruz.

**MAPEI İLE
HER ŞEY TAMAM**

Daha fazla bilgi için mapei.com.tr

EGGER Dekoratif Koleksiyonu 26+ Pazara Başarılı Bir Giriş Yaptı

Egger, dekoratif koleksiyon 26+ ile küresel ölçekte uyumlu ürün gamını, inovasyonu hızlandıran ve uzun vadeli planlama güvenilirliği sunan stratejik bir koleksiyon konseptiyle buluşturuyor.

EGGER, yeni Dekoratif Koleksiyon 26+ ile mobilya ve iç mekân tasarımı sektöründe “güvenilir iş ortağı” konumunu güçlendiriyor. Koleksiyonun küresel lansman stratejisi kapsamında, Türkiye’deki iş ortakları, mimarlar ve tasarımcılarla da bir araya gelen şirket; yeni koleksiyonuyla uzun vadeli planlama güvenliğini ve zengin tasarım çeşitliliğini bir arada sunuyor.

Ahşap bazlı malzeme uzmanı EGGER, Dekoratif Koleksiyon 26+ ile küresel ölçekte uyumlu ürün gamını, inovasyonu hızlandıran ve uzun vadeli planlama güvenilirliği sunan stratejik bir koleksiyon konseptiyle buluşturuyor. EGGER Türkiye ve Kafkaslar Satış Müdürü Yeliz Dural Arslan, bu yaklaşımı şu sözlerle özetle-

di: “Küresel olarak tek tip bir portföy yer alırken, bölgesel talepleri de göz önünde bulunduruyoruz. Tüm yenilikleri en az dört yıl boyunca erişilebilir tutuyoruz böylece, iş ortaklarımızın projelerine ihtiyaç duydukları planlama güvencesini sağlıyoruz.”

“Küresel lansman hareketliliğinin güçlü bir ayağı da Türkiye’de gerçekleşti. Türkiye genelindeki müşterilerimiz, mimarlar, iç mimarlar ve tasarımcılarımızla düzenlenen özel etkinliklerde bir araya gelerek yeni koleksiyonu birlikte deneyimledik. Bu buluşmalar, Dekoratif Koleksiyon 26+’nın yalnızca bir ürün grubu değil, pazarlar ile yaratıcı olanaklar arasında köprü kuran sürdürülebilir bir ortaklık temeli olduğunu bir kez daha kanıtladı. “

AHŞAP BAZLI
MALZEME UZMANI,
DEKORATİF
KOLEKSİYON 26+ İLE
YARATICI ÇEŞİTLİLİĞİ
FONKSİYONEL
NETLİKLE
BİRLEŞTİREREK
MODERN MEKÂN
VE MOBİLYA
KONSEPTLERİ İÇİN
KAPSAMLI BİR TEMEL
OLUŞTURUYOR.

DEKORATİF KOLEKSİYON 26+ ETKİNLİKLERDE SADECE TANITILMAKLA KALMADI, AKTİF BİR ŞEKİLDE SAHNELENEREK DENEYİMLENEBİLİR HALE GETİRİLDİ.

Çeşitlilik, Tasarım ve Güvenilirlik

Ahşap bazlı malzeme uzmanı, Dekoratif Koleksiyon 26+ ile yaratıcı çeşitliliği fonksiyonel netlikle birleştirerek modern mekân ve mobilya konseptleri için kapsamlı bir temel oluşturuyor. Koleksiyon; 18'i yeni sunulan dekoratif paneller için toplam 220 dekorun yanı sıra 10 yeni varyasyonu içeren 65 PerfectSense dekor-yüzey kombinasyonundan oluşuyor. Bu zengin teklif; 25 düz renk dekoru içeren PerfectSense® ürün grubu için birbiriyle uyumlu bir renk konseptinin yanı sıra tezgâh segmentinde 12'si inovatif olmak üzere 85 dekor-yüzey kombinasyonu ile tamamlanıyor.

Koleksiyon, içerik olarak güncel tasarım trendlerini bilinçli bir şekilde yansıtıyor: Özellikle bej tonlarındaki yeni düz renkler, İtalyan tarzı çizgisel ahşap desenli dekorlar ve yeniden geliştirilen mat yüzeyler genel resmi şekillendiriyor. Yeni yüzeyler ve optimize edilmiş ebatlar gibi teknik yenilikler ise özgünlüğü ve işleme kalitesini daha da artırıyor.

Arslan, koleksiyonun tasarım perspektifinden getirdiği vizyonu şu şekilde ifade etti:

“Trend belirleyen ve aslına sadık dekor gamımız, fonksiyonel ürünlerimiz ve dijital hizmetlerimiz sayesinde müşterilerimiz, projelerini kendi müşterilerinin tam memnuniyetini sağlayacak şekilde tasarlayıp teslim edebiliyorlar.”

Uluslararası Lansman Etkinlikleri: Paylaşım, İlham ve Coşku
Koleksiyonun dünya çapındaki lansmanına çok sayıda uluslararası etkinlik eşlik etti. Dekoratif Koleksiyon 26+ bu etkinliklerde sadece tanıtılmakla kalmadı, aktif bir şekilde sahnelenerek deneyimlenebilir hale getirildi.

Türkiye'deki buluşmalar da fikir alışverişine, ilhama ve pratik bilgilere alan açtı. Dekor ve yüzeyleri fiziki ortamda deneyimleme fırsatı katılımcılar tarafından büyük beğeni topladı. Ziyaretçiler özellikle malzemelerin aslına uygunluğunu ve trendlere odaklanan net yaklaşımı vurguladılar.

Gelen olumlu geri bildirimler, izlenen yolun doğruluğunu kanıtlar nitelikte. Arslan, süreci şu sözlerle değerlendirdi: “Lansman etkinliklerimiz bir ürün sunumunun çok daha ötesinde; birer ilham ve kişisel paylaşım platformudur. Etkinliklerimiz boyunca aldığımız geri bildirimler, Dekoratif Koleksiyon 26+ ile pazarın ihtiyaçlarını tam olarak karşıladığımızı gösteriyor.”

Etkinlikler aynı zamanda, bölgesel dinamikleri ve özellikleri göz önünde bulunduran, küresel olarak birleştirilmiş bir portföyün öneminin de altını çizdi. Bu yaklaşım, dünya genelindeki müşteriler tarafından büyük bir memnuniyetle karşılandı.

ÖLÇEKLER ARASINDA SORUMLULUK: YAPIDAN KENTE RETROFITTING

Mevcut yapıları dönüştürmeye yönelik yaklaşımlar, bugün mimarlığın çevresel, yapısal ve kentsel sorumluluklarını yeniden tanımlıyor.

Kentler bugün yalnızca yeni yapılar üzerinden değil, mevcut olanla kurdukları ilişki üzerinden de dönüşüyor. İklim krizi, enerji performansı, yoğunluk ve kaynak kullanımı gibi meseleler, mimarlığı yıkıp yeniden yapma refleksinin ötesinde düşünmeye yönlendiriyor. Yapı ölçeğinden mahalleye ve kente uzanan bu yeni yaklaşım, mevcut yapı stokunu teknik bir problemden çok, yeniden değerlendirilecek bir kaynak olarak ele alıyor. Mevcut yapıları güçlendirme ve uyarlama süreçleri artık yalnızca bir müdahale yöntemi değil; mimarlığın farklı ölçeklerde yeniden tanımlanan sorumluluk alanlarından biri haline geliyor.

Mimarlık bugün yalnızca ne inşa ettiğimizle değil, neyi koruduğumuz ve nasıl dönüştürdüğümüzle de tanımlanıyor. Nisan sayısında ele aldığımız üzere, "retrofitting" olarak tanımlanan mevcut yapıları güçlendirme ve uyarlama süreçleri artık yalnızca teknik bir müdahale değil; mimarlığın sorumluluk alanını yeniden tanımlayan bir yaklaşım. Ancak bu sorumluluk yalnızca yapı ölçeğinde kalmıyor. Asıl soru, bu düşüncenin farklı ölçekler arasında nasıl taşındığı.

Bir binayı güçlendirmek, çoğu zaman onu çevreleyen bağlamdan bağımsız düşünülemez. Cephe performansı, malzeme seçimi ya da enerji verimliliği gibi kararlar, tekil bir yapı içinde çözülebilecek teknik

Domino Sugar Refinery PAU
fotoğraf - Max Touhey

HER ZAMAN YENİDEN BAŞLAMAK ZORUNDA DEĞİLİZ. BAZEN EN SORUMLU ADIM, ZATEN VAR OLANI GÜÇLENDİRMEKTİR.

meseler gibi görünse de, bu kararların etkisi sokak, mahalle ve kent ölçeğine doğru genişler. Bu nedenle mevcut yapı stokunu dönüştürmeye yönelik yaklaşımları yalnızca bir yapı stratejisi olarak değil, ölçekler arasında hareket eden bir tasarım düşüncesi olarak ele almak gerekir.

Bu noktada, Nisan sayısında yer verdiğimiz Bob Allies'in yaklaşımı önemli bir çerçeve sunuyor. Allies, kenti çözülmesi gereken bir problem olarak değil; anlaşılması, güçlendirilmesi ve geliştirilmesi gereken bir kaynak olarak tanımlıyor. Bu bakış, mevcut yapıları dönüştürmeye yönelik müdahaleleri yalnızca fiziksel bir süreç değil, aynı zamanda kentsel sürekliliğin bir aracı olarak konumlandırıyor.

Ancak bu iki ölçek, yapı ve kent, arasında çoğu zaman gözden kaçan bir katman bulunur: "mahalle". Mevcut yapıları dönüştürmeye yönelik tartışmalar genellikle

ya bina ölçeğinde teknik çözümlere ya da kent ölçeğinde planlama stratejilerine odaklanırken, gündelik yaşamın asil kurulduğu bu ara ölçek yeterince ele alınmaz. Oysa yoğunluk, kamusal alan kullanımı, karma işlevler ve sosyal etkileşim gibi meseleler, bu ölçekte şekillenir.

Bu nedenle mevcut yapı stokunu iyileştirmeye yönelik süreçleri üç katmanlı bir yapı içinde düşünmek gerekir: malzeme ve performansın belirleyici olduğu yapı ölçeği, yaşamın örgütlendiği mahalle ölçeği ve sistemlerin kurulduğu kent ölçeği. Bu üç katman birbirinden bağımsız değil, aksine sürekli etkileşim halindedir.

Ancak bugün bu yaklaşım yalnızca teorik bir çerçeve değil; farklı coğrafyalarda giderek daha somut politikalar ve uygulamalarla karşılık buluyor.

Birleşik Krallık'ta son yıllarda öne çıkan "retrofit-first" yaklaşımı, mevcut yapı

King's Cross Bagley Walk
Fotoğraf - John Sturrock

Canal Corridor, King's Cross :
Townshend Landscape Architects
Fotoğraf - John Sturrock

stokunu koruyarak dönüştürmeyi yeni projeler karşısında öncelikli bir strateji olarak konumlandırıyor. Planlama süreçlerinde giderek daha görünür hale gelen bu yaklaşım, yalnızca enerji performansı değil; karbon, kaynak kullanımı ve uzun vadeli ekonomik değer üzerinden de değerlendirme yapılmasını gerektiriyor.

Londra'da giderek daha fazla proje, yeni bir yapı üretmekten çok mevcut olanı dönüştürmenin yollarını arıyor. Özellikle ofis yapıları ve endüstriyel binalar üzerinden gelişen bu yaklaşım, mevcut yapı stokunu bir engelden çok potansiyel olarak değerlendiren yeni bir düşünce biçimini görünür hale getiriyor.

Bu yönelim, yalnızca politika metinlerinde değil; sektörel tartışma platformlarında da açıkça görülüyor. Son dönemde Londra'da düzenlenen "retrofit" odaklı zirve ve konferanslar, mevcut yapıları dönüştürmeye yönelik yaklaşımların artık teknik bir başlık olmaktan çıkarak planlama, miras, finansman ve uygulama modellerini birlikte ele alan

bütüncül bir gündeme dönüştüğünü ortaya koyuyor.

Avrupa genelinde ise bu dönüşüm daha sistematik bir çerçeveye oturmuş durumda. Güncellenen enerji performansı direktifleri ve net-sıfır hedefleri, mevcut yapı stokunun iyileştirilmesini yalnızca bir tercih değil, giderek daha belirleyici bir zorunluluk haline getiriyor.

Bugün Avrupa'daki birçok dönüşüm projesinde dikkat çeken ortak nokta, mevcut olanı tamamen silmek yerine onunla çalışmanın yollarının aranması. Bu yaklaşım yalnızca çevresel kaygılarla değil, aynı zamanda kent hafızası ve malzeme değeriyle kurulan yeni ilişki biçimleriyle de bağlantılı.

Bu bağlamda mevcut yapıları dönüştürmeye yönelik yaklaşımlar, çevresel performansın ötesinde, yapı sektörünün genel dönüşümünü yönlendiren temel araçlardan biri olarak öne çıkıyor.

MEVCUT YAPI STOKUNU İYİLEŞTİRME SÜREÇLERİ; YAPI, MAHALLE VE KENT ÖLÇEĞİNDE BİRLİKTE ELE ALINMALI.

MEVCUT YAPI STOKUNU
DÖNÜŞTÜRMEYE YÖNELİK
YAKLAŞIMLARI YALNIZCA BİR
YAPI STRATEJİSİ OLARAK DEĞİL,
ÖLÇEKLER ARASINDA HAREKET
EDEN BİR TASARIM DÜŞÜNÇESİ
OLARAK ELE ALMAK GEREKİR.

Bu dönüşüm artık yalnızca regülasyon meselesi değil; aynı zamanda mimarlığın mevcut olanla nasıl ilişki kurduğunu yeniden düşünme biçimi haline geliyor.

Türkiye'de ise tablo daha farklı bir dinamik üzerinden şekilleniyor. Deprem güvenliği ve kentsel dönüşüm odaklı yaklaşımlar, mevcut yapı stokunun iyileştirilmesi konusunu uzun süredir gündemde tutuyor. Ancak bu dönüşüm çoğu zaman yıkıp yeniden yapma modeli üzerinden ilerliyor. Bu noktada mevcut yapıları güçlendirme ve uyarlama süreçleri yalnızca teknik bir alternatif değil; aynı zamanda mevcut olanın değerini yeniden tanımlayan bir yaklaşım olarak önem kazanıyor.

Bu üç farklı bağlam birlikte okunduğunda, mevcut yapı stokunu dönüştürmeye yönelik yaklaşımların yalnızca teknik bir çözüm değil; farklı ölçeklerde ve farklı koşullarda yeniden yorumlanan bir tasarım ve politika alanı olduğu görülür.

Sonuç olarak mesele yalnızca yapıları dönüştürmek değil; bu dönüşümün hangi ölçekte, hangi önceliklerle ve nasıl bir ilişki ağı içinde gerçekleştiğini yeniden düşünmektir. Çünkü bugün mimarlığın karşı karşıya olduğu asıl soru, neyi dönüştürdüğümüzden çok, bunu nasıl bir sistem içinde ele aldığımızdır.

YAPI KABUĞUNU YENİDEN DÜŞÜNMEK

YAPI KABUĞU ARTIK YALNIZCA KORUYUCU BİR YÜZEY DEĞİL;
ÇEVRESEL PERFORMANSI YÖNETEN AKTİF BİR KATMAN.

Kentlerin dönüşümü çoğu zaman yapı ölçeğinde başlıyor. Ancak mevcut yapıları güçlendirme ve uyarlama süreçlerinde, bir binanın performansını belirleyen en kritik alanlardan biri çoğu zaman cephe oluyor. Çünkü yapı kabuğu yalnızca dış çevre ile iç mekân arasındaki fiziksel sınırı tanımlamıyor; aynı zamanda enerji performansı, gün ışığı kalitesi, termal konfor ve uzun vadeli kullanım verimliliği gibi birçok kriteri de doğrudan etkiliyor.

Bugün mevcut yapı stokunu dönüştürmeye yönelik yaklaşımlar, cepheyi yalnızca estetik bir yüzey olarak değil, çevresel performansın aktif bir katmanı olarak ele alıyor. Özellikle Avrupa genelinde sıklaşan enerji performansı hedefleri ve net-sıfır gündemi, mevcut yapıların çevresel etkisini yeniden değerlendirmeyi zorunlu hale getiriyor. Birleşik Krallık'ta giderek daha görünür hale gelen retrofit-first yaklaşımı da, yeni inşa yerine mevcut yapıları iyileştirmeye öncelik veren bir dönüşüm anlayışını destekliyor. Bu bağlamda yapı kabuğu, enerji kayıplarını azaltma ve operasyonel performansı iyileştirme açısından en kritik müdahale alanlarından biri haline geliyor.

Isı yalıtımı çözümleri, hava sızdırmazlık stratejileri ve güncellenmiş cephe sistemleri, mevcut yapıların daha verimli çalışmasını mümkün kılabilir. Cam teknolojilerindeki gelişmeler de bu dönüşümün önemli bir parçasını oluşturuyor.

Low-E kaplamalı cam sistemleri, güneş kontrol çözümleri ve yüksek performanslı çift ya da üç camlı uygulamalar, doğal ışık kalitesini korurken ısı transferini azaltabiliyor. Böylece mevcut yapılar tamamen yeniden inşa edilmeden daha yüksek çevresel performans seviyelerine ulaşabiliyor.

Ancak mesele yalnızca teknik performans değil. Cephe aynı zamanda yapının kentle kurduğu ilişkinin de en görünür katmanı. Şeffaflık, yansımalar, derinlik ve gün ışığının kullanımı gibi unsurlar, kullanıcı deneyimini olduğu kadar kamusal algıyı da etkiliyor. Özellikle Avrupa

kentlerinde birçok dönüşüm projesi artık tamamen yeni bir ifade üretmek yerine, mevcut yapının karakteriyle daha dengeli bir ilişki kurmaya çalışıyor. Cephe bu noktada yalnızca teknik performansın değil, süreklilik fikrinin de taşıyıcısı haline geliyor.

Bugün birçok dönüşüm projesinde amaç, mevcut yapıyı silmek değil; onun performansını, kullanım ömrünü ve kentle kurduğu ilişkiyi geliştirmek. Bu yaklaşım, mevcut olanı bir yük değil, yeniden değerlendirilebilecek bir kaynak olarak görmeyi öneriyor. Yapı kabuğu da bu dönüşümün en görünür araçlarından biri haline geliyor.

Bu nedenle cepheyi yeniden düşünmek, yalnızca teknik bir güncelleme meselesi değil; mimarlığın çevresel sorumluluğunu, malzeme kullanımını ve mevcut yapıyla kurduğu ilişkiyi yeniden değerlendirme biçimi olarak önem kazanıyor.

Tasarımda, fonksiyonda ve güvenlikte DAHA FAZLASI

Alman Tasarım Ödülü sahibi Schüco Firestop sistem platformu ile,
yangından ve dumandan korunacağınızı bilerek rahat çalışacaksınız.

Pencereler. Kapılar. Cepheler.

SCHÜCO

ALPER DERİNBOĞAZ SALON MİMARLIK KURUCUSU

“Alper Derinboğaz, mimarlık, araştırma ve çevresel sistemler kesişiminde çalışan Salon Architects’in kurucusudur.

Farklı coğrafyalarda kültürel, kamusal ve araştırma odaklı projeler yürüterek, ofisin yaklaşımını veri, iklim ve mekânsal zekâ etrafında geliştirir.”

Mimarlıkta “sorumluluk” kavramı sizin için ne ifade ediyor? Mevcut yapılarla çalışma, dönüşüm ve yeniden kullanım bağlamında bu kavram sizce nasıl yeniden tanımlanıyor?

Salon olarak bizim için sorumluluk, yalnızca teknik bakım ya da estetik koruma sınırlarını aşan; politik, tarihsel ve ekolojik bir aracılık pratiğidir. Mimarlık, coğrafya ve çevresel sistemler arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırma projesi olan Geospaces monografisi kapsamında, yapılı çevre ile doğal dünya arasındaki yapay ayrımı temelden onarmamız gerektiğine inanıyoruz.

Mevcut yapılarla çalışma bağlamında sorumluluk, durağan ve nostaljik bir “koruma” anlayışından ibaret değildir. Aksine, mevcut yapı stokunu jeolojik bir katman, dinamik bir kentsel “metabolizma” olarak ele alıyoruz.

Sorumluluk, devralınan bu yapıları günümüzün iklimsel gerçeklerine ve dönüşen sosyo-kültürel ekosistemlere uyarlamak; onları donmuş birer artefakt yerine aktif organizmalar olarak işler kılmak anlamına gelir. Mimarlık, bir yapının ömrünün çevresiyle kurduğu kesintisiz bir diyalog olduğunu kabul etmelidir.

Mevcut bir yapıya müdahale ettiğimizde, aslında var olan bir zeminin üzerine yeni zamansal ve mekânsal katmanlar ekleriz. Bu durum, topoğrafya ve çevresel tarih üzerine incelikli bir kavrayış gerektirir. Böylece mekânları, çağdaş kentsel yaşamın karmaşıklığını absorbe edebilecek şekilde yeniden kurgularken, onların taşıdığı temel hafızayı da koruyabiliriz.

Sorumlu mimarlıkta malzeme seçimini nasıl değerlendiriyorsunuz? Yeniden kullanım, mevcut malzemenin korunması ya da yeni müdahaleler söz konusu olduğunda mimarın rolünü nasıl konumlandırıyorsunuz?

Malzeme seçimi çoğu zaman yalnızca biçimsel ya da estetik bir karar değildir; ham çevresel verilerden derin sosyolojik etkilere uzanan karmaşık bir etkileşim ağının yönetimidir. Mevcut malzemelerle çalışmak ya da mevcut bir yapının sınırları içinde üretmek güçlü bir kısıt oluşturur ve nitelikli mimarlık doğası gereği bu tür kısıtlar içinde gelişir.

Bu sorumlu mimarlık çerçevesinde mimar, izole bir “yaratıcı” olmaktan çıkarak stratejik bir “küratör”e evrilir. Rolümüz; mevcut kaynakları orkestre etmek, pasif iklim stratejilerini devreye almak ve doğal dinamikleri yönlendirmektir.

Örneğin, İzmir Büyükşehir Belediyesi projesindeki yaklaşımımızın yanı sıra, New York’taki Pratt Institute’ta yürüttüğümüz araştırmamızda da mekânsal kurgunun mikro-iklimsel tepkiler üretmesini sağlamaya odaklanıyoruz. Isıl kütle, nefes alabilirlik ve yerel bağlamla ilişki kurabilen malzemeleri önceliklendirerek, mekânsal kaliteden ödün vermeden karbon ayak izini azaltmayı hedefliyoruz.

Yeniden kullanım ve yeni müdahaleler söz konusu olduğunda, mimarın eski ile yeni arasındaki kesişimde eleştirel bir pozisyon alması gerekir. Biz yalnızca yüzeyleri tanımlamıyoruz; aynı zamanda kaynakların yaşam döngüsünü kürate ediyoruz. Mevcut malzemelerin barındırdığı enerji ve kültürel hafızayı gözetirken, günümüzün ekolojik krizleriyle başa çıkabilecek ileri mekânsal zekâyı da bu yapıya entegre etmek gerekiyor.

Gerçek anlamda sorumluluk, malzeme müdahalelerinin yalnızca mekânı doldurmakla kalmayıp, çevresel dengeye aktif olarak katkı sağladığı noktada ortaya çıkar.

BEGÜM YAZGAN YAZGAN DESIGN KURUCU ORTAĞI

“Begüm Yazgan, mimarlık pratiğini araştırma ve akademik çalışmalarıyla birlikte geliştirmektedir. Yazgan Design Mimarlık çatısı altında, farklı ölçeklerde mimarlık, iç mekân ve çevresel tasarım projeleri üretmektedir.

Farklı ölçek ve programlarda projeler üreten ofis, yaklaşımını adapte olabilen sistemler, malzeme hassasiyeti ve mimarlık, çevre ile kullanıcı deneyimi arasındaki ilişki üzerinden geliştirir.”

Mimarlıkta “sorumluluk” kavramı sizin için ne ifade ediyor? Mevcut yapılarla çalışma, dönüşüm ve yeniden kullanım bağlamında bu kavram sizce nasıl yeniden tanımlanıyor?

Bizim için mimarlıkta sorumluluk yalnızca bir yapı üretmekle ilgili değil; aynı zamanda mevcut çevreyle, hafızayla, doğal kaynaklarla ve kullanıcıyla kurulan ilişkinin niteliğiyle ilgili bir mesele. Yazgan Tasarım Mimarlık olarak mimarlığı hiçbir zaman yalnızca estetik bir üretim alanı olarak görmedik. Bizim yaklaşımımızda mimarlık, çok katmanlı bir düşünme ve ilişki kurma pratiği. Bu nedenle “sorumluluk” kavramı da yalnızca teknik performans ya da enerji verimliliğiyle sınırlı değil; yapının bulunduğu yere, geçmişe ve geleceğe karşı geliştirdiği tavırla ilgili. Özellikle mevcut yapılarla çalışma, dönüşüm ve yeniden kullanım meseleleri bugün mimarlığın en önemli etik alanlarından birini oluşturuyor.

Bugün artık mimarlığın sürekli “yeni olanı” üretmesi gerektiği fikri sorgulanıyor. Çünkü her yeni yapı aynı zamanda ciddi bir enerji, malzeme ve çevresel maliyet anlamına geliyor. Bu nedenle biz mevcut yapıları yalnızca korunacak fiziksel nesnelere değil, içinde bilgi, hafıza ve potansiyel taşıyan katmanlar olarak değerlendiriyoruz. Bir yapıyı dönüştürmek ya da yeniden kullanmak, çoğu zaman sıfırdan bir yapı üretmekten daha karmaşık bir süreç. Çünkü burada mesele yalnızca fiziksel müdahale değil; mevcut olanı anlamak, onun mantığını çözmek ve bugünün ihtiyaçlarıyla yeniden ilişkilendirmek. Bu anlamda dönüşüm projeleri mimardan daha fazla dikkat, daha fazla analiz ve daha fazla sorumluluk talep ediyor.

Bizim tasarım yaklaşımımızda “koruma” hiçbir zaman yalnızca biçimsel bir koruma anlamına gelmiyor. Asıl önemli olan, yapının ya da yerin taşıdığı ilişkileri okuyabilmek. Çünkü bazen fiziksel olarak çok az şey korunur ama mekânsal hafıza devam eder; bazen de yapı korunur ama ruhu kaybolur. Bu nedenle dönüşüm süreçlerinde bizim için temel mesele, geçmişle bugünü karşı karşıya getirmek değil; ikisi arasında yeni bir diyalog kurabilmek. Yazgan Tasarım Mimarlık’ın “esnek tasarım sistemleri” yaklaşımı da aslında tam olarak burada devreye giriyor. Biz mimarlığı sabit ve kapalı bir sistem olarak değil; değişebilen, adapte olabilen ve farklı katmanlarla ilişki kurabilen bir yapı olarak düşünüyoruz.

Sorumlu mimarlıkta malzeme seçimini nasıl değerlendiriyorsunuz? Yeniden kullanım, mevcut malzemenin korunması ya da yeni müdahaleler söz konusu olduğunda mimarın rolünü nasıl konumlandırıyorsunuz?

Malzeme bizim için yalnızca teknik ya da estetik bir seçim değil; mimarlığın düşünme biçimini doğrudan yansıtan bir karar alanı. Çünkü bir malzeme seçimi aynı zamanda çevresel etki, ekonomik sürdürülebilirlik, kullanım ömrü, bakım biçimi ve kullanıcı deneyimiyle ilgili çok sayıda kararı içinde taşır. Bu nedenle sorumlu mimarlıkta malzeme seçimi yalnızca “güzel” ya da “yenilikçi” olanı tercih etmekle ilgili değil; malzemenin yaşam döngüsünü, bağlamla ilişkisini ve uzun vadeli etkisini düşünmekle ilgili.

Yazgan Tasarım Mimarlık olarak projelerimizde malzemeyi çoğu zaman yerle kurulan ilişkinin bir parçası olarak ele alı-

yoruz. Özellikle doğal malzemelerin kullanımını konusunda bizim için önemli olan şey, doğayı temsil eden bir estetik yaratmak değil; doğayla daha bütüncül ve sürdürülebilir ilişkiler kurabilmek. Daha önce yaptığımız söyleşilerde de ifade ettiğimiz gibi, doğal taş gibi malzemeler kullanıldığında yapının çevreyle daha organik bir ilişki kurabildiğini düşünüyoruz. Çünkü bu tür malzemeler yalnızca yüzey oluşturmuyor; zamanla yaşlanıyor, iz taşıyor ve yapının bulunduğu çevreyle birlikte dönüşüyor.

Yeniden kullanım ve mevcut malzemenin korunması söz konusu olduğunda mimarın rolü daha da kritik hâle geliyor. Çünkü burada mimar yalnızca yeni bir form üreten kişi değil; aynı zamanda mevcut olanın potansiyelini ortaya çıkaran bir yorumcuya dönüşüyor. Biz bu süreçlerde mümkün olduğunca mevcut malzemenin bilgisini ve karakterini korumaya çalışıyoruz. Çünkü mevcut bir malzemenin taşıdığı yaşanmışlık, çoğu zaman yeni bir malzemenin sağlayamayacağı bir derinlik yaratıyor.

Ancak bu yaklaşım nostaljik bir korumacılık anlamına gelmiyor. Bizim için önemli olan, eskiyi olduğu gibi muhafaza etmek değil; onu bugünün ihtiyaçlarıyla yeniden ilişkilendirmek. Bu nedenle yeni müdahaleleri de çoğu zaman mevcut olanla bilinçli bir diyalog kuracak şekilde tasarlıyoruz. Mimarlığın burada üstlendiği rol, geçmişi dondurmak değil; farklı zaman katmanlarını bir arada çalıştırabilmek. Ve bence bugün sorumlu mimarlığın en önemli meselelerinden biri de tam olarak bu: Yeni olanı üretirken, mevcut olanın bilgisini kaybetmemek.

SERTER KARATABAN TEAMFORES MİMARLIK KURUCUSU

“Serter Karataban, mimarlık, doğa temelli düşünce ve alternatif yapı yaklaşımları üzerine çalışan Teamfores Architecture’ın kurucusudur.

Ekolojik hassasiyet, malzeme farkındalığı ve yerel koşullar üzerinden şekillenen projeler üreterek, ofisin yaklaşımını sadelik, çevresel sorumluluk ve insan ile mekân arasındaki ilişki etrafında geliştirir.”

Mimarlıkta “sorumluluk” kavramı sizin için ne ifade ediyor? Mevcut yapılarla çalışma, dönüşüm ve yeniden kullanım bağlamında bu kavram sizce nasıl yeniden tanımlanıyor?

Sadece mimarlık için değil ama benim yaşamdan anladığım kadarıyla bir şeyi zorlamak ya da zorla yapmak, yapma ya da oldurma eyleminin dışında hareket etmek gibi oluyor. Mimarlığın, inşa etmekten çok bir ilişki kurmak olduğunu düşünüyorum ve mimarın sorumluluğunun yıkmak ya da yapmak gibi eylemlerle sınırlı olmadığını, öncelikle var olanı anlamak olduğunu düşünüyorum.

Yani örneklemek gerekirse; mevcut durumda rahatlıkla, her türlü zorlamalardan uzak, çevresiyle uyumlu, bulunduğu sosyal çevre için bir hafıza mekân niteliği taşıyan, iyi yaşlanmış ve dönüştürülebilir bir yapıyı yıkarak yeniden yapmanın cına yetle eşdeğer olacağını söyleyebilirim.

Bugün kentlerin en büyük sorununun, bu tanıdıklık hissinden uzaklaşan kimliksiz birtakım yapılar grubundan oluştuğunu söylersek abartmış olmayız herhalde.

Tam tersi durumda da yıkılmaya, bozulmaya ve çevresine zarar vermeye başlamış bir yapının zorla hayata döndürülmeye çalışılmasının ekonomik ve yaratıcı bir mimarlığın ürünü olamayacağı aşikâr.

Özellikle endüstriyel mimari mirasın korunmasıyla ilgili Batı’da ciddi kurallar ve yaptırımlar var. Bizde genelde yıkmak ve sonradan yeniden yapmak daha süratli olduğu için tercih ediliyor. Ayrıca ülkemizde mimarın sorumluluğunun üzerinde olan politik kararlar ve ekonomik sistemlerden kaynaklanan durumlar da mimarinin niteliğine ve mimarın çalışma anlayışına müdahale edebiliyor.

Sorumlu mimarlıkta malzeme seçimini nasıl değerlendiriyorsunuz? Yeniden kullanım, mevcut malzemenin korunması ya da yeni müdahaleler söz konusu olduğunda mimarın rolünü nasıl konumlandırıyorsunuz?

Mimarlık, her adımında yüksek sorumluluk duygusuyla hareket edildiğinde yapılabilecek bir meslek. Burada mesleğimi yüceltmek ya da başka mesleklerle olan ilişkisinde bir karşılaştırma unsuruymuş gibi göstermek niyetiyle bunu söylemiyorum ancak gerek tavrı gerek icra edilmiş şekliyle, ilk karar anından itibaren insana, doğaya ve hatta evrene doğrudan dokunan bir meslek mimarlık.

Malzemenin geri ya da ileri dönüşüm hareketiyle yeniden kullanılmasından bahsediyorsak, mümkün olan her projede oldukça yüksek oranda geri dönüşebilecek malzemeleri tercih etmeye çalışıyorum. Projeleri planlarken oldukça kompakt, sade ve çevre dostu planlama ilkelerine sadık kalmaya çalışıyorum. Projeleri, kendi başarılarına üretimin ve bilinçli tüketimin öznesi olacak şekilde tasarlamak için ciddi mesai ve çaba harcıyorum.

Özellikle ülkemizde projeler ekonominin süper dinamik yapısı nedeniyle ya çok hızlı hayata geçiyor ya da hiç yapılmıyorlar. Bu nedenle bu kadar uzun çaba gerektiren projeler kamuda maalesef yer etmiyor ve birbirine çok benzer, geleneksel yapı malzemeleri ve yapım teknikleriyle inşa edilmiş yapılar dışında bir şeyler ortaya çıkmıyor.

Deprem gibi bir gerçeklik için inşa edilen yeni kalıcı ve geçici konutlarda bile kerpiç ya da sıkıştırılmış toprak (rammed earth) kullanıldığına şahit olmadım. Çevresel faktörleri dikkate alan, mekanik havalandırmaya ihtiyaç duymayan binalar

tasarlandığını görmedim. Bir doğal afete çare ya da çözüm olacak yapılanmalarda bile bu düşünce sisteminden oldukça uzak davranılması, kuramların ve regülasyonların kâğıt üzerinde kaldığının kanıtı.

Halbuki kolaylıkla, özellikle buralarda ahşap ya da çelik strüktürler; az katlı yapılarda kerpiç, taş ya da yine ahşap yapı malzemesi olarak kullanılsaydı, hem son derece ekolojik hem de deprem, sel ya da yangın gibi felaketlere daha dayanıklı yapılar ortaya çıkmış olacaktı. Üstelik geri dönüştürme derdi olmayan yapılar üretmek de mümkün olacaktı.

Bu anlamda mimarlar kadar yasa yapıcıların ve karar vericilerin de bu anlayışla hareket etmeleri, aynı sorumluluk bilinciyle mimariye yön vermeleri ne kadar güzel olurdu.

SCHÜCO GRID2SHELL SERBEST FORMLU CEPHE VE ÇATI TASARIMLARI İÇİN YENİ NESİL BİR MÜHENDİSLİK ÇÖZÜMÜ

Görsel: Schüco International KG

Klasik cephe anlayışının ötesine geçen Schüco Grid2Shell (G2S) inovatif serbest formlu cephe ve çatı sistemi, mühendislik gücüyle estetik vizyonu tek bir çözümde buluşturuyor.

Müze, alışveriş merkezi, havalimanı veya kamusal yapılar gibi farklı ölçek ve işlevlerdeki projeler için geliştirilen Schüco G2S, yapısal güvenlikten ödün vermeden mimari tasarım özgürlüğü sunuyor.

Çelik Gücünde, Alüminyum Hafifliğinde Bir Sistem

Schüco Grid2Shell'in öne çıkan özelliklerinden biri, kullanılan yüksek dayanımlı özel alüminyum alaşım strüktürü. Sistem, geleneksel çözümlerin aksine ağır çelik altyapılara veya kaynaklı kurulumlara ihtiyaç duymuyor. Alüminyumun sunduğu malzeme avantajı, korozyon (paslanma) problemini ortadan kaldırırken uzun ömürlü ve minimum bakım gerektiren çözümler sunuyor.

Kendi kendini taşıyan esnek ızgara yapısı (Gitterstruktur), farklı eğimlerde, kavisli ve kıvrımlı formlarda cephelerin güvenle uygulanmasına olanak tanıyor. Üçgen, çokgen ya da dikdörtgen modüllerle birleşebilen alüminyum profiller, cephe ve çatı arasında kesintisiz geçişler sağlayarak akışkan mimari formların oluşturulmasına katkıda bulunuyor. Sistem hem cam hem de opak malzemelerin sisteme kolayca entegrasyonuna da imkân veriyor.

YÜKSEK DAYANIMLI ALÜMİNYUM STRÜKTÜRÜ, KAYNAKSIZ MONTAJ SİSTEMİ VE SERBEST FORM UYGULAMA KABİLİYETİYLE GRID2SHELL, CEPHE VE ÇATI TASARIMINDA MÜHENDİSLİK İLE MİMARİ ÖZGÜRLÜĞÜ BİR ARAYA GETİRİYOR.

Şantiyede Verimlilik ve Montaj Kolaylığı: “Plug & Play”

Sistemin sunduğu en önemli şantiye inovasyonu, alüminyum malzemenin sağladığı olağanüstü hafiflik. Yapı elemanlarının hafif olması, ana taşıyıcı konstrüksiyona binen yükü azaltarak daha ekonomik statik çözümler geliştirilmesine katkı sağlıyor. Uygulama sürecinde ise hafif alüminyum paneller sayesinde maliyetli ve ağır hizmet tipi vinçlere ihtiyaç duyulmuyor.

“Plug & play” (tak-çalıştır) prensibine uygun, kaynak gerektirmeyen özgün alüminyum bağlantı (node) parçaları ve paslanmaz çelik civatalar sayesinde montaj süreci büyük ölçüde hız kazanıyor. Prefabrik üretim yaklaşımı, her panelin benzersiz geometrisinin yüksek hassasiyetli CNC ve 3D tek-

nikleriyle üretilmesine olanak tanıyor. Böylece tasarım aşamasında öngörülen karmaşık geometriler, sahada hatasız ve hızlı bir şekilde uygulanabiliyor.

Schüco Grid2Shell, yalnızca bir cephe sistemi olmanın ötesinde, serbest formlu mimari tasarımların uygulanabilirliğini artıran yenilikçi bir çözüm olarak öne çıkıyor. Mimarlar için geniş bir tasarım esnekliği sunarken, yatırımcılar açısından da uzun ömür, düşük bakım maliyeti ve yüksek performans avantajlarını bir araya getiriyor. Günümüzün ve geleceğin ikonik yapılarında giderek daha fazla önem kazanan özgün geometriler ve akışkan formlar için geliştirilen Schüco G2S, mimari tasarım ile mühendisliği ortak bir zeminde buluşturuyor.

ÖNE ÇIKAN ÖZELLİKLER

- **Yüksek Dayanımlı Alüminyum:** Çelik mukavemetini alüminyum hafifliğiyle sunar; ağır altyapı ihtiyacını ortadan kaldırır.
- **Sıfır Korozyon:** Yapının ömrünü uzatır, bakım maliyetlerini minimuma indirir.
- **Hafiflik ve Pratik Lojistik:** Şantiye maliyetlerini düşürür.
- **Kaynaksız Akıllı Montaj:** Node (düğüm) bağlantı noktalarıyla, hızlı ve güvenli imalat ve montaj imkânı sağlar.

MİMARİDE GİDEREK DAHA FAZLA ÖNEM KAZANAN ÖZGÜN GEOMETRİLER VE AKIŞKAN FORMLAR, CEPHE SİSTEMLERİNDEN YENİ MÜHENDİSLİK YAKLAŞIMLARI TALEP EDİYOR. GRID2SHELL, BU İHTİYACA YANIT VEREN İNOVATİF ÇÖZÜMLER ARASINDA ÖNE ÇIKIYOR.

KNAUF MİMARİ ÖZGÜRLEŞTİREN ÜRÜNLER

Mimarların hayal gücünü özgürleştiren inovatif ürün portföyüyle Knauf; estetik, yüksek performans ve fonksiyonelliği bir araya getirerek yaşam konforunu üst seviyeye taşıyan güvenilir bir iş ortağı olmaya devam ediyor.

Yeni bir yapı projesi tasarlamak, özgün fikirleri işlevsel çözümlerle buluşturmanın ilk adımı olarak kabul ediliyor. Mimarların projelerinde hayal ettiklerini gerçeğe dönüştürebilmeleri ise büyük ölçüde kullanılan ürünlerin yenilikçi ve esnek niteliklerine bağlı. Knauf Alçıpan® kuru

duvar sistemleri; ince kesitleriyle yüksek performans sunarak alan kazandırması, eğrisel formlara uygun uygulama seçenekleri, kolay tamirat imkânı, estetik tasarım esnekliği ve hızlı kurulumuyla yaratıcı süreçlere sınır tanımayan bir alan açıyor. Markanın geniş ürün portföyü, farklı uy-

İNŞAAT SEKTÖRÜNDE
SADECE MALZEME
TEDARİĞİ YAPMANIN
ÖTESİNE GEÇEN KNAUF,
PAYDAŞLARININ İŞLERİNİ
KOLAYLAŞTIRAN
GÜVENİLİR BİR İŞ ORTAĞI
OLARAK FAALİYETLERİNİ
SÜRDÜRÜYOR.

gulamaları deneyimlemek ve sıradanlığın ötesine geçmek isteyen profesyoneller için son derece ideal bir zemin sunuyor.

Mimaride yeniliğe duyulan sonsuz ihtiyaç şüphesiz Knauf'u da besliyor ve sunulan çözüm ile hizmetleri her geçen gün bir üst seviyeye taşıyor. Projelerde aranan özgün yapısal yanıtlara karşılık veren Knauf ürün ve sistemleri, estetik ile fonksiyonelliği bütüncül bir yaklaşımla odağına alıyor. Böylece hem göze hitap eden hem de yaşam konforunu artıran nitelikli tasarımların hayata geçmesine imkân tanıyor.

İnşaat sektöründe sadece malzeme tedariki yapmanın ötesine geçen Knauf, paydaşlarının işlerini kolaylaştıran güvenilir bir iş ortağı olarak faaliyetlerini sürdürüyor. Müşteri deneyimini merkeze alan bakış açısı ve global üretici kimliği doğrultusunda, projelerin her aşamasında güçlü bir destek sunuyor. Marka için güven, uzun vadeli ilişkiler kurma hedefinin en önemli temeli olarak öne çıkıyor.

Bu doğrultuda şirketin bir diğer öncelikli misyonu ise daha sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek ve yaşam alanlarını iyileştirmek. Knauf, bu hedefi gerçekleştirmek adına sürekli olarak Ar-Ge yatırımları yapıyor ve ürün portföyünü bu vizyonla geliştirmeye devam ediyor.

ÜRETİMİN HER AŞAMASINDA YÜKSEK STANDARTLARINI KORUYAN KNAUF, ÇEVRESEL ETKİLERİ EN AZA İNDİREN YEŞİL ÇÖZÜMLERİYLE SEKTÖRE ÖNCÜLÜK ETMEYE DEVAM EDİYOR.

Yeşil ve temiz bir çevre için sürdürülebilir bina projeleri gün geçtikçe daha da önem kazanıyor. Enerji verimliliği, performans, güvenlik ve geri dönüştürülebilir ürünler alanında karar vericilerin farkındalık düzeyi arttıkça, bu yaklaşım projelerin katma değerini de olumlu yönde etkiliyor. Çevre dostu ürünlerin geliştirilmesinde öncü bir rol üstlenen Knauf'un bu alandaki öncelikleri; üretimin her aşamasında marka standartlarını koruyarak yeşil ham madde kullanımını teşvik etmek ve tasarım ile üretim süreçlerini çevresel etkileri en aza indirecek şekilde optimize etmek olarak sıralanıyor.

Bu vizyonun en güçlü örneklerinden biri de şüphesiz Knauf Tavan Çözümleri. Söz konusu portföy, düşük VOC emisyonları sayesinde iç mekân hava kalitesini artırmayı hedefliyor. Bina sakinlerinin en optimum koşullarda yaşaması, çalışması

ve eğitim görmesi amacıyla geliştirilen ürünler; aydınlık mekanlar için yüksek seviyede ışık yansıtıcılığına ve mükemmel akustik konfor için yüksek ses yutumuna odaklanıyor.

Yaşam alanlarını daha özgün hâle getirme konusunda Knauf HERADESIGN®, son dönemde markanın en çok ilgi gören çözümleri arasında yer alıyor. İç mekânlarda üst düzey akustik performans sağlayan ürün, yenilenebilir ve doğal malzemeler kullanılarak üretilmiş, yüksek kaliteli ahşap yünü bir panel olarak dikkat çekiyor.

Ofisler, eğitim kurumları, spor salonları veya alışveriş merkezlerinde hem duvar hem de tavan yüzeyine uygulanabilen Knauf HERADESIGN®, mekânlara doğal bir dokunuş katarken; sunduğu ebat, şekil, renk ve doku seçenekleriyle doğaya saygılı tasarımlara imkân tanıyor.

YENİLENEBİLİR VE
DOĞAL MALZEMELER
KULLANILARAK
ÜRETİLEN
HERADESIGN®, İÇ
MEKÂNLARDA ÜST
DÜZEY AKUSTİK
PERFORMANS
SAĞLIYOR.

Mimaride özgünlüğü destekleyen bir diğer dikkat çekici yenilik ise kalsiyum sülfat özlü zemin sistemleri. Türkiye pazarına hem işlevsel hem de görsel açıdan güçlü bir ivme kazandıran GIFAfloor yükseltilmiş zemin sistemleri, yüksek yoğunlukları ve elyaf takviyeleri sayesinde çelikle enkapsüle edilme (kaplanma) gereği olmaksızın tek başına kullanılabilir. Bu bileşim, A1 sınıfı yanmazlık özelliğiyle yüksek yangın koruması sunarken; kolay uygulanabilirliği ve işlenebilirliği sayesinde işçilik sürelerini kısaltıp maliyetleri düşürüyor. Ürün, enkapsüle çelik plakaların aksine, imalat aşamasında plakalar arasında sızan toz gibi maddeler yüzünden zamanla ses yapma problemi de oluşturmuyor.

Knauf zemin plakaları, yüksek yük taşıma kapasiteleri sayesinde özellikle ofisler ve ağır makine ekipmanlarının kullanıldığı iş yerleri gibi yüksek mukavemet gerektiren mekânlarda büyük avantajlar sağlıyor. Buna ek olarak; yerden ısıtma ve IT kabloları gibi zemin tesisatı gerektiren uygulamaların korunması ve gerektiğinde kolayca lokal bazda müdahale edilebilir olması, tasarım aşamasında mutlaka hesaba katılması gereken detaylar arasında yer alıyor. Uzun vadeli bakım ve işletme maliyetlerinin azalması, projenin ekonomik açıdan başarısını destekliyor. Bu sebeple Knauf zemin sistemlerinin sağladığı avantajlar, projelerin planlanması ve uygulanması süreçlerinde kritik bir rol oynayarak projenin başarısını doğrudan etkiliyor.

Mimarları destekleyecek daha özgün ve fonksiyonel yapılar için Knauf standartlarını koruyan şirket, sürdürülebilirlik yol haritası çerçevesinde, sıfır karbon ayak izi stratejisine giden yolda gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakabilmek adına çalışmalarına kararlılıkla devam ediyor.

GELECEĞİN DEMİR YAKLAŞIMI

DAHA *HAFİF*, DAHA **GÜÇLÜ** VE DAHA **YEŞİL** YAPILAR

İnşaat sektörü, küresel iklim krizi ve kaynak kısıtlılığı kaskacında, geleneksel yöntemlerin sürdürülemezliği ile yüzleşirken; çelik kullanımı da verimlilik, çevresel ayak izi ve yaşam döngüsü performansı üzerinden yeniden tanımlanmaktadır.

DEMİR VE ÇELİĞİN MODERN MİMARİ-DEKİ PARADİGMA DEĞİŞİMİ

İnsanlık tarihinin endüstriyel ve mimari sıçramasını simgeleyen demir ve çelik, on yıllar boyunca mukavemetin, dayanıklılığın ve gökyüzüne uzanan sınırsız yükselme arzusunun temsilcisi olmuştur. Sanayi Devrimi'nden bu yana modernitenin simgesi olan bu malzeme, günümüzde sadece kaba yapı elemanı olmanın ötesine geçmektedir. İnşaat sektörü, küresel iklim krizi ve kaynak kısıtlılığı kaskacında, geleneksel yöntemlerin sürdürülemezliği ile yüzleşirken; çelik kullanımı da verimlilik, çevresel ayak izi ve yaşam döngüsü performansı üzerinden yeniden tanımlanmaktadır.

Geleneksel üretim ve tasarım yöntemleriyle devam etmenin önündeki en büyük engel, çelik endüstrisinin küresel karbon emisyonlarındaki devasa payıdır. **World Steel Association (worldsteel) 2023** verileri, üretilen her bir ton ham çelik başına ortalama **1.91 ton CO2** salınımı gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Küresel karbondioksit emisyonlarının yaklaşık %7 ila %9'undan sorumlu olan bu sektör, **International Energy Agency (IEA)** tarafından çizilen 2050 net-sıfır senaryolarına uyum sağlamak için radikal bir dönüşüm geçirmek durumundadır. Bu noktada "demateryalizasyon" (malzemesizleşme) kavramı devreye girer. Geleceğin yapıları, malzeme miktarını minimize ederken yapısal performansını maksimize etmek zorundadır. **Architecture 2030** verileri, binaların gömülü karbonunun (embodied carbon), binanın operasyonel ömründen çok daha önce, üretim ve inşaat safhasında salındığını hatırlatarak; tasarım aşamasında yapılacak her tasarrufun ekolojik önemini vurgulamaktadır.

MALZEME BİLİMİNDE TEKNİK DEVRİM; DAHA HAFİF VE DAHA GÜÇLÜ

Mühendislik dünyasında hafiflik, uzun yıllar boyunca bir estetik tercih veya özel bir uzmanlık alanı olarak görülmüştür. Ancak günümüzde bu kavram, ekonomik ve ekolojik bir zorunluluğa dönüşmüştür. Bu dönüşümün merkezinde, yapısal ağırlığı dramatik şekilde azaltan **Yüksek Mukavemetli İnşaat Çelikleri (HSS)** yer

almaktadır. Modern metalurji, kontrollü termomekanik haddeleme süreçleri ve mikro-alaşımlama teknolojileri sayesinde, çeliğin iç yapısını atomik düzeyde optimize ederek daha ince kesitlerde daha yüksek taşıma kapasiteleri elde etmeyi başarmıştır.

Standart inşaat çeliklerinin (S235 veya S355 gibi) sınırlarını zorlayan S460 ve üzeri sınıflardaki yüksek performanslı donatılar, yapısal tasarımda yeni bir dönemi başlatmıştır. **SSAB ve ArcelorMittal** gibi küresel ölçekte yapılan teknik araştırmalar, yüksek mukavemetli çelik kullanımının, aynı yapısal yük altında kesit alanlarını **%40 ila %50** oranında küçültebildiğini göstermektedir. Bu hafiflemenin yapı üzerindeki etkisi doğrusal değil, pozitif bir domino etkisi şeklindedir:

- **Sismik Performans:** Deprem kuvvetleri doğrudan yapının kütlesiyle ($F=m.a$) ilişkilidir. Çelik üst yapının hafiflemesi, yapının maruz kalacağı sismik yükleri doğrudan düşürerek daha güvenli binalar inşa edilmesini sağlar.

- **Altyapı Tasarrufu:** Üst yapının hafiflemesi, temele binen dikey yükleri azaltır. Bu durum, temel kazılarının derinliğini, kullanılan beton hacmini ve temel donatı miktarını %15-25 oranında düşürerek gömülü karbon yükünü tabana yamaktadır.

- **Alan Verimliliği:** Daha ince kolon ve kiriş kesitleri, binaların brüt alanı içerisinde daha fazla net kullanılabilir alan yaratır. Özellikle ticari gayrimenkul projelerinde bu metrekare kazançları, projenin yatırım geri dönüş süresini kısaltmaktadır.

Daha Yeşil: Üretim Süreçlerinde Dekarbonizasyon ve Döngüsellik

Çeliğin yeşil sıfatını kazanması, sadece şantiyedeki performansıyla değil, fabrikadaki üretim süreciyle mümkündür. Endüstrideki en kritik ayırım, geleneksel yüksek fırınlar (Blast Furnace) ile modern **Elektrikli Ark Ocakları (EAF)** arasındadır. EAF teknolojisi, demir cevheri yerine hurda ana girdi olarak kullanarak döngüsel ekonominin mükemmel bir örneğini sunmaktadır.

MÜHENDİSLİK DÜNYASINDA HAFİFLİK, UZUN YILLAR BOYUNCA BİR ESTETİK TERCİH VEYA ÖZEL BİR UZMANLIK ALANI OLARAK GÖRÜLMÜŞTÜR.

Cevherden üretime kıyasla, hurda çeliğin yeniden eritilmesi enerji tüketimini **%60** ile **%80** oranında düşürmektedir. Ayrıca, bu ocakların ihtiyaç duyduğu elektriğin yenilenebilir enerji kaynaklarından (güneş, rüzgâr vb.) sağlanması durumunda, üretilen çeliğin karbon ayak izi neredeyse sıfıra yaklaşmaktadır. Bu üretim modeli, çeliği sonsuz kez geri dönüştürülebilir bir ham madde olarak mimarının en sürdürülebilir bileşeni haline getirmektedir. Yeşil bina sertifikasyon süreçleri olan **LEED ve BREEAM**, bu düşük karbonlu üretim süreçlerini ve Çevresel Ürün Beyanlarını (EPD) artık tasarımın merkezine koymaktadır. Bir yapıda kullanılan her bir ton yeşil çelik, binanın toplam yaşam döngüsü analizinde (LCA) binlerce kilometre yol yapan araçların emisyonuna eşdeğer bir tasarruf sağlamaktadır.

AKILLI TASARIM METODOLOJİLERİ VE OPTİMİZASYON

Geleceğin demir yaklaşımı, malzemenin kendisi kadar akıllı kullanımı ile de ilgilidir. Geleneksel tasarım yöntemlerinde, güvenlik katsayılarının aşırı kullanımı ve hesaplama zorlukları nedeniyle yapılara ihtiyaç duyulandan çok daha fazla malzeme yerleştirilmektedir. Ancak dijitalleşme ve yapay zekâ, bu israfı ortadan kaldıran yeni araçlar sunmaktadır.

Topoloji Optimizasyonu ve Üretken Tasarım, yapısal elemanların içindeki stres hatlarını analiz ederek, malzemenin sadece yük taşıyan noktalara yerleştirilmesini sağlar. Autodesk ve Arup gibi kurumların öncülük ettiği bu dijital tasarım modelleri sayesinde, bir kirişin veya bir birleşim noktasının kütlesi, yapısal stabiliteden ödün verilmeden %30 oranında azaltılabilmektedir. Ayrıca, yüksek mukavemetli donatıların sağladığı donatı yoğunluğu azalması, özellikle kolon-kiriş birleşimleri gibi kritik bölgelerde beton dökümünü kolaylaştırarak işçilik hatalarını minimize etmekte ve şantiye hızını artırmaktadır. Bu, teorik mühendisliğin pratik şantiye gerçekleriyle buluştuğu noktadır.

EKONOMİK PERSPEKTİF VE GELECEK VİZYONU

Sürdürülebilirlik, çoğu zaman maliyet artırıcı bir unsur olarak algılanmaktadır. Oysa yüksek mukavemetli ve yeşil çelik yaklaşımı, bütünsel bir maliyet analiziyle (LCC - Life Cycle Costing) bakıldığında ekonomik bir verimlilik modelidir. Azalan lojistik maliyetleri (daha az kamyon ile daha fazla taşıma kapasitesi), kısalan inşaat süreleri ve artan kiralanabilir alanlar, başlangıçtaki birim malzeme fiyatı farkını fazlasıyla telafi etmektedir.

Gelecek on yıllarda, her bir inşaat demiri veya çelik profili bir 'Dijital Pasaport' taşıyacaktır. Bu pasaport, malzemenin hangi enerjiyle üretildiğini, hangi mukavemet değerlerine sahip olduğunu ve bina ömrünü tamamladığında nasıl yeniden kullanılacağını dijital ikizler (BIM) üzerinden takip etmemizi sağlayacaktır. Demir, artık hantal bir kütle değil, sürdürülebilir bir medeniyetin yüksek teknoloji, izlenebilir ve akıllı omurgasıdır.

SEKTÖREL YAKLAŞIM: EKİNCİLER DEMİR VE ÇELİK

Türkiye'nin demir-çelik sanayisindeki 60 yılı aşkın tecrübesiyle Ekinciler Ekinciler Demir ve Çelik A.Ş., bu küresel dönüşümü ve sürdürülebilirlik vizyonunu üretim stratejisinin merkezine yerleştirmektedir. **Elektrikli Ark Ocağı (EAF)** teknolojisini kullanarak hurda çeliği nitelikli inşaat çeliğine dönüştüren kuruluş, döngüsel ekonominin Türkiye'deki en güçlü temsilcilerinden biri olarak faaliyet göstermektedir.

Ekinciler'in yaklaşımı, sadece yüksek kaliteli ürün sunmakla sınırlı kalmayıp; enerji verimliliği, su yönetimi ve karbon ayak izinin azaltılması gibi sürdürülebilirlik parametrelerinde uluslararası standartları hedeflemektedir. Yüksek mukavemetli donatı üretimiyle yapı sektörüne mühendislik değeri yüksek çözümler sunan kurum, daha hafif ve depreme karşı daha

dirençli binaların inşasına olanak tanırken; üretimindeki yeşil odak sayesinde gelecek nesillere daha yaşanabilir bir çevre bırakma sorumluluğunu üstlenmektedir. Bu vizyon, demiri sadece bir emtia olarak değil, sürdürülebilir geleceğin stratejik bir yapı taşı olarak konumlandırmaktadır.

ÇELİĞİN YEŞİL SIFATINI KAZANMASI, SADECE ŞANTIYEDEKİ PERFORMANSIYLA DEĞİL, FABRİKADAKİ ÜRETİM SÜRECİYLE MÜMKÜNDÜR.

TÜRKİYE’NİN DEMİR-
ÇELİK SANAYİSİNDEKİ
60 YILI AŞKIN
TECRÜBESİYLE
EKİNCİLER DEMİR
VE ÇELİK A.Ş.,
BU KÜRESEL
DÖNÜŞÜMÜ VE
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
VİZYONUNU ÜRETİM
STRATEJİSİNİN
MERKEZİNE
YERLEŞTİRMEKTEDİR.

KAYNAKÇA VE TEKNİK REFERANSLAR

World Steel Association (2023): Sustainability Indicators 2023 - Endüstriyel emisyon verileri ve hammadde verimliliği analizleri.

International Energy Agency (IEA): Iron and Steel Technology Roadmap - 2050 net-sıfır hedefleri için teknolojik geçiş senaryoları.

Architecture 2030: Embodied Carbon Guide - Gömülü karbonun yapı sektörü üzerindeki küresel etkisi.

U.S. Green Building Council: LEED v4.1 Material & Resources Guide - Yeşil yapı sertifikasyonunda malzeme seçim kriterleri.

SteelConstruction.info: Steel and the Environment - Çeliğin sürdürülebilirliği ve geri dönüşüm potansiyeli üzerine teknik kaynaklar.

ISO 14025 / EN 15804: Environmental Product Declarations (EPD) Standards - İnşaat malzemeleri için karbon ayak izi beyan standartları.

BİR SORUMLULUK BİÇİMİ OLARAK IŞIK: İNŞA ETTİĞİMİZ ATMOSFER by XANDER CADISCH

Sürdürülebilirlik Direktörü &
Light Tribe Başkanı

IŞIK, YALNIZCA NE GÖRDÜĞÜMÜZÜ
DEĞİL; MİMARLIĞIN NASIL HİSSEDİLDİĞİNİ,
HATIRLANDIĞINI VE DENEYİMLENDİĞİNİ DE
ŞEKİLLENDİRİYOR.

İnsanlar, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar fazla zamanı iç mekânlarda geçiriyor; bedenlerimizin evrimleştiği doğal ritimlerden ve atmosfer koşullarından giderek uzaklaşıyoruz. Bu yazıda Xander Cadisch, ışığın yalnızca görünürlüğü değil; ruh hâlini, algıyı, hafızayı ve mimarlıkla kurduğumuz uzun vadeli ilişkiyi nasıl etkilediğini ele alıyor. Atmosfer, insan algısı ve mekânsal deneyim arasındaki ilişki, ışığı yalnızca işlevsel bir araç değil; iyi oluş hâlini, merak duygusunu ve aidiyet hissini destekleyen temel bir mimari unsur olarak yeniden düşünmeye açıyor.

Tasarım: Kelvin Thengono
Işık Tasarımı: Studio Nimmersatt
Peyzaj: Bali Landscape Company
Videografik: Michael Carranza

Mimarlık ve Proje: SOTA Design
İç Mimari: Louise Holt Design
Işık Tasarımı: Light House Design

Özel Rezidans - Cotswolds

YAPAY IŞIK, GÜN
IŞIĞINI YALNIZCA
PARLAKLIK
AÇISINDAN
TAKLİT ETMEMELİ;
DAVRANIŞ
BİÇİMİNDEN
ÖĞRENEMELİ.

Bugün artık büyük ölçüde iç mekânlarda yaşayan bir türüz. Oysa bedenlerimiz hâlâ ritim, değişim ve atmosferle kurduğu ilişki üzerinden çalışıyor. İnsan, yaşayan bir gökyüzünün altında evrimleşti; ışığı yön bulmanın, güvenliğin ve yaşamın bir işareti olarak okuyarak gelişti. Buna rağmen çağdaş yaşamın büyük bölümü, biyolojik açıdan yoksullaşmış yapay ışık altında, kapalı mekânlarda geçiyor. Tam da bu nedenle aydınlatma tasarımı artık yalnızca teknik bir mesele değil; mimarlığın insanla kurduğu ilişkiye dair bir sorumluluk alanı.

Mimarlıkta "sorumluluk" ya da "koruyuculuk" kavramı çoğu zaman malzeme seçimleri, yapıların ömrü ve inşa etme biçimlerimizin sonuçları üzerinden tartışılıyor. Oysa ışık da bu tartışmanın parçası olmalı. Fiziksel bir malzeme değildir ama etkileri son derece gerçektir. Yüzeyleri nasıl algıladığımızı, dokuyu ve derinliği nasıl hissettiğimizi, bir mekânın içinde nasıl davrandığımızı ve o mekânla ne kadar bağ kurduğumuzu belirler. Işık mimarlığı yumuşatabilir ya da sertleştirebilir. Bir şeyi görünür kılabilir ya da geri çekebilir. At-

Özel Rezidans - Cotswolds

MİMARLIKTA SORUMLULUK MALZEME SEÇİMİ

mosfer yaratabilir. Ve atmosfer hiçbir zaman rastlantısal değildir; mekânın beden tarafından nasıl hatırlandığının bir parçasıdır.

Biz ışık sayesinde yalnızca görmeyiz; onunla yön bulur, sakinleşir ve tepki veririz. Çoğu zaman ne hissettiğimizi tarif etmeden önce ışığa tepki vermiş oluruz bile. Bir oda sakın, davetkâr ve canlı ya da soğuk, gergin ve mesafeli hissedilebilir. Bunun nedenini her zaman açıklayamayız ama cevap çoğu zaman ışıktır. Çünkü ışık yalnızca mekânın nasıl görüldüğünü değil, zaman içinde bize nasıl hissettirdiğini de belirler.

Burada daha derin bir biyolojik gerçeklik de var. İnsan tamamen iç mekânlarda yaşamak üzere evrimleşmedi. Bizi şekillendiren atmosfer koşullarından kopuk bir yaşam sürmek için tasarlanmadık. Ama bugün tam olarak bunu yapıyoruz. Açık havada giderek daha az zaman geçirirken, bedenlerimizin düz, tekrar eden ve aşırı kontrol edilmiş ışık altında iyi hissetmesini bekliyoruz. Bunun etkisi yalnızca uyku düzeni, dikkat seviyesi ya da ruh hâliyle sınırlı değil; aynı zamanda güzellikle, merak duygusuyla ve bağ kurma kapasitemizle de ilgili.

Nöroestetik tam da bu noktada önemli hâle geliyor. Güzellik bir lüks değil; merak duygusu da dekoratif bir fazlalık değil. Beyin bunlara tepki vermek üzere çalışıyor çünkü hayatta kalma içgüdüğü ile bağlantılıdır. İnsan yalnızca barınma ve güvenlik aramaz; bağlantı, keşif ve haz duygusu da ister. İyi bir aydınlatma bunu destekleyebilir. Bir mekâna sıcaklık, bütünlük ve sessiz bir derinlik hissi verebilir. Dikkati zorlamadan üzerinde tutabilir. Bir odayı yalnızca işlevsel değil, canlı hissettirebilir.

Işığın niteliği daha teknik bir düzeyde de belirleyicidir. Kamaşma mekânı sertleştirir; gözü gereğinden fazla çalıştırır. Titreşim fark edilmese bile konforu ve konsantrasyonu bozabilir. Işığın açısı ve yerleşimi ise bir mekânın düz ve mekanik mi, yoksa katmanlı ve insani mi hissedileceğini belirler. Ta-

The Iron Fairies

Işık Tasarımı: Studio Nimmersatt
MNE Danışmanlık: CLA Indonesia
Fotoğraf: Indra Wiras

İNSANLAR İZOLE
GÖRSEL KOŞULLAR
İÇİNDE YAŞAMIYOR.
ATMOSFERİN İÇİNDE
YAŞIYORLAR.

The Iron Fairies

IŞIK MİMARLIKLA DOĞRU ÇALIŞTIĞINDA, MALZEMEYLE REKABET ETMEZ. MALZEMEYLİ HAYATA GEÇİRİR.

vandan sert ızgara düzenleriyle verilen ışık, dokuyu silebilir; gölgeyi yok ederek yüzeyleri düzleştirebilir. Dikkatle yerleştirilmiş bir ışık ise malzemenin damarını ortaya çıkarır, formu derinleştirir ve görsel zenginliği geri getirir. Doğada sevdiğimiz pek çok şeyi yeniden üretir: kontrastı, yumuşaklığı, çeşitliliği ve ışıkla gölge arasındaki değişken ilişkiyi.

Kontrastın bu kadar güçlü olmasının nedeni de budur. Tiyatro ışık tasarımcılarının çok iyi bildiği, mimarlığın ise bazen unuttuğu ilkel bir gerçek vardır: Karanlık güçlüdür. Altı bin kişilik bir salonda ışıkları aniden kapattığınızda insanların nefesini kesebilirsiniz. Çünkü o an boş değildir; gerilim, odak ve beklenti taşır. Göz ve beyin yalnızca parlaklığa değil; ışık ile karanlık arasındaki ilişkiye de tepki verir. Nöroestetik açısından bakıldığında, merak duygusu tam da burada devreye girer. İnsan zihni, her şeyin tamamen açıklanmadığı; ışık ve gölgenin birlikte keşfedilecek başka şeyler hissettirdiği anlara yaklaşır.

Yapay ışık, gün ışığını yalnızca parlaklık açısından taklit etmemeli; davranış biçiminden öğrenmeli. Çünkü doğal ışık hiçbir zaman sabit değildir. Saatlere, hava durumuna ve mevsime göre sürekli değişir. Ritim kurar. Gözün dinlenmesine ve yeniden odaklanmasına izin verir. Bu tutarlılık ve merak dengesi önemlidir; çünkü beyin yalnızca bilgi toplamaz, aynı zamanda karmaşıklığa, örüntülere ve mekânı hafızada canlı tutan o küçük gizem hissine de tepki verir.

Doğadaki fraktal örüntüler de benzer biçimde çalışır. Beynin hızlıca okuyabildiği, tanıdık ama karmaşık bir düzen sunarlar. Katmanlı gölgeler, farklı ışık açıları ve ışığı yüzey boyunca değişken biçimlerde yakalayan malzemeler de aynı etkiyi yaratır. Bunlar dekoratif

jestler değildir; daha derin bir görsel dilin parçalarıdır. Mekânların daha az mekanik, insan algısına daha yakın hissedilmesini sağlarlar.

Doğal ışıktan uzaklaşmak, atmosferin ne kadar önemli olduğunu da unutturdu bize. Oysa iyi mekânlarda ışık yalnızca dağıtılmaz; kurgulanır. Malzemeye ağırlık verir, gölgenin nefes almasına izin verir ve sakinlik ile dramatik etki arasında bir denge kurar. Bir duvarı yalnızca düz bir yüzey olmaktan çıkarabilir. Bir yüzü daha canlı hissettirebilir. Bir mekânı yalnızca kullanılan değil, gerçekten yaşanan bir yere dönüştürebilir.

Bu yüzden aydınlatma tasarımı, mekânları nasıl tasarladığımız ve deneyimlediğimiz konusunda çok önemli bir role sahip. Mesele yalnızca daha iyi görmek değil; daha iyi hissetmek. Bedeni destekleyen, zihni harekete geçiren ve insanla mekân arasındaki ilişkiyi yeniden kuran çevreler tasarlamak. Işık mimarlıkla uyum içinde çalıştığında malzemeyle yarışmaz; onu görünür kılar. Damarı, yüzeyi, gölgeyi ve derinliği ortaya çıkarır. Forma yalnızca görülen değil, hissedilen ikinci bir katman ekler.

Bu anlamda daha bilinçli bir aydınlatma yaklaşımı yalnızca teknik bir iyileştirme değil; deneyimi şekillendirmenin daha sorumlu bir biçimi. Çünkü insanlar izole görsel koşullar içinde yaşamıyor. Atmosferin içinde yaşıyorlar. Sağlığı, algıyı ve zaman içindeki iyi olma hâlini etkileyen ışık alanlarının içinde. Eğer mimarlık kalıcı mekânlar yaratmakla ilgiliyse, aydınlatma da bu kalıcılığın bir parçası olmalı. İnsanların yalnızca kullandığı değil, gerçekten ait hissettiği mekânlar yaratma gücüne sahip.

İç mekânlarda yaşayan bir tür için bu küçük bir hedef değil. Daha insani bir inşa biçiminin başlangıcı.

IŞIĞI MİMARLIĞIN AYRILMAZ BİR PARÇASI OLARAK DÜŞÜNMEK

FARKOON LIGHTING,
AYDINLATMAYI BAĞIMSIZ
BİR TEKNİK BİLEŞEN DEĞİL,
MİMARİ KURGUNUN AKTİF
BİR PARÇASI OLARAK
DEĞERLENDİRİYOR.

İstanbul merkezli Farkoon Lighting, çağdaş mimarlık ve iç mimarlık projeleri için geliştirdiği teknik ve dekoratif sistemleriyle aydınlatmayı yalnızca teknik bir gereklilik olarak değil, mekânsal deneyimin aktif bir bileşeni olarak ele alıyor. İç mekândan dış mekâna, mimari lineer sistemlerden özel üretim çözümlere uzanan ürün gamı ile üretim, tasarım ve uygulama süreçleri arasında daha bütüncül bir ilişki kurmayı hedefliyor.

Teknik Performans ve Mekânsal Deneyim Arasında

Bugün mimarlık yalnızca yapı üretmekle değil; kullanıcı deneyimi, atmosfer ve mekânsal kalite üzerinden değerlendiriliyor. Özellikle çağdaş iç mimarlık projelerinde ışık artık yalnızca görünürlüğü sağlayan teknik bir unsur değil; mekânın ritmini belirleyen, kullanıcı davranışını etkileyen ve ortam hissini şekillendiren görünmez bir katman haline geliyor.

Bu dönüşüm, aydınlatma üreticilerinin rolünü de yeniden tanımlıyor. Çünkü bugün mesele yalnızca ürün geliştirmek değil; mimarlıkla birlikte çalışan, mekânın diliyle ilişki kurabilen ve farklı ölçeklerde deneyim üretebilen sistemler tasarlamak. Farkoon Lighting de bu yaklaşım üzerinden şekillenen yeni nesil üretici markalar arasında yer alıyor.

Markanın yaklaşımının merkezinde, aydınlatmayı yalnızca teknik bir disiplin olarak değil, mimarlığın doğal bir parçası olarak değerlen-

ONYX

GÜNÜMÜZ PROJELERİNDE IŞIK, SONRADAN EKLENEN BİR ELEMAN DEĞİL; MİMARİ KURGUYLA BİRLİKTE GELİŞEN VE MEKÂNIN KARAKTERİNİ BELİRLEYEN BİR TASARIM KATMANI OLARAK ÖNE ÇIKIYOR.

dirme fikri bulunuyor. Özellikle wellbeing, kullanıcı deneyimi, görsel konfor ve atmosfer üretimi gibi kavramların öne çıktığı günümüz projelerinde, ışığın mekân içerisindeki rolü de yeniden düşünülüyor. Farkoon, teknik performans ile mekânsal kalite arasında dengeli bir ilişki kurmaya çalışan bir anlayışla hareket ediyor.

Bu yaklaşım özellikle hospitality projeleri, çalışma alanları, yaşam mekânları ve sosyal alanlarda daha belirgin biçimde hissediliyor. Çünkü kullanıcıların mekânlardan beklentisi artık yalnızca işlevsellik değil; aynı zamanda daha sakin, dengeli ve bütüncül bir deneyim. Marka için aydınlatma, sonradan eklenen bir eleman değil; mimari kurguyla birlikte şekillenen bir sistem olarak değerlendiriliyor.

Farkoon'un üretim yaklaşımı da bu anlayış üzerinden şekilleniyor. Standart ürün mantığının ötesine geçerek mimar ve iç mimarlarla birlikte projeye özel çözümler geliştirmeye odaklanıyor. Ölçek, form, ışık yoğunluğu ve teknik detaylar, her projenin kendi karakteri içerisinde yeniden ele alınıyor. Bu durum, tasarım ekipleriyle kurulan ilişkiyi daha yakın ve üretken bir zemine taşıyor.

Türkiye'nin güçlü üretim altyapısından beslenen marka, teknik esneklik ile tasarım duyarlılığını aynı zeminde buluşturmayı hedefliyor. Farklı ölçeklerdeki projelere uyum sağlayabilen bu yaklaşım, mimari ekiplerin ihtiyaçlarına daha esnek ve proje odaklı çözümler geliştirilmesine olanak tanıyor.

Özellikle günümüz projelerinde giderek kısalan uygulama takvimleri ve değişken üretim ihtiyaçları, üreticilerin yalnızca tasarım değil; operasyonel esneklik açısından da değerlendirilmesini gerektiriyor. Farkoon, proje bazlı çalışma modeli, özel üretim kabiliyeti ve hızlı teslim süreçleriyle mimar ve iç mimarların uygulama süreçlerine daha çevik çözümler sunuyor.

Çağdaş mimarlıkta aydınlatma sistemlerinin giderek daha görünmez hale geldiği günümüz projelerinde, tavan içerisinde

çözülen lineer sistemler, yüzeye bütünleşen detaylar ve mekânı baskılamadan atmosferi yöneten ışık katmanları bu dönüşümün en belirgin örnekleri arasında yer alıyor. Farkoon Lighting'in yaklaşımı da bu mimari hassasiyet üzerinden ilerliyor. Ürünler teknik performanslarının yanı sıra malzemeyle kurdukları ilişki, yarattıkları ritim ve kullanıcı üzerinde bıraktıkları etki üzerinden değerlendiriliyor.

Uluslararası Tasarım Sahnesinde Bir Başarı

Farkoon Lighting'in tasarım yaklaşımı uluslararası ölçekte de dikkat çekmeye başladı. Markanın "Lumin Wave Pendant" isimli ürünü, A' Design Award 2024-2025 kapsamında Bronze A' Design Award ödülüne layık görüldü. Endüstriyel Tasarımcı Esmâ Nur Aydın tarafından tasarlanan ürün, doğadaki dalga hareketlerinden ilham alan akıcı form diliyle öne çıkıyor.

Ahşap ve metal yüzeylerin bir araya geldiği tasarım, yalnızca dekoratif bir aydınlatma elemanı olarak değil; ritim, akustik ve mekânsal atmosfer arasındaki ilişkiyi araştıran bir tasarım nesnesi olarak ele alınıyor. Özellikle hospitality ve sosyal alanlarda farklı yoğunluklarda çalışan ışık katmanları oluşturmayı hedefleyen ürün, günümüz mimarlığında giderek önem kazanan duygusal konfor yaklaşımına da gönderme yapıyor.

Çünkü çağdaş kullanıcı deneyimi artık yalnızca fiziksel konfor üzerinden değil; ışık, ses, malzeme ve mekânsal his birlikteliği üzerinden tanımlanıyor.

Aydınlatmanın Değişen Rolü

Uzun yıllar daha çok teknik performans

A design award Lumin Wave

üzerinden değerlendirilen ışık, bugün atmosfer, wellbeing, kullanıcı deneyimi ve mekânsal konfor başlıklarıyla birlikte ele alınıyor. Özellikle Avrupa'daki güncel mimarlık ve iç mimarlık projelerinde, görünmez sistemler ve insan odaklı tasarım yaklaşımları aydınlatmanın tasarım sürecindeki önemini daha da artırıyor.

Farkoon'un geleceğe dair yaklaşımı da bu dönüşümle paralel ilerliyor. Marka, üretim kabiliyetini yalnızca teknik çözümler geliştirmek için değil; mimarlarla birlikte düşünebilen, projeye özgü sistemler geliştirebilen ve farklı tasarım kültürleriyle ilişki kurabilen bir yapıya dönüştürmeyi hedefliyor.

Bugün özellikle Birleşik Krallık ve Avrupa pazarlarında mimarlar ve iç mimarlar, yalnızca ürün satın aldıkları markalarla değil; tasarım sürecine katkı sunabilen, teknik esneklik sağlayabilen ve mimari dilin bir parçası haline gelebilen üreticilerle çalışmayı tercih ediyor. Bu durum, üretici markaların da kendilerini yeniden tanımlamasını gerektiriyor.

Farkoon Lighting'in yaklaşımı da bu yeni üretici modeline işaret ediyor. Teknik üretim gücü ile tasarım duyarlılığını aynı zeminde buluşturan marka, aydınlatmayı yalnızca görünürlüğü sağlayan bir unsur olarak değil, mekânın karakterini şekillendiren mimari bir araç olarak değerlendiriyor.

Günümüz mimarlığında giderek daha görünmez hale gelen ışığın mekân üzerindeki etkisi her zamankinden daha belirleyici. İyi tasarlanmış bir mekânda ışık çoğu zaman fark edilmez; ancak yarattığı deneyim daima hissedilir.

FAIRYLINE

VERA

REEDLINE

FARKOON LIGHTING, AYDINLATMAYI YALNIZCA GÖRÜNÜRLÜĞÜ SAĞLAYAN TEKNİK BİR UNSUR OLARAK DEĞİL, MEKÂNSAL DENEYİMİ ŞEKİLLENDİREN MİMARİ BİR ARAÇ OLARAK DEĞERLENDİRİYOR

ELYRA

XANTARIS

İstanbul merkezli Farkoon Lighting, teknik ve dekoratif aydınlatma sistemleri geliştiren bir tasarım ve üretim markasıdır. Türkiye'deki üretim altyapısını uluslararası pazarlara taşıyan marka; proje bazlı üretim yaklaşımı, teknik esnekliği ve kısa teslim süreleriyle farklı ölçeklerdeki mimari projelerde yer almaktadır. Günümüz projelerinde giderek kısalan uygulama takvimlerine yanıt verebilen üretim modeli, markanın öne çıkan güçlü yönlerinden biridir.

Londra başta olmak üzere Avrupa'daki farklı pazarlarda mimarlar, iç mimarlar ve proje ekipleriyle çalışan Farkoon, tasarım sürecinin erken aşamalarından itibaren projeye dahil olarak mimari dile uyumlu ve özelleştirilebilir aydınlatma çözümleri geliştirmektedir.

Farkoon LIGHTING

İŞIĞIN MİMARİSİNİ TASARLIYORUZ

Farkoon Lighting, yaşam alanlarına değer katan özgün aydınlatma tasarımlarıyla estetik teknolojiyi buluşturuyor. İç mekanlardan dış mekan projelerine kadar uzanan ürün yelpazemizle, ışığı sadece bir ihtiyaç değil, bir deneyim haline getiriyoruz.

 Farkoon

 Farkoon

 Farkoon

STONELINE UK MALZEMENİN MEKÂNSAL DENEYİME DÖNÜŞTÜĞÜ YER

STONELINE, LONDRA'DA AÇTIĞI YENİ DENEYİM MERKEZİYLE DOĞAL TAŞI YALNIZCA BİR MALZEME OLARAK DEĞİL; TASARIM DÜŞÜNÇESİNİ, TEKNİK BİLGİ PAYLAŞIMINI VE MİMARLIK ODAKLI DİYALOĞU BİR ARAYA GETİREN BÜTÜNCÜL BİR DENEYİMİN PARÇASI OLARAK ELE ALIYOR. BİR SPESİFİKASYON VE DENEYİM MERKEZİ OLARAK KURGULANAN MEKÂN, MİMAR VE İÇ MİMARLARA MALZEME SEÇİM SÜREÇLERİNDE İLHAM VEREN, ARAŞTIRMAYA VE KEŞFE AÇIK YENİ BİR BULUŞMA NOKTASI SUNUYOR.

Doğal taş uzun yıllardır mimarlığın en güçlü ifade araçlarından biri olarak kabul ediliyor. Ancak bugün taş yalnızca bir yapı ya da kaplama malzemesi olarak değil; mekânın atmosferini, karakterini ve kullanıcı deneyimini şekillendiren bir unsur olarak yeniden değerlendiriliyor.

Bu yaklaşım, Stoneline'in Londra'daki deneyim merkezinde de kendini açıkça hissettiriyor. Bir malzeme kütüphanesi, spesifikasyon merkezi ve tasarım odaklı çalışma ortamı arasında konumlanan mekân, malzemelerin iç mekân deneyimi üzerindeki etkisini görünür kılan bir platform niteliği taşıyor.

Mimarlık pratiği giderek görsel odaklı yaklaşımların ötesine geçerken, fiziksel malzemenin varlığı yeniden önem kazanıyor. Mimarlar ve iç mimarlar artık yalnızca teknik performans kriterlerine değil; dokunsallık, yüzey karakteri, çeşitlilik ve uzun ömürlülük gibi niteliklere de odaklanıyor. Doğal taş ise sahip olduğu kalıcılık, dokusal zenginlik ve doğal çeşitlilik sayesinde bu tartışmanın merkezindeki yerini koruyor.

Geleneksel bir showroom anlayışının ötesine geçen deneyim merkezi, malzemeyi mimari bir deneyimin parçası olarak ele alıyor. Heykelsi yüzeyler, özenle kurgulanmış kompozisyonlar ve teknik bilgi paylaşımına olanak tanıyan ortamlar; malzeme, proje gereksinimleri ve tasarım niyeti arasında güçlü bir ilişki kurulmasını destekliyor.

Sonuç olarak Stoneline'ın Londra deneyim merkezi, malzemeleri sergilemekten çok onların mimari potansiyelini keşfetmeye odaklanıyor. Taşın atmosfer, spesifikasyon süreçleri ve tasarım düşüncesi üzerinden yeniden okunabildiği bu mekân, çağdaş iç mekân tasarımında malzeme deneyiminin giderek artan önemine işaret ediyor.

Peter Barber Architects

KONUT, SOKAK VE KENT YAŞAMI ÜZERİNE BİR SEÇKİ

Kitap, Londra'da tamamladığımız çok sayıda konut projesini, fotoğraflar ve çizimler eşliğinde bir araya getirerek otuz yılı aşkın üretim sürecimize dair kapsamlı bir panorama sunuyor.
— Peter Barber Architects

Royal Scottish Academy tarafından RSA Metzstein Architecture Discourse 2025 kapsamında yayımlanan bu kitap, Peter Barber Architects'in çalışmalarına kapsamlı bir bakış sunuyor. Fotoğraflar ve çizimlerle zenginleştirilen yayın, ofisin Londra genelinde tamamladığı konut projelerinden önemli bir seçkiyi bir araya getirerek otuz yılı aşkın mimarlık pratiğinin izlerini takip etme imkânı sağlıyor.

Kitapta, 1990'lı yıllara ait beyaz sıvalı erken dönem projelerden Villa Anbar ve Aga Khan Ödülü adayları arasında yer alan Donnybrook Quarter'ın yanı sıra, Stirling Prize kısa listesine giren çalışmalar da bulunuyor. Bunlara, Edgewood Mews, McGrath Road ve Holmes Road gibi daha yakın dönemde tamamlanan ödüllü konut projeleri ile Camden Town'daki dalgalı çatı formuyla dikkat çeken hostel yapısı eşlik ediyor.

Yayın, mimar Richard Murphy tarafından kaleme alınan kapsamlı bir makale ve proje bazında değerlendirmeler de içeriyor. Murphy, Peter Barber Architects'in üretimlerinde öne çıkan kentsel temaları ele alırken, ofisin yıllar içinde geliştirdiği mimari yaklaşım ve tasarım düşüncesine dair ek bir okuma sunuyor.

Görsel dokümantasyon ile eleştirel değerlendirmeyi bir araya getiren kitap, Peter Barber Architects'in Londra'daki konut mimarlığı üretimine odaklanan çalışmalarını bir arada incelemek isteyen okurlar için değerli bir kaynak niteliği taşıyor.

The RSA Metzstein Architecture Discourse 2025
Peter Barber of Peter Barber Architects
Yayımlayan: Royal Scottish Academy

Künye:
Peter Barber Architects
www.peterbarberarchitects.com
The Royal Scottish Academy
www.royalscottishacademy.org

DEPREM RİSKİNE KARŞI GÜÇLÜ ÇÖZÜM

Garanti Ettiğimiz Çubuk Sayıları

2.5 TONLUK BİR BAĞDA

KAZANÇ

EBAT	STANDART ÇUBUK SAYISI	EKSİSMİK PLUS ÇUBUK SAYISI	FAZLA ÇUBUK SAYISI	MİKTAR (kg)
8	520	540	20	90
10	335	352	17	120
12	232	244	12	121
14	170	178	8	124
16	130	137	7	126
18	102	107	5	114
20	83	87	4	113
22	69	73	4	130
24	58	61	3	121
25	53	56	3	132
26	49	51	2	95
28	43	45	2	110
32	32	33	1	72

*TS 708 2016 Madde 7.3.2

Tüm ebatlar için birim ağırlık toleransı : %5'dir.

**EKSİSMİK PLUS
DEPREM ÇELİĞİ
MALİYET AVANTAJI
SUNUYOR**

**Minimum
%5 Daha Fazla
Çubuk Garantisi**

EKSİSMİK PLUS
deprem çeliği

BİZE ULAŞIN:

0326 656 22 00

satis@ekincilerdc.com

Güncel gelişmeler için QR Kodu
okutarak bizi sosyal medyada takip edin.

VELUX®

Projelerinize değer katan üstten menteşeli çatı pencereleri

Geniş açıklık, maksimum gün ışığı ve kesintisiz manzara ile yaşam alanlarınızı farklılaştırın.

- Isı yalıtımı 1.0 W/m²K ve ses yalıtımı 35 dB
- 10 yıl VELUX garantisi